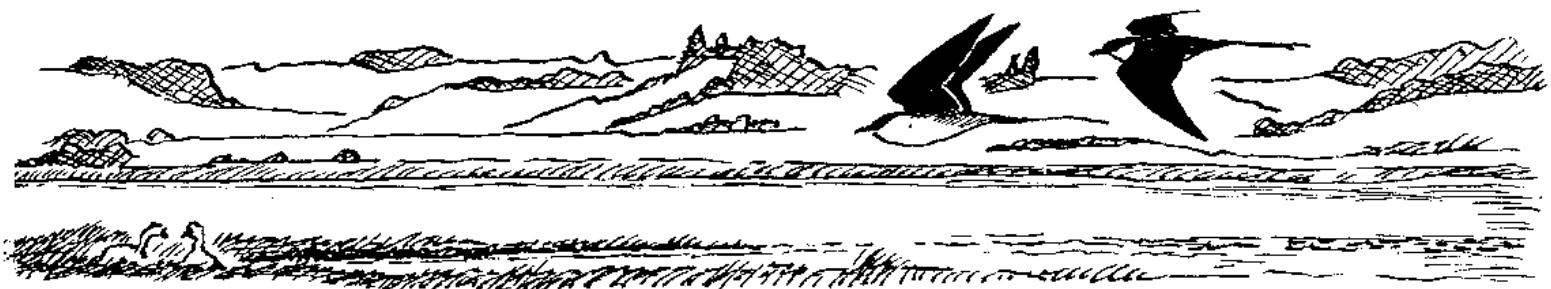

Fugle i Århus amt 1996

LILLE KJØVE, RÅBY ODDE 17.5.96

DOF - ÅRHUS AMT

FUGLE I ÅRHUS AMT 1996

ISSN 0904-1346

Udgivet af: *Dansk Ornitologisk Forening*
Lokalafdelingen i Århus amt
Gjellerupvej 111, 8220 Brabrand,
Gironr.: 5 51 09 61

Medarbejdere ved rapporten: Torben Quist Andersen, Jørgen S. Christensen, Henning Ettrup, Carsten Høeg, Ole Jensen, Lars P. Johansson, Johnny Kahlert, Jens Kirkeby, Peter Lange, Arne Bo Larsen, Jørgen Terp Laursen, Jørgen Lodberg, Flemming Nielsen, Birger Rasmussen, Lars Ulrik Rasmussen, Peter Styrbæk.

Redaktion: Henning Ettrup (ansv., layout).

Illustrationer/fotos: Lars Tom-Petersen, Jalmar C. Nielsen, Jørgen S. Christensen, Henning Ettrup.

Oplag: 180.

Pris: 80.00 kr. (incl. forsendelse).

Indledning	2
Lokalrapporter i 25 år	2
Artsbehandling	6
Sjældne fugle	6
Retningslinier for indsendere	6
Vejret	7
Lommer	8
Lappedykkere	9
Stormfugle m.m.	11
Årefodede	11
Storkefugle	12
Andefugle	14
Høgefugle	29
Falke	33
Hønsefugle	35
Tranefugle	36
Vademågefugle	36
Duefugle	56
Gøgefugle	58
Ugler	58
Natravne	60
Skrigefugle	60
Spætter	61
Spurvefugle	62
Dyr i Århus amt	95
Litteratur	98
Forkortelser	98
Medarbejdere	99
Index	100
Bidragydere	102

Henvendelse til redaktionen kan ske til foreningens adresse, eller til: Peter Lange, tlf. 8695 0341 eller Henning Ettrup, tlf 8694 9606.

INDLEDNING

Dette er den 10. årgang af **Fugle i Århus amt** og den 25. årgang af **lokalrapporter** fra Århus amt. I anledning af Lokalrapportens (og Lokalafdelingens) 25-års jubilæum, har Peter Lange foretaget en opsummering af rapportens udvikling siden starten. Den følger nedenfor.

Ellers følger rapporten i artsbearbejdningen og omfang samme læst som de senere årgange.

Selv om Projekt Fuglenes Danmark nu er slut, har den ornitologiske aktivitet i amtet også i 1996 været meget stor, omend ikke helt på højde med sidste år. Det er rart at se, at mange af optællerne fra dette projekt fastholder interessen og vedbliver at indsende deres observationer.

Året bød ellers ikke på de helt store ornitologiske sensationer, men interessant var dog både Purpurhejre, den store flok af Hvid Stork, de mange observationer af Blåhals og ynglepar af Rødrygget Tornskade.

Her fra redaktionen vil vi gerne sige tak til alle vore bidragydere, uden hvis iver og aktivitet denne rapport ikke var blevet til. Også en tak til alle medarbejderne i rapportgruppen - også til Jørgen Pagter, der har valgt at holde en pause.

Tilbage er blot at ønske alle en god læselyst.

Redaktionen v. Henning Ettrup.

LOKALRAPPORTER I ÅRHUS AMT I 25 ÅR

Med den rapport som du sidder med i hånden, kan lokalrapporten i Århus amt fejre 25 års jubilæum.

Lidt historie

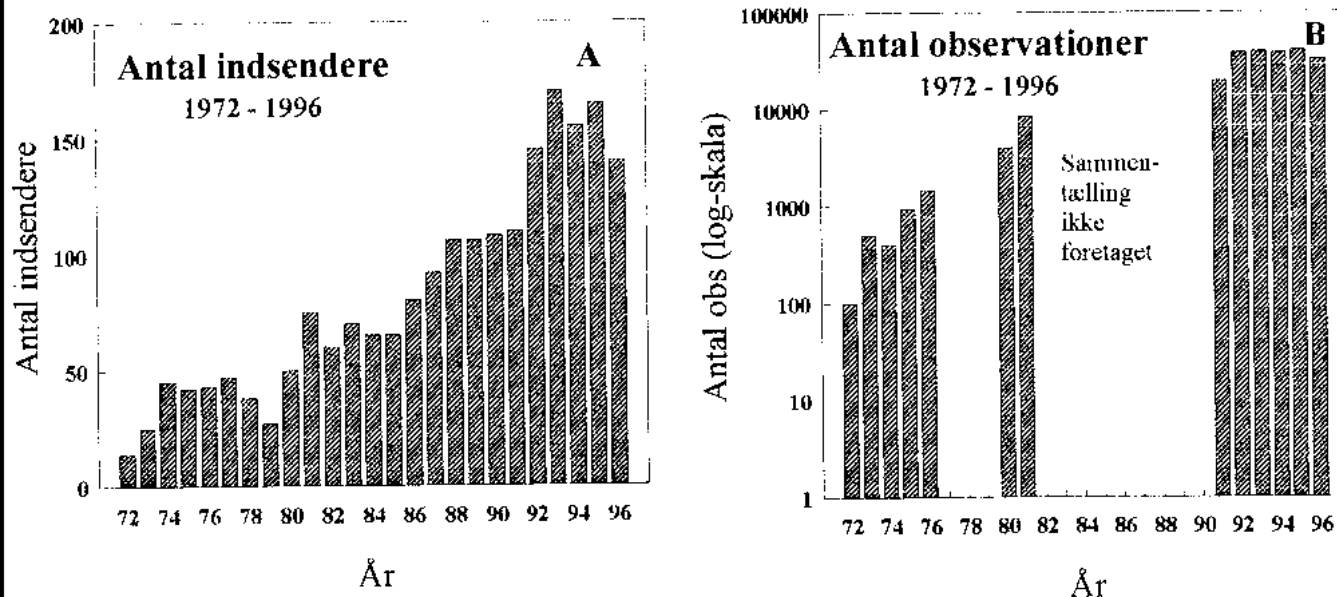
Den første amtsrapport udkom i Sørvænen 1. årg. nr. 1, 1973, og omfattede efteråret 1972. Rapporten med titlen "Efterårsrapport 1972 fra Århus amt" var forfattet af Peter Thomsen, Jörn Eskildsen og Jens Kirkeby, og fyldte 5 sider i det første nummer af Sørvænen. Der blev omtalt ca. 85 observationer, indsendt af i alt 14 bidragydere.

Forud for lokalrapporten i det første nummer af Sørvænen, var gået en række år med mere eller mindre strukturerede dupliserede "årsrapporter" fra Midtjylland (1970-72) og "Århuseggen" (ihvertfald i 1971), suppleret af sammendrag (landsdækkende) i *Feltornitologen*. En *Årsrapport 1970. Midtjylland*, forfattet af Hans Ulrik Skotte Møller & Kjeld Hansen betegnes som *Årsrapport no. 1 fra Ornithologiske Undersøgelser i Midtjylland*, og blev fulgt op af ihvertfald yderligere to årgange af samme type. Disse rapporter dækkede et ikke nærmere defineret område af Midtjylland, inklusive dele af både Vejle- Ringkøbing- og Viborg amter, og indeholdt tillige en del obs fra andre egne af landet (Skagen, Blåvand etc.). Fra samme periode foreligger nogle dupliserede rapporter med titlen "*Århuseggen, DOF observationsrapport, FO's rapportgrupper*" sammenstillet af Peter Thomsen. Også disse rapporter indeholder, udover obs. fra Århus amt, mængder af iagttagelser fra mange andre egne af landet. Det er uvist hvornår udgivelsen af disse rapporter er startet.

En rivende udvikling

Præsentationen i lokalbladet sendt til alle amtets medlemmer førte hurtigt til en forøget interesse for at indsende materiale, og allerede få år efter, i 1976, rundedes de 1000 obs/år. Bidragerantallet steg i samme periode til over 45! (se Figur 1 og Tabel 1). Herefter fulgte en årrække med stagnation eller svag nedgang i mængden af materiale. Hvad årsagen er hertil er uklart - muligvis skal årsagen findes i det faktum, at rapporterne en overgang udkom stærkt forsinkede, og man samtidig gik over til dupliserede rapporter (fra 2/76), som kun udsendtes til bidragerne.

De dupliserede rapporter i A4-format fortsatte indtil 1980, hvor den første trykte og hæftede rapport i A5-format så dagens lys. Denne markerede et kraftigt spring fremad, både mht. antal bidrager (for første

Figur 1. A: Antal bidragsydere til lokalrapporten i 25-års perioden 1972-1996. For 1993-1995 indgår også deltagere i Fuglenes Danmark. B: Udviklingen i antallet af observationer i 25-års perioden 1972-1996.

gang over 50!), omfanget af materiale samt det at man nu for første gang omtalte næsten alle arter i lokalrapporten. Hidtil var kun de mere interessante arter blevet omtalt, hovedsageligt fordi materialet om de mere almindelige arter var enten helt manglende eller meget tyndt. Samtidig sås de første tilløb til egentlige bearbejdnings af materialet, i form af vurderinger af arternes status og bestandsudvikling, samt oversigter over flere år.

Stilen var hermed lagt for rapporten som vi kender den i dag. Udover mindre ændringer, såsom overgangen til limet ryg og navneskiftet til det mere informative og mundrette *Fugle i Århus amt* i 1987, er der ikke siden sket større ændringer i rapportens ydre.

Indholdet

Til gengæld er der løbende sket ret store ændringer i indholdet. Fra at have nævnt stort set samtlige indsendte iagttagelser først i 80'erne, med to-bindsværket på i alt 140 sider i 1981 som kulmination, er der siden løbende sket et skift i retning af en langt større bearbejdning af det indsendte materiale. En milepæl var indførelsen af faste statistiske oplysninger med totaler, månedsfordelinger m.m. i 1986. I 1989 udkom den første rapport som var lavet på PC'er, men først i løbet af 90'erne gik man over til at sætte hele rapporten incl. figurer og scannede tegninger på PC. Hermed blev der sat punktum for mange års klippe-klistren for at få den endelige rapport færdig til tryk.

DOF-basen

Halvfemsernes store syvmileskridt i lokalrapportarbejdet var uden tvivl indførelsen af databaser til brug ved bearbejdningen af de nu meget store datamængder. Den første officielle DOF-database, programmeret i Dbase III plus af Jakob Vestergaard & Co på Fyn, så dagens lys i 1989, og i starten af 90'erne fulgte 2. generation i Paradox udviklet til projekt Fuglenes Danmark i 1993. Med indførelsen af databaserne blev det nu for første gang muligt at bearbejde de kæmpestore datamængder (op over 40.000 obs. årligt!) og udtrække data på tværs af tid og sted. I dag er vi så småt i gang med at tage 3. generation af database i brug, i form af Kim Biledgaards Access-base lavet til Windows.

Fremtiden

Rapportgruppen vil i de kommende år fortsætte arbejdet med at indsamle og bearbejde feltornitologernes observationer. Men forhåbentlig får vi også mulighed for at lægge flere og flere kræfter i at få samlet og udgivet større oversigter over fuglelivet i Århus amt, baseret på en bearbejdning af de mange års data. Det første skridt i den retning er taget i form af indførelsen af databaserne, det næste bliver at få de ældre data indtastet. Når det er sket bliver der forhåbentlig tid og overskud til at udgive en samlet oversigt i bogform, f.eks. *Fugle i Århus amt* eller *Gode fuglelokaliteter i Århus amt*.

Årgang	type ¹	bidrag ²	medarb ³	sider ⁴	obs ⁵	arter ⁶
efterår 72	S	14	3?	5 (A5)	ca. 100	48
forår 73	S	22	3?	8 (A5)	ca. 300	83
efterår 73	S	25	3	8 (A5)	ca. 200	86
1974	S	45	4	11 (A5)	ca. 400	118
1/75	S	30	2	9 (A5)	> 350	98
2/75	S	41	2?	16 (A5)	?	124
1/76	S	43	2?	23 (A5)	?	149
2/76	D	47	2?	11 (A4)	?	143
1977	D	31	2-3	15 (A4)	?	158
1978	D	38	3	20 (A4)	?	160
1979	D	27	3	26 (A4)	?	151
1980	TH	ca. 50	7	71 (A5)	?	alle?
1981	TH	ca. 75	10	140 (A5)	?	alle?
1982	TH	ca. 60	8-10	104 (A5)	?	191
1983	TH	ca. 70	8	104 (A5)	?	202
1984	TH	ca. 65	9	104 (A5)	?	203
1985	TH	ca. 65	11	108 (A5)	?	216
1986	TH	80	10	84 (A5)	?	alle
1987	TL	92	12	92 (A5)	?	alle
1988	TL	106	12	118 (A5)	?	alle
1989	TL	106	15	120 (A5)	?	alle
1990	TL	108	17	118 (A5)	?	alle
1991	TL	100	18	108 (A5)	ca. 20.000	alle
1992	TL	100	13	96 (A5)	ca. 38.000	alle
1993	TL	ca. 100	17	110 (A5)	ca. 40.000	alle
1994	TL	ca. 95	16	116 (A5)	ca. 38.000	alle
1995	TL	ca. 105	17	106 (A5)	ca. 40.000	alle
1996	TL	140	16	102(A5)	ca. 32.000	alle

Tabel I. Oversigt over lokalrapporter i Århus amt 1972-1996.

Noter:

1: type S= trykt i Søravnen, D = duplikeret/fotokopieret rapport, TH = trykt, hæftet rapport, TL = trykt og limet rapport.

2: antal bidragydere opgjort ud fra bidragyderlisten i rapporterne.

3: antal medarbejdere ved rapporte (mangelfulde oplysninger ved flere af de tidlige rapporter).

4: sideantal incl. evt. indledende afsnit (i parentes angives format).

5: antal observationer indsendt. For 1972-1976 er antal skønnet ud fra sideantal, for 1977-1990 kan antallet ikke opgøres, da ikke alle obs er nævnt i rapporterne, fra 1991 fremgår antal obs. af databasen (incl. gengangere).

6: antal fuglearter omtalt særskilt i rapporten. Fra og med 1986 omtales alle arter.

Oversigt over samtlige udgivne lokalrapporter fra Århus amt:

- 1972/2: Lokalredaktørerne 1973: Efterårsrapport 1972 fra Århus amt. Sørvænen 1: 4-8.
 1973/1: Lokalredaktørerne 1973: Lokalrapporten 1/1-30/6 1973. Sørvænen 1: 53-60.
 1973/2: Guldvang, G., J. Laursen & P. Thomsen 1974: Lokalrapporten 2: 73. Sørvænen 2: 6-13.
 1974: Thorup, Ole (red.) 1975: Lokalrapport 1974. Sørvænen 3: 12-22.
 1975/1: Jacobsen, Peder 1975: Lokalrapport 1/1-30/6 1975. Sørvænen 3: 67-75.
 1975/2: Aagaard, Niels & P. Thomsen 1976: Lokalrapport 1/7-31/12 1975. Sørvænen 4: 10-25.
 1976/1: Aagaard, Niels & P. Thomsen 1976: Lokalrapport 1/1-30/6 1976. Sørvænen 4: 52-74.
 1976/2: Aagaard, Niels (red.) uden år: Lokalrapporten 2/76. DOF Århus, 11 sider, dupl.
 1977: Aagaard, Niels & A. Janniche uden år: Lokalrapporten 1977. DOF Århus, 15 sider dupl.
 1978: Aagaard, Niels, C. J. Andersen & A. Janniche uden år: Lokalrapporten 1978. DOF Århus, 20 sider dupl.
 1979: Høj, Hans Henrik, H. Lykke-Larsen & J. Frank uden år: Lokalrapporten 1979. DOF Århus, 26 sider dupl.
 1980: Aagaard, Niels & A. Janniche (red.) uden år: Lokalrapporten 1980 Århus amt. DOF Århus, 71 sider.
 1981: Rapportgruppen (red.) 1982: Lokalrapporten 1981 del 1 & 2. DOF Århus, 140 sider.
 1982: Aagaard, Niels (red.) uden år: Lokalrapporten 1982. DOF Århus, 104 sider.
 1983: Aagaard, Niels (red.) uden år: Lokalrapporten 1983. DOF Århus, 104 sider.
 1984: Thomasen, Eigil (red.) 1985: Lokalrapporten 1984. DOF Århus, 104 sider.
 1985: Thomasen, Eigil (red.) 1986: Lokalrapporten 1985. DOF Århus, 108 sider.
 1986: Thomasen, Eigil (red.) 1987: Lokalrapporten 1986. DOF Århus, 84 sider.
 1987: Thomasen, Eigil (red.) uden år: Fugle i Århus amt 1987. DOF, Århus, 92 sider.
 1988: Lange, Peter (red.) uden år: Fugle i Århus amt 1988. DOF, Århus, 118 sider.
 1989: Lange, Peter (red.) uden år: Fugle i Århus amt 1989. DOF, Århus, 120 sider.
 1990: Lange, Peter (red.) uden år: Fugle i Århus amt 1990. DOF, Århus, 118 sider.
 1991: Lange, Peter (red.) uden år: Fugle i Århus amt 1991. DOF, Århus, 108 sider.
 1992: Lange, Peter (red.) uden år: Fugle i Århus amt 1992. DOF, Århus, 96 sider.
 1993: Ettrup, Henning & P. Lange (red.) uden år: Fugle i Århus amt 1993. DOF, Århus, 110 sider.
 1994: Ettrup, Henning & P. Lange (red.) uden år: Fugle i Århus amt 1994. DOF, Århus, 116 sider.
 1995: Ettrup, Henning (red.) uden år: Fugle i Århus amt 1995. DOF, Århus, 106 sider.

Er du interesseret i at erhverve én eller flere af de ældre årgange, så kontakt redaktionen. Flere af årgangene haves stadig på lager (nogle er udsolgt).

ARTSBEHANDLINGEN

De enkelte arter er generelt søgt behandlet efter følgende skabelon:
(Vedr. sjældne fugle - se nedenfor)

1. Præsentation af arten: Dansk og latinsk navn (systematik og navngivning efter K. M. Olsens "Danmarks fugle - en oversigt" (Olsen 1992). samt artens nummer til brug ved databasebearbejdningen.
2. Kortfattet kommentar til artens forekomst det forløbne år. Kun udtalte ændringer/afvigelser, f.eks. store/små eller tidlige/sene forekomster, i forhold til det "normale", kommenteres.
3. Yngleforekomst. Herunder også sommerfund og lign., som tyder på yngel, samt sommerfund af arter, der normalt ikke ses i området i sommerperioden.
4. Trækforekomst. Her omtales hhv. forårs- og efterårstræk, dvs. første- og sidsteforekomster, samt større antal af både rastende og trækkende fugle, evt. sommeret op pr. lokalitet.
5. Vinterforekomst. Vinterfund af arter, som normalt ikke forekommer i vinterperioden, samt en beskrivelse af vinterforekomsten hos de øvrige arter.
6. Præsentation af grundmaterialet, bestående af årstotal (= summen af månedssummerne + udaterede observationer), antal indsendere af arten, antal observationer af arten (her oftest: antal udfyldte linjer på skemaerne), samt ved visse arter antallet af forskellige lokalteter, hvorfra arten er observeret. Til sidst en månedsfordeling over alle de daterede obs.

Bemærkning til ovenstående:

Månedsfordelinger og totaler er forsøgt udarbejdet gennem en frasortering af dobbeltobservationer, dvs. når to eller flere personer har indsendt observationer fra samme lokalitet den samme dag, bruges kun den største observation ved såvel træk- som rasteforekomster. Ved trækobservationer tages dog hensyn til optællings-tidspunktet, hvis dette er oplyst. Denne proces giver ikke de store problemer ved primære trækobs, fåtallige og sjældne arter, men en del problemer ved f.eks. rastende ande- og vadefugle, hvor det kan være svært at afgøre, hvor stor udskiftning der er i flokkene. På længere sigt håber vi dog, at en ensartet behandling vil give et mere tydeligt billede af arternes forekomst, samt et bedre sammenligningsgrundlag i forhold til andre områder og tidligere år.

Det er ikke muligt at bringe samtlige indsendte observationer i rapporten, da der tilgår rapportgruppen et meget stort datamateriale. Det skal fastslås, at alt indsendt materiale er anvendt ved artsbehandlingen, men at den enkelte redaktør står for prioriteringen af, hvad der er relevant at nævne i afsnittet.

SJÆLDNE FUGLE

Observationer af sjældne fugle skal godkendes af SU: **Dansk Ornitologisk Forenings Sjældenhedsudvalg**, før en offentliggørelse finder sted. I Fugle i Århus amt bearbejdes SU-arterne efter følgende procedure: Godkendte obs. bringes på deres rette plads i artsgennemgangen med alle oplysninger. Observationer, som er beskrevet, men endnu ikke færdigbehandlet bringes også i artsgennemgangen, men uden nøjagtig dato og observatorinitial, med mindre særlige forhold gør sig gældende. Det samme gælder ubeskrevne fund, mens forkastede fund ikke nævnes i rapporten. Det skal her kraftigt opfordres til, at man straks efter en usædvanlig obs. indsender beskrivelse til SU. Rapportgruppen står gerne til rådighed med vejledning o.l.

RETNINGSLINIER FOR INDSENDELSE AF MATERIALE

Alle jagttagelser modtages med glæde, også af de almindelige arter. Er dette uoverkommeligt, er vi især interesseret i: ynglefund/obs. der tyder på yngel af alle arter, ynglefugleoptællinger og optællinger af områder iøvrigt, de tre første og tre sidste obs. af trækfuglene og alle optællinger af trækkende og rastende fugle. Husk tidspunkt ved trækiagttagelser og obs. af sjældne fugle, flokke m.m. Notér også gerne evt. medobservatorer.

samt oplysninger om vejr og lign. Vedr. stednavne: brug venligst kun stednavne, som kan genfindes på Geodætisk Instituts kort 1:100.000 (kortbogen). Ved omtale af mindre lokaliteter bør man tillige henvise til nærmeste større lokalitet. Når du indsender dine observationer, bedes du bruge vore indberetningsskemaer, eller indsende på diskette - men sidstnævnte kun efter aftale med redaktøren. Man kan frit vælge mellem et artsskema (A5-str.) eller lokalitetsskemaer. Førstnævnte f.eks. til spredte obs, strøobs og træk, sidstnævnte anbefaler vi, når der er tale om mange, og grundige optællinger især af rastende- og ynglefugle fra den/de samme lokaliteter. Husk navn + adresse på hvert skema. Har du fået tildelt et initial af rapportgruppen, er det dog i orden kun at anføre dette. Brug venligst ikke selvkomponerede initialer og forkortelser på skemaerne! Se listen over anvendte forkortelser bag i rapporten. Indsend kun reelle observationer, ikke skøn over f.eks. ynglebestande eller rasttotaler (dem skal vi nok selv lave under bearbejdningen!) med mindre der gøres tydeligt opmærksom herpå, og alle obs skal være relaterede til en dato. Det sidste af hensyn til EDB-behandlingen af observationerne, idet vi ikke kan indtaste udaterede obs. i databasen.

DET INDKOMNE MATERIALE

Det indkomne materiale indtastes i DOF's database over fugleobservationer og opbevares af Rapportgruppen. Herved fremstår efterhånden et enestående kildemateriale over fuglelivet i Århus amt, som foreningens medlemmer kan anvende ved at rette henvendelse til rapportgruppen. For enkelte sårbare arters vedkommende må man dog regne med en form for klausulering af materialet. Materialet anvendes også ved udarbejdelsen af den landsdækkende årsrapport, som trykkes med jævne mellemrum i rapporter eller DOFT.

INDRAPPORTERING AF PATTEDYR, KRYBDYR & PADDER

Rapportgruppen indsamler også observationer af Pattedyr, Krybdyr og Padder fra Århus amt. De indkomne observationer videregives til Jørgen Terp Laursen, Brabrand, som opbevarer og behandler observationerne. En oversigt over det indkomne materiale bringes her i rapporten, hvorimod mere omfattende bearbejdnings af materialet bringes i Østjysk Biologisk Forenings blad GEJRFUGLEN. Du kan læse nærmere om, hvilke arter og observationer som specielt bør indsendes i afsnittet om Pattedyr, Krybdyr og Padder. Observationerne skemaføres og indsendes, sammen med fugleobservationerne, til rapportgruppen.

VEJRET OG FUGLENE 1996.

Efter otte milde vintre i træk kom der "endelig" en isvinter. Omend isvinteren holdt sig på et moderat stadi, så blev vinteren meget, meget lang. Sør frøs allerede til i november 1995, og i starten af 1996 var også fjordene og store dele af Kattegat dækket af is. Nedbør var der ikke meget af, men de få gange, der kom sne i løbet af vinteren, blev den liggende meget længe på grund af de lave temperaturer. Plusgraderne vendte først tilbage i marts, men alligevel blev det et meget koldt forår med temperaturer langt under det normale. Samtidigt fortsatte den tørre vejrtype, så enge og pytter på markerne hurtigt tørrede ud. Først den 22. april kom varmen tilbage, men da til gengæld med et brag, hvor der flere steder blev målt over 25°C. De sommerlige temperaturer holdt sig kun nogle få dage. Maj måned blev til gengæld blandt de koldeste i det her århundrede og samtidig temmelig nedbørsrig. Først den 30. maj sneg temperaturen sig igen op over de 25°C. Det meste af sommeren var der ikke meget at råbe hurra for, dog der var ikke megen nedbør, hvilket mangan en fugleunge sikkert satte pris på. Efteråret var vekslende som altid, inden vinteren så småt holdt sit indtog i midten af november. Indtil midten af december var frostvejret imidlertid et forbigående fænomen. Herefter startede endnu en isvinter med mere vedvarende frost og lidt sne mod slutningen af året. (Kilde DMI).

Rødstrubet Lom (*Gavia stellata*) 00020

Et svagt 1. halvår med blot 3 fugle vejedes op af et pænt 2. halvår, der fik 1996 op på samme niveau som sidste år. Fuglene sås også i år på de sædvanlige kystlokaliteter, dog manglede der i år obs fra **Anholt**. Alle obs af mere end et individ nævnes:

1. halvår: 6/1 3 **Kysing Næs** (OGJ) var alt.

2. halvår: 27/9-8/12 54, 27/9 5 **Kysing Næs** (OGJ), 10/10 11 rst **Issehoved** (LEB), 25/10 4 **Kysing Næs** (OGJ), 3/11 3 **Kysing Næs** (OGJ), 10/11 2 **Kalsemade** (TBR), 13/11 2 rst **Fornæs** (HLL), 16/11 7 + 17/11 4 begge **Kysing Næs** (OGJ) og 8/12 10 S **Fornæs** (HAC). Desuden kan det nævnes, at en enkelt fugl den 20/10 blev set overflyvende **Rugård Søndersø** (JPL).

Total: 57   Antal indsendere: 9   Antal obs: 16

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
3	0	0	0	0	0	0	0	5	17	22	10

Smålom sp. (*Gavia stellata*/*G. arctica*) 00025

En pæn stigning i forhold til sidste år og således et rimeligt år. **Fornæs** stod ikke overraskende for 98 % af fuglene.

1. halvår: 12 fugle i perioden 6-20/1: 6/1 3 trk **Grenå-Halmstad** (JLY), 14/1 7 S (JKL) og 20/1 2 (SHØ) begge **Fornæs**.

2. halvår bød på 142 fugle i perioden 23/10-16/12 alle fra **Fornæs**. Største obs blev: 7/11 24 S + 2 N (HLL), 10/11 12 N + 2 S (EBU), 13/11 17 N + 26 S (HLL), 16/11 4 N + 7 S (HLL) og 21/11 5 N + 9 S (HLL).

Total: 154   Antal indsendere: 7   Antal obs: 15

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
12	0	0	0	0	0	0	0	0	4	127	11

Sortstrubet lom (*Gavia arctica*) 00030

Et katastrofalt ringe år med sølle 6 fugle. Vi skal helt tilbage til 1978 for at finde et dårligere år, og da var den ornitologiske aktivitet meget lavere end i dag. Der var ikke en eneste obs fra **Djursland** i år, men mon ikke de 151 smålommer fra **Fornæs** gemmer på nogle Sortstrubede lommer? Alle obs nævnes:

16/5 1 trk SV **Kalsemade** (TBR), 5/10 1 **Kysing Næs** (OGJ), 14-22/10 1 **Anholt Havn** (FSV) og 22/10 3 rst **Issehoved** (LEB).

Isløm (*Gavia immer*) 00040

Islommen fortsætter sin regelmæssige optræden i amtet med 2 fugle i år: 10/3 1 2K Ø + 3/11 1 sdr S **Kysing Næs** (begge OGJ).

Storlom sp. (*Gavia immer*/*G. adamsii*) 00045

Anholts status som et godt område for storlommer bekræftedes igen i år. Ikke mindre end 4 fugle blev det til og så på én obs!

28/9 4 **Farvandet vest for Anholt** (FS).

Hvidnæbbet lom (*Gavia adamsii*) 00050

Ligesom Islommen fortsatte den Hvidnæbbede lom også sin regelmæssige optræden med 1-3 fugle pr. år.

9/3 1 **Nordstrand, Anholt** (FS) og 26/3 1 trk **Fornæs** (DOF).

Lille lappedykker (*Tachybaptus ruficollis*) 00070

Som mange bemærkede det, gjorde den strenge vinter et mærkbart indhug i bestanden, som ellers var steget jævnt de senere år. Antallet af observationer røg ned på 40 % af antallet fra året før, og antallet af lokaliteter blev halveret. I tørre tal blev det til kun 160 observationer af 492 fugle på 60 lokaliteter (1995: 402 obs af 1.425 fugle på 121 lok). Antal fugle pr. obs var på 3,1 (1995: 3,5). Som normalt var de fleste jagttagelser fra yngletiden på lokaliteter med 1-2 adulte fugle. Fra yngletiden angives maksimale tal for alle lokaliteter med mindst 4 fugle.

Vinterflokke (januar-marts): 1/1 9 Grenå Å (JSI), 4/1 8 Stavsøre, Helgenæs (HDE), 12/1 14 Norsminde Fjord, østdel (HLL), 29/1 13 Studstrup (HLL), 4/2 28 Mossø østende (FNI).

Yngletid (april-juni): Flest 27/4 2 y-par Lading Sø (HET), 28/4 4 Skramsø plantage (JPL), 24/6 2 y-par Rugård Sønder sø (JPL), 29/6 2 y-par Udbyover Sø (TNI), 1/7 2 y-par Gudenåen v.f. Randers (JPA).

Dununger kun set 12/8 2 Rugård Sønder sø (JPL).

Fældetid (august-september): 16/9 10 Rugård Sønder sø (JPL), 21/9 12 Norsminde Fjord (IZN).

Efterårs-/vinterflokke (oktober-december): Kun 20/10 14 Rugård Sønder sø (JPL).

Total: 492   Antal indsendere: 43   Antal observationer: 160

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
141	133	9	31	5	21	13	23	56	31	14	15

Toppet Lappedykker (*Podiceps cristatus*) 00090

I 1996 nåede Mossø fiskemæssigt atter op på sit gamle niveau som spisekammer for denne art. Tallet 1.000 fugle blev i december passeret efter 15 års bølgedal, hvor bestanden i 1987 nåede ned under 100. Der er indsendt 343 observationer af 13.372 fugle - i snit 39 fugle pr. obs. Det er knapt en halvering af antal fugle og godt en halvering af observationer, men en stigning af fugle pr. obs. (sidste år 30). Umiddelbart kan dette måske - med lidt god vilje - tolkes som tættere og større koncentrationer på færre søer end sidste år. Bestandene angives ved det jagttagne antal individer. Sammen med fældeflokkene i aug-sept ligger der normalt også lokale, sent ynglende fugle med deres unger.

Vinterflokke (januar-februar): På grund af isen, var der kun få overvintrende i ferskvand, flest 27/1 5 Skanderborg Sø (FNI) og 17/2 4 Silkeborg Langsø (JLO).

Yngletid (≥ 40 fugle): 18/5 52 Silkeborg Langsø (JLO), 8/5 80 Borre Sø (FNI), 8/5 63 Brassø (FNI), 1/6 406 Julsø (JKI), 1/6 41 Knudsø (JKI), 1/6 100 Skanderborg Sø (JKI), 19/7 133 ad + 99 juv Brabrand Sø (AJA), 21/7 40 Grund Fjord (FFA).

Dununger: De første sås 7/6 2 pull Brassø (FNI).

Fældelokaliteter (≥ 40 fugle; august-oktober): 5/8 25 Grund Fjord (FFA), 10/8 80 Stubbe Sø (JSI), 3/8 45 Silkeborg Langsø (JLO), 15/8 62 ad + 18 juv Brassø (FNI), 17/8 119 Brabrand Sø (AJA), 20/8 144 Solbjerg Sø (PEØ), 20/8 46 Stilling Sø (PEØ), 25/8 97 ad + 26 juv Knudsø, 3/9 688 ad + 81 juv Mossø, 8/9 87 ad + 24 juv Skanderborg Sø, 15/9 323 ad + 105 juv Julsø og 5/10 142 ad Ravnsø (alle JKI).

Vinterflokke (november-december): 16/11 38 Borre Sø (FNI), 16/11 33 Brassø (FNI), 16/11 51 Silkeborg Langsø (JLO), 16/11 64 Solbjerg Sø (PEØ), 16/11 49 Stilling Sø (PEØ), 17/11 105 og 15/12 90 Stubbe Sø (PBP), 17/11 718 og 7/12 120 Salten Langsø, øst (JTL), 17/11 155 Skanderborg Sø (PLA), 2/12 305 Julsø (FNI), 14/12 1002 Mossø (KSM).

I saltvand: 15/10 31 og 16/11 25 Amstrup Red (JGR), 12/12 7 Følle Strand (FNI), 19/12 49 Amstrup Red (JGR).

Total: 13.372   Antal indsendere: 46   Antal observationer: 343

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
20	14	161	549	995	1.605	502	1.257	2.792	1.195	2.443	1.840

Gråstrubet Lappedykker (*Podiceps grisegena*) 00100

Fra yngletiden forelå der oplysninger fra 59 lokaliteter - omtrent samme antal som sidste år, men en del færre observationer. Nedenfor nævnes alle lokaliteter med mindst 4 adulte fugle i yngletiden samt større rasteflokke.

Fra saltvand (januar - april): 11/2 25 **Vesborg Fyr**, 24/2 13 **Vejrø**, 4/3 12 + 26/4 13 **Øster Hedekrog** (alle SDY).

Yngletid (april - juli): 30/4 8 **Astrup Mose** (FF), 8/5 4 **Kvottrup Mose** (FF), 11/5 10 **Skaføgård Sø** (JSI), 13/5 11 **Kalsehoved** (TBR), 18/5 7 **Tranemosen** (LEB), 2/6 6 **Fejrup Mose**, **Helgenæs** (JTL), 8/6 4 **Troldkær** (JSI), 18/6 6 ad + 6 juv **Stubbe Sø** (FF), 21/6 12 ad + 3 juv **Vissing Iergrave** (PLA), 30/6 5 ad + 1 juv **Askildrup** (JPA), 1/7 8 **Fuglsø Mose** (ECH), 12/7 6 ad + 2 pull **Rugård Sønder sø** (JSI).

Duninger: De tidligste var 6/6 3 ad + 3 pull **Ølst Bakker** (PLA).

Fældeperiode (august-oktober): 24/8 21 **Øster Hedekrog** (SDY), 26/10 13 **Kysing Næs** (OGJ, FLU).

Vinterflokke (november-december): 21/11 19 **Issehoved** (LEB).

Total: 527   Antal indsendere: 35   Antal observationer: 147

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	39	35	101	97	108	38	28	1	53	22	4

Nordisk Lappedykker (*Podiceps auritus*) 00110

9 observationer var en stigning i forhold til sidste år. Endvidere er det 2. gang, at der i Julsø var sommerforekomst.

1. halvår: 11/2 3 **Vesborg Fyr**, 24/2 1 **Vejrø**, 17/3 1 **Issehoved** (alle SDY), 2/5 1 **Øster Hedekrog** (LEB).

Sommerobs: 25/7 1 ad **Julsø** (FNI).

2. halvår: 6/10 2 **Amstrup Red** (JGR), 22/10 1 **Issehoved** (LEB), 25/10 1 + 2/11 1 **Kysing Næs** (begge OGJ).

Tilføjelse til 1995-rapporten: 10/4 1 **Kragemosen**, **Samsø** (LEB).

Sorthalset Lappedykker (*Podiceps nigricollis*) 00120

Antallet af fugle blev næsten halveret i forhold til sidste år, men på samme antal ferskvandslokaliteter (25), mens saltvandslokaliteterne dalede fra 9 til 2. Tilsyneladende er de seneste 10-15 års vækst og spredning nu vendt til en samlet bestandsnedgang i det østjyske område. Nedenfor nævnes i yngletiden det største antal for hver lokalitet med mindst 4 adulte fugle. Iøvrigt nævnes alle lokaliteter, hvor der blev påvist rugning eller dununger, og lokalitetsnavnet er markeret med *.

Vinter obs: 21/1 1 **Mossø østende** (JSC). En usædvanlig tidlig obs.

Forårsflokke i saltvand: Kun 5/5 2 **Alrø Strevelshoved** (OGJ).

Dununger: De første sås 18/6 1 ad + 2 pull **Huldremose**, Ø.f. **Ramten Sø** (JSI).

Yngletid: 14/4 5 + 21/4 4 **Sortesø** v. **Skanderborg** (FNI, PLA), 8/5 28 y-par **Julsø*** (FNI), 23/4 3 y-par **Borre Sø*** (FNI), 26/6 24 ad + 21 pull **Bråbrand Sø*** (AJA), 21/5 22 **Grauballe Mose*** (OKA), 26/5 4 **Fussing Sø** (LTP), 30/5 2 par **Østerby Mose** (HET), 1/6 32 ad **Knudsø*** (JKI), 1/6 4 **Lillesø og Rye Mølle kanal** (JKI), 1/6 128 **Mossø*** (JKI), 1/6 26 **Birksom*** (JKI), 2/6 1 y-par **Lysemose*** (OKA), 17/6 6 **Stormose**, **Hyllested N** (EBU),

17/6 12 Stormose N.f. Funder Kirkeby (EBU), 7/7 2 y-par Huldremose*, Ø.f. Ramten Sø (JSI), 2/8 1 ad + 1 pull Vrold Sø* (TV) og 25/8 21 ad + 11 juv Knudsø* (JKI).

Fædelokaliteter i salt/brakvand (august-september): Kun 23/8 2 Amstrup Red (JGR).

Sidste obs: 15/9 1 Julsø (JKI).

Total: 694

Antal indsendere: 26

Antal observationer: 81

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	0	0	49	229	329	38	51	3	0	0	0

Mallemuk (*Fulmarus glacialis*) 00220

1996 bød kun på én enkelt obs: 10/11 1 N Fornæs (EBU).

At Mallemukken ikke er nogen hyppig gæst ved vore kyster underbygges af følgende 10-års-oversigt. Typisk er det at de to år, hvor der er set relativt mange fugle, skete det langt til havs fra diverse færger, henholdsvis 1989 139 fra færger og 1990 17 fra færger.

1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984
-	-	-	-	7	-	2	-	-	1	-	3	2
1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
-	1	2	6	160	18	4	1	3	6	4	1	2

Tabel 2: Antallet af Mallemuk observeret i 25-års perioden 1972-1996.

Sule (*Sula bassana*) 00710

1995 gik over i rapporthistorien som det bedste nogensinde (639). Samme ære overgik ikke 1996 med 26 fugle. Fordelingen med én forårs obs, én sommerobs og resten efterårs-/vinterobs er som taget ud af lærebogen. Alle obs nævnes.

Forår: 4/5 4 Anholt, Farvand (FS).

Sommer: 16/7 1 Kalsemade (TBR).

Efterår: Fornæs: 14/10 1 subad. N (JNK), 17/10 1 ad N (PST), 30/10 1 2k N + 1 3k N + 1 ad N + 1 ad S (HLL), 3/11 3 ad (JPL), 4/11 1 ad S, 7/11 1 2k N, 13/11 2 ad N, 21/11 1 ad N + 1 ad S (alle HLL). Øvrige: 18/10 1 2k N Sdringholm (LTP) og Kysing Næs: 19/10 2 + 20/10 1 + 17/11 1 + 8/12 1 (alle OGJ).

Total: 26

Antal indsendere: 8

Antal obs.: 19

1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984
-	4	1	5	-	-	-	-	2	4	23	40	70
1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
32	48	21	43	37	207	30	21	12	44	639	26	37

Tabel 3: Antal Sule observeret i 25-års perioden 1972-1996. Bag det store tal fra 1995 skjuler sig hele 414 fugle fra Anholt (CO, JNK).

Skarv (*Phalacrocorax carbo*) 00720

Vinteren må have taldet på den ellers "evigt voksende" bestand. Det kom dog ikke til udtryk, hvis man så ændringen af antal fugle pr. obs. Den var på 71,2 fugle/obs mod sidste års på 63,6 fugle/obs.

Yngel: Der forelå yngletal fra 4 lokaliteter: 43 par Hov Røn, 1201 par Svanegrund, 1700 par Yderste Holm og 688 Kollerne i Stavns Fjord (hvor der i 1994 var 2100 y-par (Bregnballe & Gregersen 1995)) (begge DMU). Hertil kom yderligere et par store tal fra Stavns Fjord: 9/6 1400 Besser Rev og 16/6 2700 Yderste Holm (begge SDY).

1. halvår: Vinteren gav sig til kende ved, at der i jan-feb kun sås få store flokke (>100 fugle): 20/1 162 **Bønnerup Strand** (FUT) + 500 **Fornæs** (SHØ), 27/1 429 **Århus Havn** (JTL), 4/2 400 **Stavnshoved**, **Bønnerup** (BGO) + 260 **Gjerrild Nordstrand** (JSI), 16/2 250 **Grenå Havn** (TBR), 17/2 111 **Bønnerup Strand** (FUT) og 29/2 115 **Grenå Havn** (JKI).

Flokstørrelserne øgedes i foråret (lok.-max, ≥ 200): 17/3 350 **Issehoved** (SDY), 31/3 400 **Gjerrild Nordstrand** (PBP), 3/4 1000 **Langør** (SDY), 14/4 330 **Møllegrunden**, **Randers Fjord** (LTP), 11/5 206 **Kalø Vig** (JPL), 26/5 360 **Begtrup Røn** (JPL), 9/6 1400 **Besser Rev**, 16/6 2700 **Yderste Holm** (begge SDY) og 28/6 225 **Stavnshoved** (JSI).

Indland: Kun få og små flokke sås (>15 fugle): 29/3 15 **Brabrand Sø**, **vestenden** (HET), 28/4 37 **Mossø** (KSM) og 1/6 54 **Mossø** (JKI).

2. halvår: Flokkene gennemgående større end i foråret (lok.-max, ≥ 200): 10/8 800 **Mellempolde** (JPA), 15/9 200 **Hollandsbjerg** (JPA), 2/10 700 **Skærbæk Hest** (FUT), 16/10 300 **Gjerrild Nordstrand** (PST), 27/10 450 **Eskeplet** (JPA) og 23/12 424 **Bønnerup Strand** (FUT).

Indland: (>30 fugle): 12/8 37 **Brabrand Sø** (AJA), 20/8 31 **Stilling-Solbjerg Sø** (PEØ), 3/9 63 ad + 6 1K **Mossø** (JKI), 10/11 500 **Rugård Nørresø** (JPL) og 17/11 180 **Stubbe Sø** (JSI). Hertil et par interessante trækobs: 28/9 27 S + 10/10 39 trk **Fruering** og 6/10 52 S **Sindbjerg-Stoubjerg** (alle FNI).

Total: 29540   Antal indsendere: 45   Antal obs: 416   Antal lok.: 109

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1.626	1.616	1.599	3.266	2.717	5.127	1.041	2.764	2.064	5.283	1.659	778

Rørdrum (*Botaurus stellaris*) 00950

Desværre manglende oplysninger fra Grund Fjord, Hollandsbjerg Holme og Bjerregrav Mose, til gengæld spændende med jagtt. fra **Lading Sø**, som er ny lokalitet for arten.

Årets iagttagelser: 5/1 (EJJ) + 7/1 (JTL) + 14/1 (JTL) alle dage 1 rst **Brabrand Sø**, 11/1 1 **Lading Sø** (HET) - samme sted blev der fundet et dødt ex. 14/4 (medd HET,PLA) - måske har arten dog overlevet vinteren, idet den muligvis hørtes ved søen 9/7 (HET). Herudover kun 24/6 1 set **Dronningborg Bredning** (LTP), ifølge lokale fiskere yngede den der.

Total: 3-5.

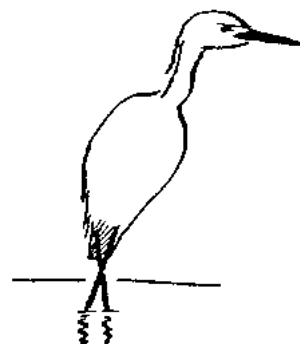
Silkehejre (*Egretta garzetta*) 01190

For 3. år i træk var der fund af denne sjældne hejre i amtet, og igen en langtidsstationær fugl: 28/6-27/7 1 ad rst **Romalt Enge** ved **Randers** (LTP,JPA,OGI,CSS).

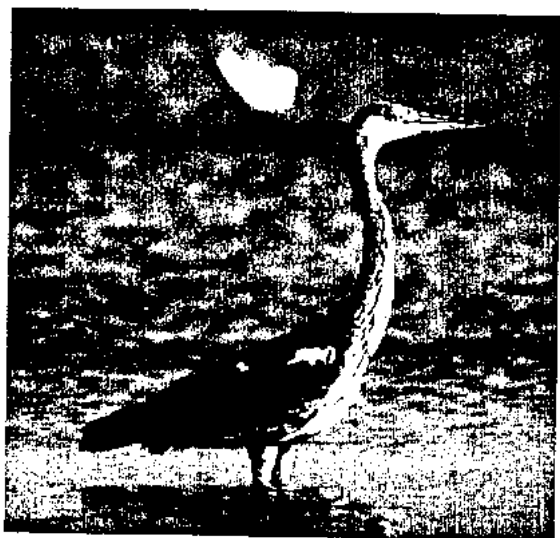
Fiskehejre (*Ardea cinerea*) 01220

Totalen var en halvering af sidste års rekord. Årsagen var formodentlig både det lavere aktivitetsniveau, isvinteren og manglende systematiske optællinger af kolonierne.

Yngel: Der var tal fra flg. kolonier (antal par/reder): **Tustrup v. Clausholm** (13), **Gyllingnæs** (3), **Bjerregrav Mose** (10-12). En række iagttagelser fra **Funder Ådal** tyder stærkt på, at der må være en større koloni et sted i området - hvem finder den? Herudover var der meldinger om kolonier ved **Emborg** (Mossø), **Ringkloster v. Skanderborg Sø**, **Jevskær Fredskov v. Hyllested**, **Dejret Øhoved** og **Storskov** ved **Brabrand Sø**, men der forelå ingen eksakte tal fra nogen af disse. Der er i høj grad brug for et par ornitologer, som har lyst til at overtage Jens Skovgaard Pedersens og Peter Tougårds projekt med at tage rundt til alle fiskehejrekolonierne en gang årligt. Interesserede kan henvende sig til rapportgruppen.

SILKEHEJRE
28.6.96

Fiskehejre (JSC).

Årets jagttagelser udenfor kolonierne: Ved årets begyndelse og i det tidlige forår blev der kun set få og små flokke, formodentlig havde isvinteren taldet på bestanden. De største tal var 20/1 35 **Tranevig** og 17/2 26 **Ørnso** (begge JCN). Herudover var der indtil 1/6 ingen jagttagelser over 15! Sommerens største jagttagelser var 1/6 44 **Mosso** (JKI) og 17/6 30 **Funder Ådal** (EBU).

I sensommeren og det tidlige efterår foregår en spredning fra kolonierne, det såkaldte mellemtræk, og det er på det tidspunkt af året, hvor vi traditionelt ser de største hejre-ansamlinger: 11/8 51 rdt **Kathjerg Odde** (TV), 20/8 29 **Mellempoldene** (OL), 21/9 25 **Norsminde Fjord** (IZN), 24/9 29 **Hundsholm** (SDY), 12/10 28 **Ægholm** (SDY) og 27/10 40 **Dejret Øhoved** (PST).

Vinterens komme i nov-dec jøg tilsyneladende hejrerne sydpå, ihvertfald forelå der kun ét tocifret tal efter udgangen af oktober: 17/11 28 **Stubbe Sø** (PBP).

Total: 1986   Antal indsendre: 48   Antal observationer: 418

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
75	59	63	149	114	199	217	314	302	318	95	81

Purpurhejre (*Ardea purpurea*) 01240 SU-Art

Der er blevet indsendt SU-beskrivelse af 1 individ set ved **Brabrand Sø** i december. Godkendes fundet, er det den 1. obs. af arten i Amtet i dette århundrede, idet obs. fra 1991 i Brabrand Sø ikke er godkendt (se "Sjældne Fugle 1991").

Der må ikke refereres til observationer, som ikke er godkendt af SU.

Sort Stork (*Ciconia nigra*) 01310

23/7 1 v. **Hadsten**. Græssede på kreaturmark (via JCN).

Hvid Stork (*Ciconia ciconia*) 01340

Hvad vi ikke fik af de sorte fik vi til gengæld af de hvide i 1996. Vi skal helt tilbage til 1988 for at finde et tilsvarende antal, og tilmed fik vi besøg af en af de helt store flokke. Endvidere fik vi det første vinterfund siden "Julius" dage i Randers, formodentlig forstyrrede svenske projektfugle, som flakkede om.

Årets første var 3/4 1 Ø **Gjerrild** (PST), herefter 18/4 1 rst nær **Odum** (DOF). I den efterfølgende 14-dagesperiode indtil 2/5 forelå en lang række jagttagelser, hvoraf flere formodentlig drejede sig om de samme fugle. Den største enkeltjagttagelse var af hele 19 fugle på én gang. Der begyndte for alvor at ske noget 23/4, hvor der både sås 3 ved **Kolind** (EBU) og samme dag rastede 3 nær **Ebstrup** nord for Silkeborg (DOF). Sidstnævnte sås også dagen efter, og 26/4 havde de to flokke muligvis slået sig sammen med andre, ihvertfald kunne man midt på eftermiddagen se hele 14 storke på den samme mark ved **Vosnæsgård** nord for Århus (foreviget med foto i Aarhus Stiftstidende dagen efter). Dagen efter blev de 14 til 17 ved **Hornslet** (EBU, JRP), for herefter d. 28/4 at trække sydpå over **Risskov** og **Moesgård** ved Århus. Førstnævnte sted lød tallet på 19 (DOF), og ved **Moesgård** var der 14 (FAJ, PNN), om uoverensstemmelsen skyldtes unøjagtighed ved optællingen - det er jo ikke hverdagskost at holde styr på så mange storke! - eller der blot var roget nogle stykker "af i svinget" under passagen over **Århus**, får stå hen i det uvisse. Herefter var der kun stumperne tilbage: 1/5 3 både ved **Elev** (AAS) og **Gudenåparken** (LTP) samt 2/5 3 NO over **Mols Bjerge** (TAN). Herefter skal vi hen til 26/5 1 **Lilleådal** (SMJ) + 1 rst på reden i Randers (HISK) og 2/6 1 S **Skødstrup** (EBU), 3-4/6 1 **Lading Sø**,

6/6 1 **Voldby** (begge HET), 7-8/6 4 rst **Kasted Mose** (NWR) og 9/6 2 rst nær **Rathlousdal** ved Odder (AAS.HSK).

Fra sensommeren 22/7 1 N **Brabrand** (JTL) og 28/7 2 S **Malling** (PNI).

Vinterfundet var: ca. 18-23/12 1 omkring **Mollerup** øst for Silkeborg (medd. til PLA). Der var formodentlig tale om en fugl fra det svenske storkeprojekt i Skåne, hvor man opdrætter og fodrer storke.

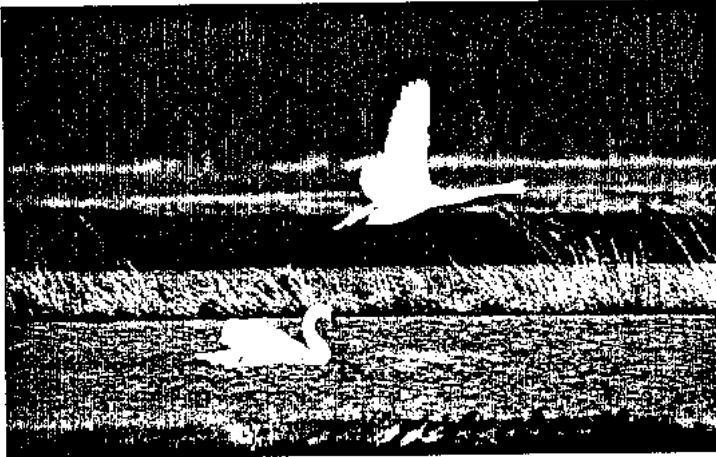
Total: min. ca. 45   Antal indsendere: 20   Antal observationer: 37

Flamingo (*Phoenicopterus ruber*) 01470

Så var der igen "Pink-delight" i det østjyske: 3/7 4 af ubestemt race rst. **Besser Rev** (SAM) og 18-27/10 1 europæisk race rst. ved **Eskeplet** og **Sødringkær** (LTP,JPA). Det formodes, at langt hovedparten af de flamingoer, som ses i Danmark, er undslupne fangenskabsfugle, men helt udelukke spontane forekomster af europæiske flamingoer kan man ikke!

Knopsvane (*Cygnus olor*) 01520

Antallet af indsendte ynglepar var i år på 72-81 par fordelt på 45 lokaliteter, flest 19 par **Alrø Poller** (SHØ), 5 par **Hov Røn** (DMU), 4-5 par **Dystrup Sø** (PLA,JSI), 4 par **Mørke Kær** (EBU) og 2-3 par **Østerby Mose** (HET).

Knopsvane (JSC)

1. halvår: (lok.-max. ≥ 100): 20/1 190 **Norsminde Fjord** (OGJ) + 106 **Lerdrup Bugt** (THE), 4/2 250 **Dania** (JPA), 10/2 376 **Mariager Fjord** v. Hadsund (TNI), 10/3 252 **Alrø** (SHØ) og 30/3 110 **Egens Vig** (SEL). Forårets sidste flok på mere end 50 fugle var 30/3 220 **Norsminde Fjord** (IZN).

Sommerens sikkert fældende fugle: Der forelå kun få tal fra de traditionelle fædelokaliteter (lok.-max ≥ 100): 2/6 370 **Norsminde Fjord** (IZN), 16/6 138 **Stavns Fjord** (SHØ,SDY) og 23/7 113 **Øster Hedekrog** (LEB). Hertil et par obs fra indlandet: 1/6 42 **Mossø** (JKI) og 12/6 31 **Dystrup Sø** (JSI).

2. halvår (lok.-max. ≥ 100): Det første større antal sås 17/8 125 **Norsminde Fjord** (IZN), derefter 29/8 336 **Barnekold**, Samsø (SDY), 5/10 145 **Alrø Poller** (BOG), 12/10 140 **Hesselholm** (LEB), 29/10 127 **Lerdrup Bugt** (JGR), 10/11 240 **Ajstrup Bugt** (TNI) og 25/12 110 **Kalsehoved Skov** (FBR). Endelig et par indlandsobs: 3/9 23 ad + 14 juv **Mossø** (JKI) og 23/11 21 **Dystrup Sø** (JSI).

Total: 12669   Antal indsendere: 58   Antal obs: 611   Antal lok.: 152
1) Total   2) Mariager Yderfjord   3) Norsminde Fjord   4) Stavns Fjord

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	1.730	1.604	1.259	758	635	1.087	337	539	1.047	1.743	918	1.012
2	216	376	-	-	-	-	-	-	-	140	210	150
3	190	137	30	220	-	370	-	125	55	70	-	2
4	80	23	85	-	-	129	-	336	269	184	-	90

Pibesvane (*Cygnus columbianus*) 01530

Med en total på 128 fugle ved 11 observationer blev det et normalt år. Påfaldende var den skæve fordeling, idet forårets 3 obs var fra Østjylland og Anholt, mens efterårets obs alle var fra Samsø.

Alle obs nævnes: 3/2 1 Totten, Anholt (FS), 28/3 2 Brabrand Sø (HLL), 6/4 7 + 13/4 16 Norsminde Fjord (OGJ). Efteråret: 12/10 7 rst Samsø og 12/10 30 fou + 13/10 1 trk Hesselholm, 16/10 16 + 17/10 26 Samsø, 18/10 16 + 27/10 6 Hesselholm (alle SDY,LEB).

Sangsvane (*Cygnus cygnus*) 01540

Der har været en nedgang i antallet af indsendte obs målt ved antallet af fugle pr. obs i forhold til sidste år (44,5 fugle/obs i 1996 mod 56,8 i 1995). Nedgangen formodes at være reel, da sidste års store flokke ikke blev set. Men der blev gjort stadigt flere iagttagelser i sommerperioden, og ligesom sidste år, var der også en interessant i år, idet én blev set "holde vagt" ved rede med rugende Knopsvane! (LTP) i en lille sø nær Gunnerup Mose, hvorfra der ligeledes haves oplysning om 0-1 par (EBU). Unge-% blev i år henholdsvis 12,1 (n=20) i 1. halvår og 16,5 (n=20) i 2. halvår, hvilket må siges at være i den lave ende.

1. halvår: (lok.-max, ≥ 150): 14/1 480 Mariager Fjord (TNI), 20/1 533 Samsø (SDY,LEB) + 185 Lerdrup Bugt (THE), 4/2 250 Dania (JPA), 11/2 542 Randers Yderfjord (LTP,JPA), 18/2 213 Alrø (THE), 29/2 200 Gyllingnæs, 3/3 192 Alrø Egehoved (SHO,OGJ), 9/3 200 Grund Fjord (FFA), 10/3 440 Overgårds Marker (LTP,JPA) + 190 Bjerre Byejele (LTP). Flokkestørrelsen dalede hurtigt efter midten af marts, dog sås i april enkelte større flokke: 5/4 118 Alrø (SHO) og 7/4 100 Ryomgård Enge (JGN) og helt hen i maj og juni sås småflokke: 3/5 11 + 7/6 6 Norsminde Fjord (OGJ,ERB). Periodens sidste blev den ovenfor nævnte: 12/6 1 Gunnerup Mose (LTP).

Træk: I perioden 25/3-18/5 sås 3-47 trækkende, flest 4/4 31 N Lading (HET), 7/4 31 trk + 14/4 33 trk Gjerrild Nordstrand (HAC,PST).

2. halvår: Den første sås meget tidligt 12/8 1 Rugård Sønder sø (JPL), hvor den opholdt sig frem til 24/9. Næste obs var 13/10 4 Stubbe Sø (PBP), hvorefter der de følgende dage sås småflokke på træk (16-17/10 ialt 43). Man skulle hen til medio november før de første større antal blev set (lok.-max, ≥ 100): 17/11 180 Overgårds Marker (JPA,LTP), 13/12 170 ad + 40 1K Kare Holm (PLA), 21/12 166 ad + 20 1K Demstrup Vase + 70 ad + 40 1K Mariager Fjord (alle TNI), 25/12 175 Grund Fjord (FFA), 31/12 140 Kanhave Kanal (LEB).

Total: 18622   Antal indsendere: 66   Antal obs: 411   Antal lok.: 138

1) Total   2) Mariager Yderfjord

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	4.241	5.812	4.334	1.252	25	9	0	1	1	93	588	2.266
2	480	339	275	-	-	-	-	-	-	-	67	150

Sædgås (*Anser fabalis*) 01570

To racer forekommer i Danmark (Tundrasædgås *A.f.rossicus* og Skovsædgås *A.f.fabalis*), men det oplyses kun sjældent, hvilken det drejer sig om. Formentlig er det oftest sidstnævnte. Et normalt år for arten med 24 obs. af ca. 100 fugle 21 obs fra vinter og tidligt forår samt 2 fra efteråret. Flest (9 obs.) var fra Norsminde Fjord, hvor der i perioden 1/1-1/3 blev set 1-3 fugle (OGJ,HLL,SHO). Øvrige: 20/1 1 Fornæs (SHO) + 3 Stavns Fjord (SDY), 27/1 + 28/1 + 3/2 3 Stensmark (JSI) + 5 Stubbe Sø (PBP), 5/2 18 Kalsemade (TBR), 17/2 16 Sælvig Havn (LEB) + 16 Kolindsund (ABL), 4/3 14 Hollandsbjerg (PLA), 6/3 2 Råby Kær (LTP) og 10/3 3 Demstrup Skov (JPA).

Efterårets obs blev: 1/10 1 Skanderborg Sø (FNI) og 30/11 1 Norsminde Fjord (OGJ).

Kortnæbbet Gås (*Anser brachyrhynchus*) 01580

Der forelå i år 15 obs af mindst 18 forskellige fugle fra foråret og 107 fugle fra efteråret. Alle nævnes: Norsminde Fjord: 4/2 1 7/2 + 14/2 + 17/2 1 (OGJ,BGO,HLL), 11/2 + 13/2 + 27/2 1 Råby Kær/Demstrup

Skov/Vase (LTP, JPA, CSS), 17/2 14 indtrk. Sælvig Havn (LEB), 1/5 2 Skanderborg Sø (FNI) samt 19/5 1 Rugård Nørresø (JPL).

Efterårets obs var: 15/10 14 Ø + 25/10 21 SV Hesselholm, Samsø (LEB), 27/10 71 Engen, Anholt (FS) og 10/11 1 Alhale, Alrø (SHØ).

Blisgås (Anser albifrons) 01590

6 observationer af ialt 30 fugle, hvoraf en obs. udgjorde halvdelen af fuglene. Alle nævnes: 20/1 1 Stavns Fjord (SDY) + 1 Skanderborg Sø (SOT), 17/2 14 Sælvig Havn (LEB), 4/3 6 Hollandsbjerg Holme (PLA) + 6 Norsminde Fjord (HLL) og 24/3 1 ad Alrø (OGJ).

Grågås (Anser anser) 01610

Fremgangen får tilsyneladende aldrig ende, for endnu engang var der rekord i antal indrapporterede fugle målt som antal gæs pr. obs. Det blev i år på 21,6 fugle/obs mod sidste års rekord på 15,6. Stigningen kom dog ikke til udtryk i antallet af ynglepar - men måske til næste år (jf. Fugle i Århus Amt 1994).

Yngel: Der blev bare indrapporteret 10-20 par med ialt 34 pul. fra 10 sikre lokaliteter, flest 2-3 par Fussing Enge (PST), 2 par Brabrand Sø (AJA, EJJ, JTL m.fl.) samt 1-3 par Rugård Nørresø (JKL). Dertil yderligere 5 mulige par på 3 lokaliteter.

1. halvår, træk: Der blev observeret en del træk medio marts-ultimo april, hvor ialt 225 blev meldt trækkende, flest 19/3 38 N + 20/3 30 N Kalø Gods (alle FOX), 25/3 23 N + 3 Ø + 1 S + 7/4 23 N Moesgård Strand (HLL, PNN), 8/4 10 NØ Hesselholm + 12 NØ Issehoved (LEB), 16/4 13 trk Gjerrild Nordstrand (HAC) og 15/4 11 trk Skanderborg (FNI). Forårets øvrige flokke nåede ikke nær op på efterårets flokstorrelser. Kun få steder sås således flokke på mere end 25 fugle (lok.-max): 5/2 50 Fussing Sø (PST), 24/2 25 Norsminde Fjord (OGJ), 8/4 50 Grund Fjord (FFA) + 60 Storekær-Viemose (PLA), 1/5 36 Brabrand Sø (AJA), 4/5 36 Rugård Nørresø (JPL), 6/5 60 Skanderborg Sø (FNI), 12/5 40 Alrø Poller (JSC), 15/5 49 Bjerregrav Mose (LTP), 16/5 26 Stubbe Sø (PBP) og 18/5 32 Mossø (KSM).

Sommer: Fra juli måned var følgende oplysninger om familieflokke: 14/7 30 juv + 34 ad Stubbe Sø (PBP) og 20/7 40 1K + 50 ad + 115 ubest. Skanderborg Sø (FNI), som kunne være lokale ynglefugle blandet med fældende/ikke ynglende fra andre lokaliteter.

Derudover var kun få større tal fra perioden: 9/7 18 Sødringholm (PST) og 21/7 21 Alrø Poller (JSC).

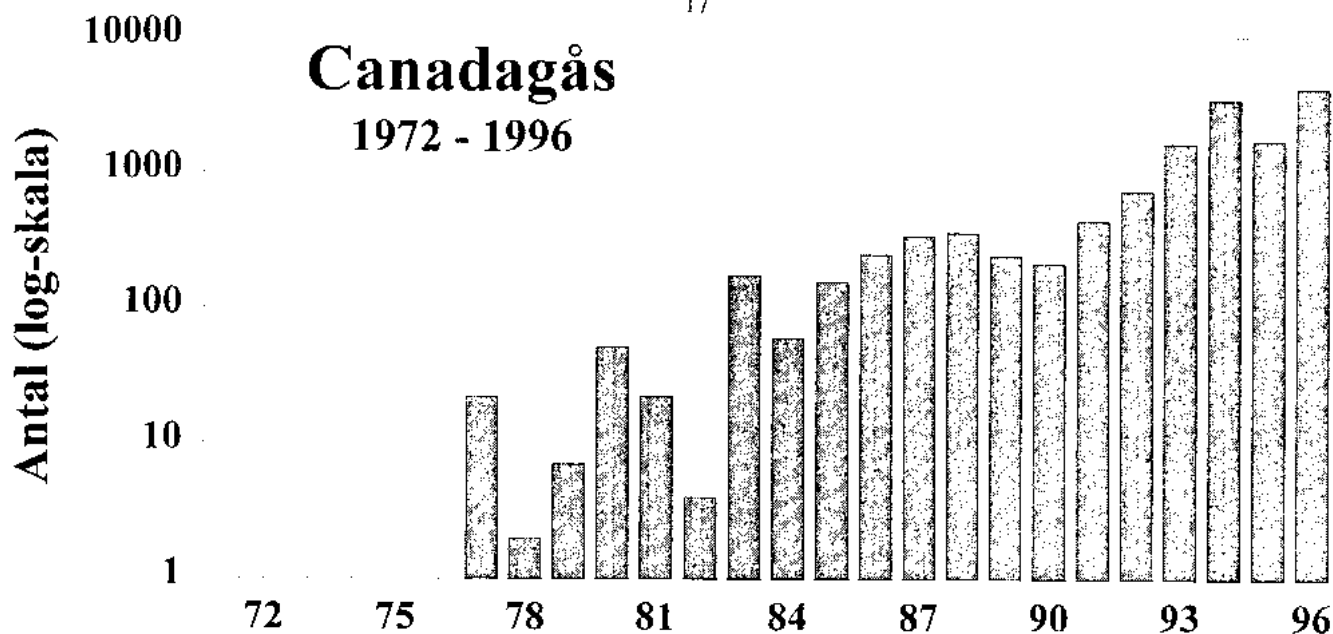
2. halvår, træk: Det første træk rapporteredes 23/7 3 S Hesselholm og 29/7 6 V Mejlholm (begge LEB). Første større antal sås 4/8 62 V Malling (OGJ) og 16/8 71 indtrk Rugård Nørresø (JPL). Egentligt træk sås først i begyndelsen af september: 2/9 63 S + 102 N Fårbjerg + 51 V Skanderborg Sø og 3/9 135 NV Skanderborg By (alle FNI). Øvrige større træk (>20): 17/9 23 SV Kålsede (TBR), 24/9 60 S + 20/10 50 S Fårbjerg (FNI) og 20/10 100 trk Rugård Nørresø (JPL). Øvrige større obs (lok.-max, ≥ 100): 20/8 250 Solbjerg Sø (PEØ), 23/8 180 Lerdrup Bugt (JGR), 13/9 520 Alrø (SKK), 1/10 410 Skanderborg Sø (FNI), 12/10 220 Fussing Sø (JPA) og 7/11 300 Grund Fjord (FFA).

Total: 6925   Antal indsendere: 54   Antal obs: 320   Antal lok.: 98

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
82	180	372	724	538	39	456	998	1.887	1.250	384	15

Canadagås (Branta canadensis) 01660

Sidste års nedgang i antallet af indrapporterede observationer blev "en enlig svale", for i år er der atter rekord i antal sete fugle (se Figur 3). Gæssene sås i vinterperioderne samt det tidlige forår og sene efterår. Der var ikke et egentligt kerneområde. Der var oplysning om ét ynglepar ved Grenå Å (JSI), men det drejede sig om parkfugle.

Figur 2. Udviklingen i antallet af indrapporterede rustende Canadagæs i 25-års perioden 1972-1996.

1. halvår, træk: 9/2 25 Ø Fladbro Enge (LTP), 16/3 25 Ø Gjerrild Nordstrand (PST) og 19/3 47 NØ Selling (LM). Øvrige obs var (lok.max. $\geq$ 50 fugle): 20/1 60 Ebeltoft Vig (CHØ) + 243 Sælvig Havn (LEB) + 180 Toftebjerg (SDY), 4/2 156 Overgårds Marker (SHØ), 15/2 75 Norsminde Fjord (SHØ), 18/2 70 Knebel Vig (HPE), 23/2 86 Norsminde (BGO), 27/2 110 Demstrup Vase (CSS) og 6/3 109 Råby Kær (LTP).

I perioden 20/3-1/12 sås kun små antal (<10 fugle) undtaget 19/10 66 Kolindsund (ABL) og 28/11 11 Anholt (FS). Fuglene fra maj-juli (30/5-26/7) var parkfugle fra Grenå Å (JSI).

2. halvår: Kun 2 trækobs: 16/12 6 S Fornæs (HLL) og 30/12 6 N Kolby Kås (LEB). Øvrige obs (lok.max. $\geq$ 30): 1/12 39 Ebeltoft Vig (JSI), 13/12 35 Kare Holm (PLA), 15/12 92 Stubbe Sø (PBP), 28/12 280 Demstrup Vase (CSS) samt 30/12 74 Norsminde Fjord (OGJ).

Total: 4177   Antal indsendere: 43   Antal obs: 127   Antal lok.: 58

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1.006	1.308	760	15	4	4	7	0	0	77	33	963

Bramgås (*Branta leucopsis*) 01670

Arten forekommer i meget svingende antal fra år til år. Antallet i år var på niveau med de to foregående års obs. Få fugle i foråret, mens der i efteråret sås pæne træktal.

1. halvår: Observationer fra 4 lokaliteter: 7/1-23/2 1 Norsminde Fjord (OGJ,SHØ,LTP,BGO), 10/3 6 Overgårds Marker (JPA,LTP), 29/3 1 Svejstrup Bæk (JTL) og 8/4 9 Grund Fjord (FFA).

2. halvår, træk: Efterårets første sås 1/10 6 S Fruering (FNI), De næste følger 14/10 90 SV + 15/10 18 SV Kalsede (TBR) + 76 Ø Hesselholm (LEB). Øvrige større træktal var (>50): 16/10 120 V Gjerrild Nordstrand (PST), 19/10 154 V Norsminde Fjord (OGJ) samt 24/10 65 SV + 14 1st Alrø (SSK) +

50 SV Hesselholm (LEB). Af rastende fugle sås (> 20): 18/10 38 Sødringvær (LTP), 20/10 21 Alrø Vadegrund (SHØ), 29/10 24 Alrø Poller (JGR) samt 13/11 20 Alhale, Alrø (BOG), hvilket også var årets sidste.

BRAMGÆS, SØDRINGHOLM STRAND 18.10.96

Total: 785   Antal indsendere: 18   Antal obs: 31   Antal lok.: 17

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	1	7	9	0	0	0	0	0	746	21	0

Knortegås (*Branta bernicla*) 01680

Vinteren viste, at Lysb. og Mørkb. Knortegås ikke nødvendigvis findes adskilte i vinterkvarteret, derfor behandles ubestemte knortegæs særskilt. De største flokke fra Samsø var dog uden tvivl af den mørkbugede race.

1. halvår: De største tal udenfor Samsø var (>20): 28/1 45 **Bellevue**, Århus (HET), 7/3 35 **Alrø** (HLL), 23/3 20 **Gjerrild Nordstrand** (PST). Det største tal fra Samsø var 17/3 27 **Besser Rev** (LEB).

2. halvår: De større antal udenfor Samsø var (>10): 16/11 18 **Alrø Pøller** (JGR), 29/12 13 **Skødshoved** (SEL). De største tal fra Samsø var (>50): 9/10 51 + 10/10 78 **S Hesselholm**, 22/10 59 **Hjortholm** (LEB), 23/10 132 + 21/11 154 **Besser Rev** (alle LEB).

Total: 1518   Antal indsendere: 6   Antal obs: 43   Antal lok.: 19

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
74	5	86	141	580	0	0	0	0	404	215	15

Mørkbuget Knortegås (*Branta bernicla bernicla*) 01681

Hele 38 af årets obs blev gjort udenfor Samsø, som dog talmæssigt helt dominerede materialet (1233 af 1486 observerede gæs).

1. halvår: Samsø-obs (>20): 16/3 32 **Stavns Fjord**, 30/3 52 **Besser Rev**, 27/4 54 **Hjortholm**, 28/4 48 **Mejlholm** og 31/5 160 **Kanhave Kanal** + 290 **Vesborg Fyr** (alle SDY,LEB). Obs fra øvrige del af amtet (>10): 21/1 11 **Kalsemade** (FLU), 28/1 54 **Fornæs** (JSI) og 13/5 17 **Kalsemade** (TBR).

Hertil et par sommerobs: 1/6 21 **NØ Hjelm** (PLA) og 6/7 1 **Eskeplet** (PST).

2. halvår: De første sås allerede 22/8 20 + 21/9 7 **Kysing Næs** (alle OGJ). Samsø (>45): 28/9 45 + 20/10 153 + 26/10 46 + 17/11 105 + 14/12 106 alle **Besser Rev** (SAM,SDY). Øvrige obs (>5): 26/10 12 **Kysing Næs** (FLU), 13/11 7 **Alhale**, Alrø (BOG), 29/12 7 **Skødshoved** (SEL) + 7 **Bønnerup Strand** (BGO).

Total: 1486   Antal indsendere: 20   Antal obs: 70   Antal lok.: 30

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
98	26	86	181	473	21	1	20	63	236	116	120

Lysbuget Knortegås (*Branta bernicla hrota*) 01682

Optrådte i vinteren og det tidlige forår hyppigt - omend i små antal - udenfor dens sædvanlige vinterkvarter i den nordlige del af amtet. Der skal her falde en bemærkning om omhyggelighed ved optællingerne - det er vigtigt for at kunne følge svingninger i små bestande!

1. halvår (syd for Gjerrild (>20)): 27/1 47 **Løgten Strand** (CQP) + 165 **Gjerrild Nordstrand** og 3/2 315 samme sted + 35 **Fornæs** (alle PBP), 15/2 24 **Norsminde Fjord** (SHØ,OGJ), 2/3 52 **Fornæs** (JKL,JSI), 10/3 35 + 16/3 24 **Alrø** (SHØ). Fra det sædvanlige rasteområde (Ramsarområde 11) var fuglene i udpræget grad rykket mod Norddjurslands kyst i det tidlige forår (>50): 6/2 240 + 10/3 87 **Stavnshoved v. Bønnerup** (BGO,JSI), 16-17/2 72 **Bønnerup Strand** (BGO,FUT) og 10/3 50 **Overgårds Dige** (LTP). Forårets sidste sås 8/4 1 **Fornæs** (PBP) og 14/4 3 **Sødringholm** (LTP).

2. halvår: Efteråret startede med en meget stor obs 8/9 2000 **Mariager Fjord** (CSS) (på vej til Vadehavet?), hvorefter de næste rapporteredes 22/9 5 **Sødringholm Strand** (JPA) og 29/9 4 **Råby Odde** (LTP). Øvrige større tal blev (>500): 9/10 850 **Ajstrup Bugt** (LTP), 3/11 1280 **Mariager Fjord** (TNI), 10/11 3000 **Ajstrup Bugt**

(TNI) + 100 **Mariager Yderfjord** + 35 **Råby Odde** (begge JPA), 17/11 850 **Ajstrup bugt** (JPA,LTP), 21/12 750 **Mariager Fjord** (TNI). Endelig sås en meget stor flok 29/12 520 **Bønnerup Strand** (BGO). Der blev i efteråret kun gjort 2 obs udenfor det sædvanlige vinterkvarter: 25/10 14 **SV Kalsemade** (TBR) og 29/12 2 **Skødshoved** (SEL).

Arten er under spredning p.g.a. oprettelsen af reservater. Derfor er det ikke længere muligt at sige noget sikkert om bestandsstørrelse og udvikling alene på baggrund af data fra Århus Amt.

Total: 12520   Antal indsendere: 16   Antal obs: 71   Antal lok.: 27

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
583	1.043	363	4	0	0	0	0	2.009	1.099	5.384	2.035

[Nilgås (*Alopochen aegyptiacus*)]

I år en række obs af denne eksotiske gås i **Grenå Enge**: 22/6 1 + 18/8 1 (E.Tombjerg), 15/9-27/10 1 (PBP) og 18-22/10 1 i nygravet dam i **Grenå Enge** (JSI).

Rustand (*Tadorna ferruginea*) 01710

To sommerobs.: 8/6 1 **Kvottrup Mose** (SMJ) og 17/8 1 **Sortesø**, Skanderborg (FNI).

Gravand (*Tadorna tadorna*) 01730

Tilsyneladende var der en nedgang i bestanden fra 1995 til 1996 - i det mindste målt som antal fugle pr. obs (1995: 41,8 fugle/obs; 1996: 24,4). Således sås kun få flokke på mere end 100 individer - og kun en enkelt over 1000 fugle.

Yngel: 46-79 par på 40 lokaliteter, flest 5-7 par **Grenå Enge** (JSI), 3-5 par **Julso** (FNI), 4 par **Mørke Kær** (EBU), 4 par **Drastrup Enge** (PLA), 2-3 par **Vasen** (EBU) samt 1-3 **Flakket**, Anholt (HET). Endelig en oplysning om 0-10 par **Hjelm** (PLA). Den gennemsnitlige ungeproduktion (på baggrund af pulluskuid) blev på ca. 7,5 unge/par.

1. halvår (lok.-max, ≥ 100 fugle): 20/1 110 **Pletten** (TNI), 27/1 175 **Søledet Strand** (VOL), 10/3 300 **Alra Poller** (SHØ), 16/3 142 **Stavus Fjord** (SDY), 17/3 + 6/5 150 **Mellempoldene** (JPA,LTP) og 17/5 167 **Råby Odde/Kær** og **Sødringholm** (LTP).

Sommeren igennem sås kun småflokke med enkelte undtagelser, bl.a. 7/7 50 **Sødringholm** (LTP), og 16/7 40 1K (!) + 7 ad + 3 pul **Grenå Havn** (JSI).

2. halvår (lok.-max, ≥ 100 fugle): 3/11 + 10/11 400 **Eskeplet** (LTP,JPA), 10/11 1400 **Ajstrup Bugt** (TNI) og 126 **Besser Rev** (SAM).

Total: 11449   Antal indsendere: 47   Antal obs: 470   Antal lok.: 124

1) Total

2) Mariager Fjord

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	749	309	1.231	1.122	897	939	398	122	101	1.218	3.492	871
2	189	20	-	-	-	-	-	-	-	520	1400	450

[Mandarinand (*Aix galericulata*) 01780]

18/3 + 19/3 2♂♂ **Stadionsøen**, Århus (OL,JLY) og 22/5 1♂ **Moesgård** (NAA).

Pibeand (*Anas penelope*) 01790

Efter de senere års stigning i antal indrapporterede fugle, sås i år en "ophremsning". Antallet af fugle pr. obs faldt en smule fra 118 fugle/obs i 1995 til 105 i år. Måske en eftervirkning efter den dårlige ungeproduktion i

1995 (jf. Clausager 1996). Som sædvanligt var Norsminde Fjord artens kerneområde i foråret, mens vildtreservaterne i Lerdrup Bugt og Ajstrup Bugt rummer de største bestande i efteråret.

1. halvår (lok.-max, ≥ 100 fugle): 10/3 1600 **Norsminde Fjord** (IZN), 31/3 200 **Råby Odde** (JPA) 20/1 162 **Mariager Fjord** (TNI), 5/1 100 **Alrø Poller** (SHØ).

Sommerobs: Fra perioden maj-juli forelå 10 obs af 1-6 fugle fra 8 lokaliteter, flest 3/5 6 **Hesselholm** (LEB) og 16/6 5 **Råby Odde** (LTP).

2. halvår; trækobs (>50 fugle): 24/8 115 **S Råby Odde/Randers Fjord** (LTP), 15/10 100 **S Fornæs** (PST), 28/9 60 trk **Råby Odde** (LTP) og 4/9 50 **V Kalsemade** (TBR).

Øvrige obs: Først efter midten af august blev de første flokke truffet: 23/8 37 **Alrø Poller** (JGR) + 12 **Mellempoldene** (OL). Øvrige (lok.-max, ≥ 150 fugle): 15/10 2269 **Lerdrup Bugt/Alrø Poller** (JGR), 9/10 1500 **Ajstrup Bugt** (LTP), 21/9 850 **Norsminde Fjord** (IZN), 20/10 400 **Strevelshoved**, Alrø (SHØ), 3/9 180 **Barnekold** (LFB) og 22/9 150 **Mellempolde** (JPA). Hertil en stor indlandsobs: 22/10 110 **Skårup Sø** (FNI).

Total: 25520   Antal indsendere: 35   Antal obs: 245   Antal lok.: 69
1) Total   2) Mariager Yderfjord   3) Norsminde Fjord   4) Lerdrup Bugt Vildtreservat

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	1.908	2.384	2.662	1.300	16	6	3	237	3.916	10.429	1.157	1.412
2	162	-	-	-	-	-	-	-	-	1500	120	140
3	900	1500	1600	550	-	-	-	-	850	400	-	200
4	74	0	30	128	2	0	2	37	800	2269	421	361

Knarand (*Anas strepera*) 01820

Kun fra 6 lokaliteter forelå oplysninger om mindst 12 individer. Alle var fra foråret på nær ét sommerfund. Alle nævnes.

Brabrand Sø: 4/3 + 24/3 + 9/4 + 10/4 + 13/4 1 ♂ (JDK,SSK,CHØ,FF,LB,ERB). **Rugård Søndersø**: 6/4 1 par, 18/5 1 ♂ (begge JPL), 24/5 2 ♂ + 3 ♀, 26/5 5, 2/6 1 ♂ + 2 ♀ (alle JSI). **Norsminde Fjord**: 27/4 1 par, 8/5 1 ♂, 6/6 1 par (alle OGJ). **Drastrup Enge**: 16/5 1 par (JPA), 24/8 2 (PLA) samt 27/4 1 par **Ebeltoft Færgenhavn** (SEL) og 21/5 1 ♂ **Dystrup Sø** (JSI,BOG).

Krikand (*Anas crecca*) 01840

Et meget dårligt år for arten med bare 24,1 fugle/obs mod sidste års på 46,1. Sidste års store flokke sås slet ikke.

Yngel: 2-4 par fra 3 lokaliteter: 1-2 par **Fuglsø Mose** (EBU), 1 par **Rugård Søndersø** (JPL) og 0-1 par **Strevelshoved**, Alrø (SHØ).

1. halvår (lok.-max, ≥ 100 fugle): 21/4 290 **Råby Odde** (JPA), 20/4 160 **Norsminde Fjord** (IZN) og 23/4 100 **Romalt Enge** (LTP). Indlandsobs (>30 fugle): 26/3 50 trk **Skanderborg Sø** (FNI), 5/4 70 **Lading Sø** (HET), 7/4 40 **Kvottrup Mose** (SMJ) og 13/4 30 **Brabrand Sø** (CHØ).

Sommerobs: I perioden juni-juli forelå 24 obs af 1-32 fugle, flest 14/6 32 **Hevring Strand** (EBU), 6/7 24 **Eskeplet** (PST) og 24/6 15 **Rugård Søndersø** (JPL).

2. halvår: Fra medio august sås allerede flokke spredt i amtet således 8/8 22 **Kalsemade** (TBR) og 12/8 75 **Rugård Søndersø** (JPL). Øvrige (lok.-max, ≥ 100 fugle): 5/9 424 **Alrø Poller** (JGR), 24/8 150 **Drastrup Enge** (PLA), 23/8 110 **Mellempoldene** (OL), 25/8 130 **Kalsemade** (TBR), 9/10 150 **Ajstrup Bugt** (LTP) samt 17/11 155 **Stubbe Sø** (OL).

Total: 5658   Antal indsendere: 40   Antal obs: 230   Antal lok.: 75

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
73	169	178	1.646	135	115	40	1.234	785	971	258	54

Gråand (*Anas platyrhynchos*) 01860

Selvom der sås en nedgang i antallet af indsendte obs (jf. indledningen) var antallet af fugle pr. obs af samme størrelse som i det foregående år (87,7 fugle/obs i 1996 mod 88,6 i 1995), også selv om de helt store flokke ikke blev set.

Yngel: 102-128 par blev indsendt fra 48 lokaliteter, flest 10 par Grenå Å, 9 par Grenå Enge, 7 par Rugård Søndersø, 5 par v. Huldremose (alle JSI), 5 par Funder Å (EJU), 5 par Østerby Mose (HET) og 3-6 par Hvolbæk Sø (PLA).

1. halvår, kyst (lok.-max, ≥ 300 fugle): 6/1 300 Randers Havn (JPA), 20/1 350 Treskelbakkeholm (TNI), 27/1 567 Søledet Strand (VOL), 28/1 420 Alrø Poller (SHØ) + 450 Bellevue, Århus (HET), 3/2 700 Norsminde Fjord, 4/2 400 Overgårds Dige (begge SHØ) og 10/2 540 Mariager Fjord (TNI) samt 10/3 295 Stavns Fjord (SDY). Indland (lok.-max, ≥ 200 fugle): 14/1 200 Stubbe Sø (PBP), 17/1 500 Fussing Sø (LTP), 20/1 766 Brabrand Sø (OJE) + 515 Skanderborg Sø (SOF) + 837 Silkeborg Langsø (JLO), 4/2 280 Mossø, østenden (FNI), 18/2 200 Ramten Sø (ECH) og 31/3 275 Søbygård Sø (CHØ).

2. halvår, kyst (lok.-max ≥ 400 fugle): 12/10 400 Gjerrild Nordstrand (HAC), 15/10 803 Alrø Poller (JGR), 17/11 850 Ajstrup Bugt (LTP), 21/12 620 Skærbæk Hest (FUT) + 2400 Mariager Fjord (TNI), 23/12 562 Bønnerup Strand (FUT) og 30/12 800 Norsminde Fjord (IZN). Indland (lok.-max, ≥ 200 fugle): 13/8 256 Brabrand Sø (AJA), 11/9 200 Fussing Sø (LTP), 15/10 200 Skårup Sø (FNI), 16/11 255 Solbjerg Sø (PEØ) + 429 Silkeborg Langsø (JLO) + 275 Rugård Nørreskov (JSI), 17/11 318 Skanderborg Sø (PLA) + 650 Stubbe Sø (PBP), 14/12 760 Mossø + 200 Ramsø (begge KSM) + 250 Lading Sø (HET).

Total: 65131   Antal indsendere: 52   Antal obs: 706   Antal lok.: 161

1) Total   2) Mariager Yderfjord   3) Norsminde Fjord   4) Lerdrup Bugt Vildtreservat

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	11.464	8.407	5.815	2.056	946	840	806	2.143	3.646	8.488	9.083	11.437
2	405	540	-	-	-	-	-	-	-	400	850	2400
3	620	700	700	50	-	20	-	-	300	200	-	800
4	420	83	450	62	13	11	30	678	361	803	731	724

Spidsand (*Anas acuta*) 01890

Der forelå i år oplysninger om fugle fra de fleste kyststrækninger i amtet, men slet ingen af sidste års antal. Det gennemsnitlige antal fugle pr. observation blev i år 4,3 mod sidste års 8,6.

1. halvår: Der sås 1-2 individer i tiden 6/1-10/3. De største antal var derefter: 16/3 12 Stavns Fjord (SDY), 8/4 6 Ægholm (LEB), 13-15/4 8 Kalsemade (TBR), 14/4 7 Sødringholm (LTP) og 18/4 5 Kalsemade (TBR). Der forelå bare 8 obs fra indlandslokaliteter, heraf 7 fra Rugård Søndersø i perioden 8/4-19/9 af 1-4 fugle, flest 4/5 (alle JPL). Den anden lokalitet var 10/3 1 ♂ Sminge Sø (OKA).

Enkelte sommerobs: 1/6 1 Hjortholm (SDY), 15/6 1 Rugård Søndersø (JPL) og 26/7 1 ♀ Grenå Å (JSI).

2. halvår: Fra efteråret forelå en del trækobs: De første sås 29/8 8 Ø Yderste Holm, Samsø (SDY), derefter 24/9 6 N Kalsemade (TBR), 15/10 55 V Gjerrild Nordstrand (HAC) samt 25/10 6 trk Kysing Næs (OGJ). Øvrige større obs (>10): 24/8 21 Kalsemade (TBR), 1/9 28 + 22/9 10 + 29/9 11 Alrø Poller (alle JSC), 2/10 10 Eskeplet (PST), 9/10 10 Ajstrup Bugt (LTP), 10/10 14 Ægholm, Samsø (LEB). Sidste større obs var 3/11 9 + 10/11 8 Mariager Fjord (TNI). Efter midten af november sås kun enkeltindivider.

Total: 398   Antal indsendere: 25   Antal obs: 87   Antal lok.: 32

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
7	5	22	74	10	2	1	44	83	122	26	2

Atlingand (*Anas querquedula*) 01910

Normalt år med 18 obs af 47 fugle på 10 lokaliteter. De 15 obs var fra 1. halvår, mens 3 var fra sensommeren. Selv om der flere steder blev set par, var der kun oplysninger om 0-1 ynglepar fra **Råby Odde** (LTP).

Alle obs nævnes: 12/4 1 ♂ **Rugård Nørresø** (JKL), 14/4 1 par **Tjæreby Enge** (LTP), 20/4 5 (HPP) + 21/4 10 (JTL) **Dystrup-Ramten Sø**, 21/4 1 par (PLA,OJE) + 2/5 1 (OKA) **Sminge Sø**, 27/4 1 par + 6/5 1 par **Hesselholm** (LEB), 28/4 1 v. **Huldremose** (BOG), 2/5 1 par **Romalt Enge** (JPA), 17/5 1 par + 15/6 1 ♂ **Råby Odde** (LTP), 22/5 2 (SSK) + 29/5 3 + 26/6 3 + 6/8 1 ♂ (alle AJA) **Brabrand Sø**, 31/8 1 **Dystrup Sø** (BOG) og 3/9 4 **Mossø** (JKI).

Skeand (*Anas clypeata*) 01940

Fordelingen af fugle var mere jævnt fordelt i amtet i år end i de forudgående år, selvom der var et fald i antallet af indsendte obs i forhold til sidste år (se dog indledningen). Alligevel har det været ét af de bedste år hidtil, hvis man ser på antal fugle/obs. Det var i år på 3,5 fugle/obs; kun overgået af 1994 (4,1 fugle/obs), hvor der dog reelt blev indrapporteret færre fugle (ialt 292). Der var i år kun få obs af mere end 10 fugle.

1. halvår: De første sås 16/3 1 **Stavns Fjord** (SDY), 3/4 1 ♀ **Begtrup Vig** (SEI.) og 4/4 2 par **Lerdrup Bugt** (JSC). Herefter sås den spredt og fåtalligt foråret igennem. De største tal var (>6): 20/4 10 **Norsminde Fjord** (IZN) + 7 **Rugård Nørresø** (JPL), 21/4 8 **Sortesø**, Skanderborg (FNI), 22/4 10 **Amstrup Mose** (SHØ), 24/4 4 par **Østerby Mose** (HET), 27/4 7 **Norsminde Fjord** (OGJ), 4/5 + 24/5 8 par **Rugård Søndersø** (JPL,JSI) og 14/5 7 **Brabrand Sø** (AJA). Hertil 2 trækoplysninger: 2/5 2 Ø + 2 S **Hesselholm** (LEB).

2. halvår: Også fra denne periode bare 2 trækobs: 25/8 1 Ø **Yderste Holm**, Samsø (SDY) + 18 trk **Kysing Næs** (OGJ). Øvrige obs (>5): 6/8 8 + 24/8 6 **Sortesø** (FNI), 26/8 8 **Yderste Holm** (SDY), 29/9 6 **Alrø Poller** (JSC), 1/10 7 **Dronningborg Bredning** (LTP), 9/10-17/10 15 **Sortesø** (FNI) samt 10/11 8 **Rugård Nørresø** (JPL). Årets sidste blev 17/11 4 **Alrø Poller** (BOG).

Total: 380   Antal indsendere: 29   Antal obs: 109   Antal lok.: 38

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	1	102	96	36	7	65	17	44	12	0

Rødhovedet And (*Netta rufina*) 01960

Rettelse til 1995-rapporten:

Oplysningen om 2 observationer: 27/7 1 + 13/9 1 **Alrø Poller** bortfalder.

Taffeland (*Aythya ferina*) 01980

I forhold til sidste år en kraftig tilbagegang i såvel antallet af rapporterede ynglefund som det totale antal observationer. Noget kunne dog tyde på, at sidste års høje tal afveg fra den generelle udvikling, idet tallene for i år meget lignede udviklingen fra 1992-94.

Yngel: Der blev rapporteret ialt 6-12 par fordelt på 9 lokaliteter (alle nævnt): 0-1 **Udbyover Sø** (TNI), 0-1 **Dystrup Sø** (BOG), 0-1 **Grauballe Mose** (OKA), 0-3 **Rugård Søndersø** (JKL), 2 **Huldremose Ø.f. Ramten Sø** (JSI), 1 **Sortesø Skanderborg** (FNI), 1 **Søbygård Sø** (CHØ), 1 **Lillesø/Rye Møllekanal** (BOG), 1 **Mørke Kær** (EJJ).

1. halvår, større antal (lok. max, ≥ 25): 20/1 70 rst **Egens Vig** (PLA,CHØ), 20/1 93 rst **Stavns Fjord** (SDY), 21/1 93 rst **Hesselholm** (LEB), 6/2 45 **Nordhavnen**, Århus (OL), 7/2 57 **Århus Havn** (OL), 10/2 60 **Lilleøre** (SDY), 10/2 132 rst **Mariager Fjord** (TNI), 11/2 42 **Kolby Kås** (SDY), 11/2 150 **Studstrup** (LB), 13/2 50 **Norsminde Fjord** (SHØ), 21/2 220 **Dania Saltværk** (CSS), 3/3 29 **Alrø Poller** (SHØ), 24/3 40 **Brabrand Sø** (CHØ), 31/3 73 **Søbygård Sø** (CHØ), 14/4 27 **Stubbe Sø** (JPL), 20/6 45 **Sortesø Skanderborg** (FNI).

2. halvår, større antal (lok. max, ≥ 25): 4/7 26 Sortesø Skanderborg (FNI), 23/8 80 Kvindsø (HET), 3/9 30 Mossø (JKI), 9/10 Ajstrup Bugt (LTP), 17/11 365 Rugård Nørresø (OL).

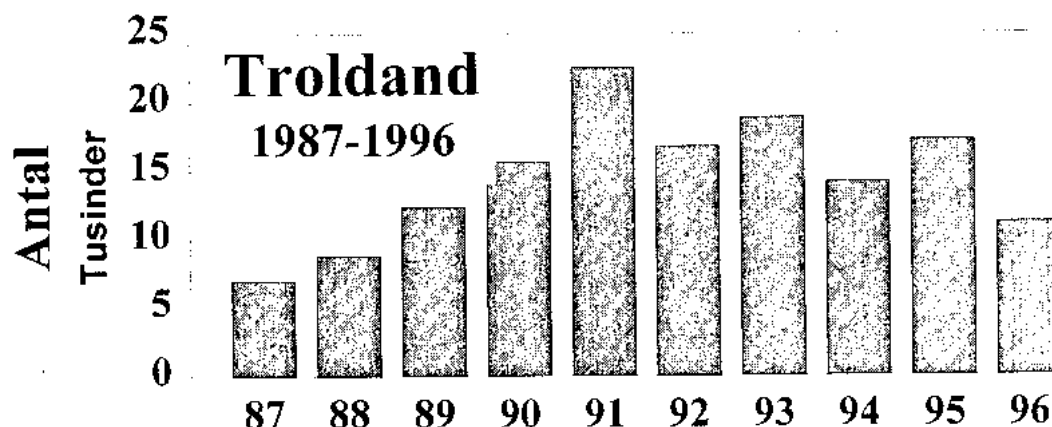
Total: 3924   Antal indsendere: 40   Antal observationer: 255

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
522	968	200	293	217	205	89	131	131	347	788	33

Troldand (*Aythya fuligula*) 02030

I år det laveste antal rapporterede observationer siden 1988 (se Figur 3). Heldigvis gjaldt dette dog ikke for ynglefundene, idet vi her skal helt tilbage til 1986 for at finde flere par rapporteret, og det skønt antallet af lokaliteter med yngelpar ikke var ret højt i forhold til tidligere år.

Yngel: 27-35 par fra 17 lokaliteter, heraf følgende med mere end 1 par: 0-2 Bryrup Langsø (HET), 1-2 Østerby Mose (HET), 9 Mørke Kær (EBU), 2 Tustrup Skove (EBU), 0-3 Rugård Sønderlø (JKL), 3 Huldremose Ø.f. Ramten Sø (JSI), 2 Sortesø Skanderborg (FNI), 2 Grenå Enge v.f. Grenå (JSI), 2 Ringelmosedammen (SEL).

Figur 3. Antal observationer af Troldand i perioden 1987-1996 i Århus Amt.

1. halvår, største fund (lok. max. - obs. ≥ 100): 20/1 145 Ebeltoft Vig (CHØ), 20/1 350 rst Stavns Fjord (SDY), 21/1 350 rst Hesselholm (LEB), 27/1 406 Århus Havn (JTL), 28/1 100 rst Dania Saltværk (JPA), 6/2 190 Nordhavnen Århus (OL), 10/2 2826 rst Mariager Fjord (TNI), 11/2 200 Studstrup (LB), 16/1 100 Grenå Havn (TBR), 6/4 150 Stubbe Sø (SEL), 20/4 200 Norsminde Fjord (LZN), 1/6 181 Mossø (JKI).

2. halvår, største fund (lok. max. - obs. ≥ 100): 3/9 134 Mossø (JKI), 10/11 150 Ajstrup Bugt (TNI), 17/11 120 Stubbe Sø (PBP).

Total: 11200   Antal indsendere: 45   Antal observationer: 393

Månedsfordeling (1) samt månedsmax for Norsminde Fjord (2) og Århus Havn (3).

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	2.152	4.301	762	1.226	360	412	161	140	445	264	655	322
2	32	70	150	200	0	2	0	0	0	0	0	2
3	406	260	155	0	0	0	0	0	0	0	0	22

Bjergand (*Aythya marila*) 02040

1996 blev for Bjergandens vedkommende et år præget af mange, men hovedsageligt små observationer, således at det samlede antal individer blev meget lavt.

1. halvår, største antal (lok. max. - obs. $\geq$ 500): 11/2 1800 **Vester Hedekrog** (SDY), 18/2 2000 rst **Ebeltoft Færgehavn** (NNR), 3/3 1450 **Horsens Fjord ud for Alrø** (SHØ), 24/3 1900 **Løgten Strand/Gl. Løgten Strand** (FR).

Forårets sidste var: 5/4 30 + 15/4 1 ♀ **Løgten Strand/Gl. Løgten Strand** (FR,FF), 11/5 1 ♂ **Egens Vig** (JPL).

2. halvår: Efterårets første var 27/9 6 **Kysing Næs** (OGJ), 18/10 20 **Sødringholm Strand** (LTP), 2/11 4 **Kysing Næs** (OGJ). Den største flok var 18/10 20 **Sødringholm Strand** (LTP).

Årets eneste indlandsfund: 25/2 3 **Stubbe Sø** (PBP).

Total: 9967   Antal indsendere: 15   Antal observationer: 66

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
591	4.984	4.123	195	1	0	0	0	6	20	11	36

Ederfugl (*Somateria mollissima*) 02060

Også for denne art var det totale antal rapporterede fugle meget lavt i år. Tilsyneladende var det især observationerne i årets sidste halvdel, der var lave i forhold til sidste år.

Yngel: Ialt meldt 1302-1364 ynglepar fordelt på 14 lokaliteter: 129 **Svanegrund** (DMU), 557 **Hov Røn** (DMU), 608 **Alrø Poller** (DMU), 3-40 **Hjelm** (PLA), 0-1 **Dejret-Tved Øhoved** (HET), 1 **Jernhatten** (JSI). Fra følgende lokaliteter er meldt om anførte antal pulli, men ikke angivet antal ynglepar: 10 **Ebeltoft Vig**, **Havnen-Sandhagen** (PLA), 7 **Hundshoved** (SDY), 52 **Grønhoved** (SDY), 56 **Hesselholm** (SDY), 80 **Besser Rev** (SDY), 12 **Anholt Nordstrand** (HET), 5 **Ørehage** (HET). I forbindelse med yngletællingerne blev fundet mange døde fugle på Pollerne og Hov Røn, f.eks 1/5 1200 på **Hov Røn** (Lars Abrahamson).

1. halvår, største observationer (lok. max. - obs. $\geq$ 2500): 28/1 og 24/3 3000 **Mellempoldene** (JPA), 24/2 2500 **Vejrø** (SDY), 3/3 2500 **Horsens Fjord** (SHØ), 10/3 5000 **Kattegat Mariager-Randers Fjorde** (JPA), 10/3 5000 **Overgaard's Dige og havet udfor** (LTP), 4/4 3000 **Kalsemade** (TBR), 4/4 11500 fou **Armhoved** (SDY), 8/4 3070 Ø **Issehoved** (SDY).

2. halvår, største observationer (lok. max. - obs. $\geq$ 2500): 26/8 2900 **Vejrø** (SDY), 18/10 3000 **Sødringkær** (LTP), 7/11 10000 V **Sønderbjerg**, **Anholt** (FS), 13/12 2500 **Fornæs** (BGO).

Indlandsfund: 24/9 1 ♂ **Skanderborg Sø** (FNI).

Total: 97109   Antal indsendere: 32   Antal observationer: 269

Månedsfordeling (1) samt månedsmax for **Kalsemade** (2) og **Fornæs** (3).

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	6.508	8.355	24.519	24.189	2.054	1.275	1.047	3.796	443	7.459	13.871	3.593
2	0	800	2.000	3.000	200	50	500	500	200	55	100	100
3	500	25	30	0	0	3	0	0	0	1.310	500	2.500

Kongeederfugl (*Somateria spectabilis*) 02070

1 år er der meldt 4 observationer af denne art, alle fra 8/4. De 3 ♂ ♂ var dog muligvis samme individ: 1 ♂ kl. 11.25 og 1 ♂ Ø kl. 11.30 **Issehoved** (SDY), 1 ♀ kl. 11.25 **Issehoved** (SDY), 1 ♂ fou kl. 18.15 **Vesborg Fyr** (SDY).

Havlit (*Clangula hyemalis*) 02120

1. halvår: De største observationer (alle over 5 nævnt): 13/1 5 ♂ ♂ og 1 ♀ **Kysing Næs** (OGJ), 16/3 7 rst **Stavns Fjord** (SDY), 3/4 6 og 4/4 16 **Øster Hedekrog** (SDY), 14/4 9 **Gjerrild Nordstrand** (HAC), 14/4 19 **Skærbæk Hest** (FUT) og 15/4 12 **Bønnerup Strand** (FUT).

Foråret sidste var 16/4 6 Gjerrild Nordstrand (HAC), 20/4 5 ♂ ♂ og 1 ♀ Gjerrild Nordstrand (HP), 27/4 4 Øster Hedekrog (SDY).

2. halvår: Efteråret første var 23/10 1 N Fornæs (HLL), 30/10 1 ♂ N Fornæs (HLL), 31/10 5 rst Møgelmosen-Ringebjerg (som jo desuden er en indlandsobservation) (DOF).

De største observationer (alle over 5 nævnt): 13/11 11 Fornæs (HLL) og 16/11 8 S Fornæs (HP).

Desuden en enkelt sommerobservation: 22/6 2 Grenå-Anholt Færge (HET).

Total: 159   Antal indsendere: 13   Antal observationer: 40

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
20	6	9	83	0	2	0	0	0	7	27	5

Sortand (*Melanitta nigra*) 02130

Igen et år med relativt lavt antal observerede Sortænder. I betragtning af at en enkelt observation tegnede sig for 10000 individer alene, må resultatet siges at være særdeles dårligt.

1. halvår, største antal (lok. max. - obs. ≥ 200): 17/2 200 Ebeltoft Færgehavn (JPL), 24/2 4000 Vejvå (SDY), 22/3 og 23/3 250 Ø Gjerrild Nordstrand (PST), 30/3 og 31/3 200 Vester Hedekrog (SDY,LEB), 4/4 500 Armhoved (SDY), 10/4 500 Gjerrild Klint (PST), 14/4 500 Sødringholm Strand (LTP).

Sommerobservationer: 1/6 2 Gjerrild Nordstrand (ABL), 22/6 30 Grenå-Anholt Færge (HET), 26/6 13 Sødringholm Strand (LTP), 9/7 1 ♂ og 14/7 2 ♂ ♂ Grenå Havn (JSI), 19/7 25 S og 46 N samt 20/7 140 N Kåsemeade (TBR).

2. halvår, største antal (lok. max. - obs. ≥ 200): 14/9 14000 N Fornæs (RD), 18/10 200 Sødringholm Strand (LTP).

Indlandsfund: 9/4 3 rst Skanderborg Lillesø (CSE), 10/4 4 rst Brabrand Sø (FAJ) og 10/4 17 Fussing Sø (LTP).

Total: 23493   Antal indsendere: 23   Antal observationer: 130

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
523	4677	1408	1939	57	45	214	9	14110	299	52	157

Fløjsand (*Melanitta fusca*) 02150

Et meget dårligt år, som i hvertfald ikke de sidste 10 år har været ringere.

Foråret sidste blev: 31/3 20 rst Vester Hedekrog (LEB), 2/4 10 rst Øster Hedekrog (LEB) og 14/4 12 rst Skærbæk Hest (FUT). Udover nævnes kun en observation i 1. halvår over 10 individer: 17/2 14 rst Skærbæk Hest (FUT).

En enkelt sommerobservation: 4/8 10 rst Eskeplet, Boelsrev (PST).

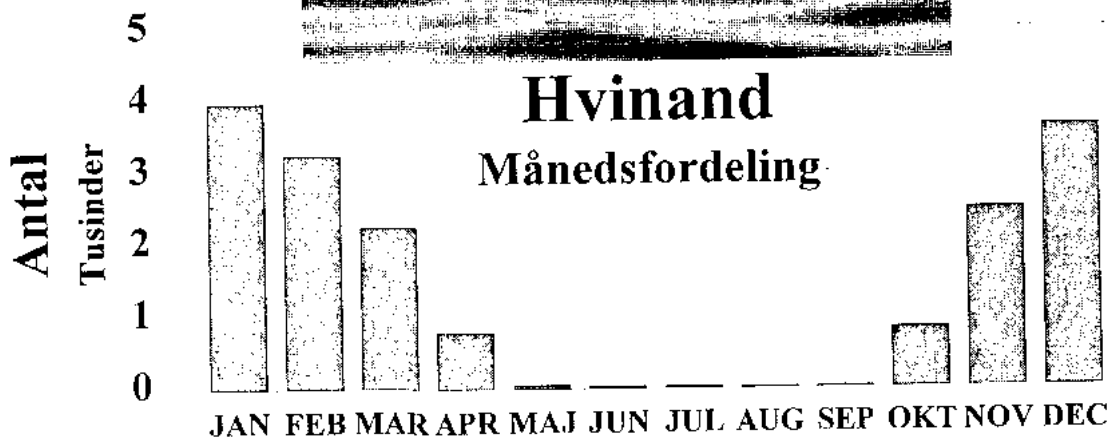
Efteråret første var: 2/9 5 rst Issehoved (LEB), 27/9 1 Kysing Næs (OGJ), 15/10 50 S Fornæs (PST). Desuden i perioden: 1/11 35 fou Sletterhage (EBU), 8/12 11 Kysing Næs (OGJ).

Total: 214   Antal indsendere: 8   Antal observationer: 22

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
15	32	24	22	0	0	0	10	6	59	35	11

Hvinand (*Bucephala clangula*) 02180

Hvinanden er en typisk trækfugl, som forekommer i meget svingende antal året igennem (se Figur 4). Yngel: Der blev i år meldt om et enkelt muligt ynglepar: **Bryrup Langsø (HET)**.

Figur 4. Gennemsnitlig årsfordeling af Hvinand i perioden 1987-1996 i Århus Amt (Foto: JSC)

1. halvår, største observationer (lok. max. - obs. ≥ 300): 14/1 730 **Hesselholm (SDY)**, 20/1 1340 **rst Stavns Fjord (SDY)**, 20/1 1700 **rst Mariager Fjord (TNI)**, 30/1 350 **rst Kalsemade (TBR)**, 10/2 480 **Lilleøre (SDY)**, 18/2 400 **rst Horsens Fjord (THE)**, 3/3 1050 **Amstrup Red (SHØ)**, 14/4 300 **rst Råby Odde (LTP)**.

Sommerens største obs. (lok. max. ≥ 5): 1/6 31 **Mossø (JKI)**, 5/6 6 **rst Sminge Sø (OKA)**, 26/6 5 **Drastrup Enge (PLA)**, 7/7 6 **Randers Fjord (JPA)**, 7/7 6 **Råby Odde (LTP)** og 16/7 6 **Brabrand Sø (AJA)**.

2. halvår, største observationer (lok. max. - obs. ≥ 300): 10/11 350 **Ajstrup Bugt (TNI)**, 14/12 500 **Besser Rev (SDY)**.

Total: 22007   Antal indsendere: 46   Antal observationer: 304

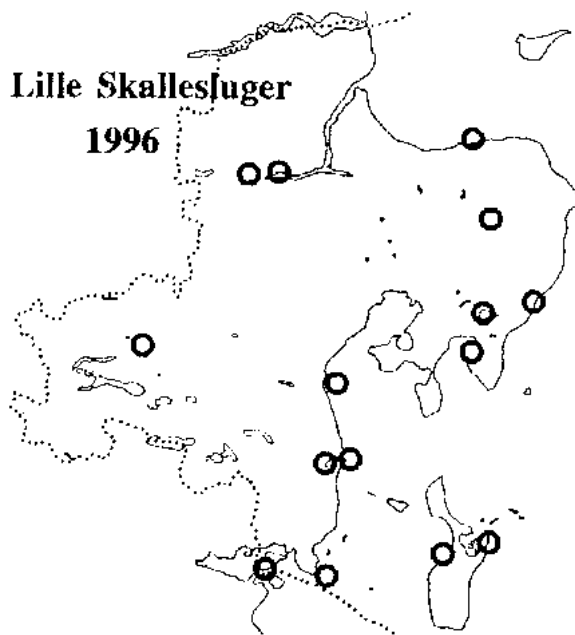
Årsfordeling (1) samt månedsmax: **Norsminde Fjord (2)** og **Kalsemade (3)**.

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	8.244	3.007	3.544	1.346	41	47	32	2	22	706	1.326	3.690
2	25	42	10	12	0	0	0	0	0	0	0	0
3	350	200	200	25	0	0	0	0	0	20	0	200

Lille Skallesluger (*Mergus albellus*) 02200

Oven på sidste års lave antal observationer et år med endnu lavere antal, som vi skal helt tilbage til 1990 for at genfinde. Fordelingen fremgår af Figur 5.

1. halvår, lokalitetsmaksima (lok. max ≥ 3): 6/1 4 ♀ **Norsminde Fjord (FLU,OGJ)**, 14/1 1 ♂ og 3 ♀ **Hesselholm**, 10/2 2 ♂ og 4 ♀ **Lilleøre (alle SDY)**, 17/2 2 par **Gudenåen v.f. Randers (JPA)**, 29/2 5 ♂ og 1 ♀ **Sminge Sø (OKA)**, 3/3 5 ♀ **Gudenåparken (LTP)**, 3/3 1 ♂ og 4 ♀ **Altrø Eghoved (SHØ)**, 16/3 12

Stavns Fjord (SDY), 22/3 1 ♂ og 2 ♀ ♀
 Dronningborg Bredning (LTP), 24/3 2 ♂ ♂ og
 2 ♀ ♀ Salten Langsø (JBA), 6/4 2 ♂ ♂ og 2 ♀ ♀
 Stubbe Sø (SEL).

Foråret sidste observationer: 25/3 1 ♀
 Dronningborg Bredning (LTP), 5/4 3 ♂ ♂
 Stubbe Sø (HLL), 6/4 2 ♂ ♂ og 2 ♀ ♀ Stubbe Sø
 (SEL).

2. halvår, lokalitetsmaksima (alle lokaliteter
 nævnt): 17/11 3 ♀ ♀ Stubbe Sø (OL), 15/12
 1 ♂ ♂ og 3 ♀ ♀ Salten Langsø (JBA), 23/12 1 ♀
 Egens Vig (SEL), 26/12 1 ♀ (FLU) og 29/12 1 ♀
 (IZN) Norsminde Fjord, 31/12 1 Langør
 (LEB).

Efterårets første: 20/10 1 ♀ og 1 juv. Rugård
 Søndersø (JPL), 16/11 2 ♀ ♀ Stubbe Sø (HLL).

Figur 5. Lokalteter med forekomst af Lille Skallesluger i Århus Amt i 1996.

Total: 115   Antal indsendere: 22   Antal observationer: 53

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
20	36	42	5	0	0	0	0	0	2	3	7

Toppet Skallesluger (*Mergus serrator*) 02210

I forhold til de sidste tre år et dårligt resultat for det totale antal rapporterede individer, men dog stadig ganske pænt i forhold til tidligere år (for 1993).

Der blev i år meldt om 16-27 ynglepar fra 6 lokaliteter: 0-1 Vrinner Strand (PLA), 10-20 Hjelm (PLA), 3 Anholt (FS), 1 Ebeltoft Færgenhavn (SEL), 1 Hesselholm (LEB), 1 Begtrup Vig (FUT).

1. halvår, største observationer (lok. max. - obs. $\geq$ 30): 13/1 162 Kysing Næs (OGJ), 14/1 56 Hesselholm (SDY), 20/1 66 rst Stavns Fjord (SDY), 28/1 80 Fornæs (JSI), 31/3 100 Vester Hedekrog (LEB,SDY), 1/4 70 Tunø (SHØ), 3/4 30 rst Gjerrild Nordstrand (HAC), 14/4 65 Kalsemade (TBR), 1/6 50 Hjelm (PLA), 10/6 52 Kalsenakke (TBR).

2. halvår, største observationer (lok. max. - obs. $\geq$ 30): 26/8 49 rst Besser Rev (SDY), 17/9 40 Amstrup Red (JGR), 14/10 41 Hesselholm (LEB), 26/10 60 Hundsholm (SDY), 29/10 45 Alrø Poller (JGR), 16/11 37 Lerdrup Bugt (JGR), 5/12 152 Amstrup Red (JGR), 12/12 30 Løgten Strand (FNI), 21/12 35 Kalsemade (TBR).

Indlandsobservationer: 28/1 1 ♀ + 18/2 1 ♀ + 4/4 1 ♀ Grenå Å (alle JSI), 4/4 6 Dystrup Sø (ABL), 6/4 2 Mørke Kær (JGN), 8/4 2 ♂ ♂ - 4 par og 27/4 8 og 4/5 2 ♂ ♂ + 1 ♀ og 18/5 1 ♂ + 2 ♀ ♀ Rugård Nørresø (alle JPL), 28/4 1 rst Mosso (KSM), 13/5 1 par Salten Langsø (EHJ), 23/5 1 ♂ + 1 ♀ Sminge Sø (OKA), 26/6 3 rst Drastrup Enge (PLA), 12/7 1 ♀ Rugård Søndersø (JSI).

Indledning til rovfugle 1995

For de museædende rovfugle blev 1996 et godt år. Det kunne have været endnu bedre, hvis ikke det muserige forår blevet ledsaget af koldt og klamt vejr i april og maj. Mange ynglepar fik ikke ruget æggene ud, eller kuldene blev mindre end man kunne forvente med den rigelige føde. Ved Hinnerup blev det således til 15 par Musvåger, men ikke mere end 1.0 udføjende unge pr par, svarede til gennemsnittet for de sidste 19 år. Spurvehøgene havde også en god sæson ved Hinnerup trods den hårde vinter. Et par små ungekuld og nogle goldæg vidnede om det kolde forår. Tårnfalken klarede sig også godt, lidt færre par ved Hinnerup, men en fin ungeproduktion. Fra egnen vest for Århus, hvor JTL huserede, meldtes alt vel og det bedste yngleår for Musvåge i de sidste 10 år.

Hvepsevåge (*Pernis apivorus*) 02310

1996 bød ikke på nogen overraskelser. Ifølge Gjerrildrapporten bar forårstrækket præg af det kolde vejr i maj. Antallet af trækobs var godt og vel halveret.

Yngel: I lighed med de sidste år få obs, der tydede på ynglefund. 1 sikkert og 6 formodede ynglepar.

Forårstræk: 44 obs af i alt 151 trækkende fugle (oplagte gengangere fjernet). Tidligste: 18/5 1 **Salten Langsø** (HLL) og 1 **Gjerrild Nordstrand** (HAC). 63 fugle (+ 5 rst) trak ved **Gjerrild Nordstrand** 18/5-9/6, største flokke 31/5 11 (JDK) og 9/6 11 (HAC,PST). På forårstrækket over **Samsø** 24/5-8/6 sås 14 fugle, oftest enkeltvis (LEB,SDY). Udenfor trækstederne blev der set 2 flokke: 22/5 11 **Århus Midtby** (LGN), samme dag 5 over **Universitetsparken** (JLY,FNI,OL), måske fra samme flok? og 19/6 28 **Trehøje**, Mols (JSI).

Efterårstræk: 13 obs af 16 trækkende fugle i aug-sep. Hovedsagelig fra **Samsø** (LEB,SDY), hvor de sidste sås 20/9 og 28/9. Desuden 16/8 2 **Universitetsparken** (DOF), 15/9 1 **Sletterhage** (FNI).

Total: 219		Antal indsendere: 31					Antal obs: 95					
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	0	0	96	88	11	10	14	0	0	0	

Sort Glente (*Milvus migrans*) 02380

Alle nævnes: 4/5 1 **Skodstrup/Løtten** (JFJ), 5/5 1 **Brassø** (EER), 9/5 1 **Funder Å** (JMU), 27/5 1 **Rodelund** (FSI), 8/6 2 **Gjerrild Nordstrand** (JDK), 9/6 1 **Brabrand Sø** (KEH), 17/8 1 **Gassum-Randrup** (BSØ).

Rød Glente (*Milvus milvus*) 02390

Det går stadig tilbage med obs af ynglende Røde Glenter.

Yngel: Et sikkert ynglefund på **NØ-Djursland**, ligesom der blev set fugle i yngletiden, som tydede på endnu et ynglepar, også på **Djursland**.

Forårstræk: Tidligste obs af trækkende fugle: 11/2 1 **N Rugård Strand** (LPJ), 16/3 1 + 21/3 2 **Fornæs** (LGN), 24/3 1 **Selling** (LM) + 1 **Alrø Poller** (OGJ) og 2/4 1 **Gjerrild** (HAC). I perioden 2/4-30/5 i alt obs af 54 fugle **Gjerrild Nordstrand** (Gj), mindst 18 af disse trak eller gjorde trækforsøg. Ifølge Gjerrildrapporten var der iblandet mange obs af de lokale ynglefugle.

Efterårstræk: Det blev ikke de store forekomster i efteråret. I alt 9 fugle blev set trækkende i sept-okt. De første omstrejfende og trækkende fugle sås fra aug. 2/8 1 **Agri Bavnehøj** (HEP) og 18/8 1 **Norsminde Fjord** (OGJ). Den sidste sås 18/10 1 **Sletterhage** (RI).

Total: 170		Antal indsendere: 39					Antal obs: 127					
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	13	93	20	15	14	6	7	2	0	0	

Havørn (*Haliaeetus albicilla*) 02430

Et godt år med obs af ca. 8 havørne: 1/1 1 fou **Mariager Fjord** v. Mariager (IBG), 4/2 2 imm rst + 17/2 1 imm rst **Stavnshoved** v. Bonnerup (BGO), 2/3 1 2K **Salten Langsø** (JTL), 3/3 1 **Mossø** (GGU), 10/3 1 4-5K **Alrø** (SHO), 17/4 1 **Funderholme** (JCN), 28/4 1 3K **Salten Langsø** (JTL) (Denne fordrev iøvrigt Fiskeørn fra redel) samt 6/7 1 v. **Brassø** (TNI).

Hertil 1 imm i **Salten Langsø** året igennem (GGU,JBA,JCN).

Rettelse til 1995-rapporten: 4/2 1 ad **Fløjstrup Skov** bortfalder.

Slangeørn (*Circaetus gallicus*) 02560 SU-Art

En observation af denne sjældne rovfugl: 6/10 1 SV **Risskov** (FR). Obsen er godkendt af SU, som den 2. obs. i amtet.

Rørhøg (*Circus aeruginosus*) 02600

Også Rørhøgen fik glæde af det muserige forår. Pæn bestandsforøgelse i den nordlige del af amtet, mens **Brabrand Sø** husede færre par.

Yngel: En flot fremgang fra 20 ynglepar i 1995 til 30-40 par i år. Dog i år ingen fund fra **Samsø** og blot 3 ynglepar **Brabrand Sø** (AJA), og så første ynglefund fra Them kommune: 1 par **Engetved Sø** (JBA).

Forårstræk: 25 obs af 33 trækkende fugle. Tidligste 23/3 1 **Brabrand Sø** (Fuglelinien) og 25/3 1 **Skanderborg Dyrhave** (FNI). Der forelå obs af 16 fugle 2/4-19/5 **Gjerrild** (HAC,HP,PST,JTL).

Efterårstræk: 10 obs af 12 trækkende fugle. **Samsø** tegnede sig for halvdelen ult august-prim sep (LEB,SDY). De sidste trk sås 2/9 2 **Fårbjerg** (FNI) og 5/9 1 **Fruering** (FNI). Årets sidste obs var rastende fugle: 1-5/10 1 juv/♀ **Randers Fjord/Grund Fjord** (LTP), 11/10 1 **Nørreå**, Purhus (PST) og 7/11 1 **Anholt** (FS).

Rørhøg (JSC)

Total: 707

Antal indsendere: 57

Antal obs: 507

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	5	143	137	118	121	133	44	5	1	0

Blå Kærhøg (*Circus cyaneus*) 02610

For første gang i tre år var der ingen sommerobs.

Forårstræk, primo til medio april: **Gjerrild Nordstrand**, i alt 20 fugle; første obs: 3/4 1 ♂ + 1 ♀ Ø og 4/4 2 ♂ + 1 ♀ Ø og 8/4 1 rst (Gj,PST,JSI) med max 15/4 3 ♀ Ø og 21/4 5 Ø (Gj,JTL); 7/4 1 ♀ /2K **Rimsø** (HP,ILL), 8/4 1 + 28/4 1 **Hesselholm** (LEB,SDY). Desuden 20/4 1 ♀ N **Moesgård** (JTL), 17/4 1 **Hov** (FNI). Sidste obs 8/5 1 **Låshy** (JMU), 9/5 1 **Knebel Vig** (HPE) og 20/5 1 **Skiffard** (ABI).

Efterårstræk, første obs: 25/8 1 + 29/8 1 **Vesborg Fyr** (SDY), 15/9 1 **Råby Kær** (JPA) og 15/9 1 ♂ + 1 ♀ **Grund Fjord** (FF). Største obs: 29/9 4 **Grenå Enge** (PBP), 30/10 3 **Anholt** (FS) og 17/11 2 ♂ ♂ + 3 ♀ ♀ **Overgårds Marker** (LTP).

Total: 88   Antal indsendere: 25   Antal obs: 94

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
5	5	6	29	3	0	0	2	9	12	11	6

Hedehøg (Circus pygargus) 02630

To obs var noget af en tilbagegang i forhold til sidste års 8 obs: 19/5 1 ♀ Norsminde (FLU), 14/6 1 ♀ ad Hornslet (EBU).

Duehøg (Accipiter gentilis) 02670

Der blev indrapporteret præcis lige så mange Duehøge i 1996 som året før, af godt halvt så mange indsendere. Antallet af ynglepar svagt stigende. Yngel: 9-16 ynglepar.

Forårstræk: I alt 8 obs af 6 trækkende fugle og 2 rst. Årets tidligste trækobs var 14/1 1 Hesselholm, Samsø (SDY) og 29/1 1 Søsterhøj, Århus (OL). Gjerrild kunne i år opvise 2 trækkende, henholdsvis 3/4 og 21/4 (PST,HAC).

Heller ikke i år efterårsobs af trækkende fugle.

Total: 142   Antal indsendere: 29   Antal obs: 121

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
7	9	8	20	10	26	16	14	16	11	2	3

Spurvehøg (Accipiter nisus) 02690

Som nævnt i indledningen blev yngletiden præget af den relativt hårde vinter og kolde forår. Yngel: 12-24 par. Hinnerup-området (SMJ) tegnede sig for 11 sikre ynglepar og Gyllingnæs Skove for det sidste (TBR). Det fremgik ikke af de øvrige angivelser, hvor sikre angivelserne var.

Forårstræk: 15/2 6 Vesborg Fyr (SDY) var årets første trækfugle. Dernæst fulgte 23-27/3 27 Moesgård Strand (HLL,BGO). 1 april: 7/4 3 N + 15/4 16 N Moesgård Strand (PNN,IILL). Gjerrild lagde ganske stærkt ud med 519 fugle i perioden 2/4-21/4. Største dage: 5/4 70, 15/4 110, 21/4 59 (JSI,PST,PLA,JTL,HAC,HLL,HP). Trækket faldt tidligt i år, i maj blev der set ganske få fugle, bl.a 3/5-18/5 8 ved Gjerrild (HAC,FSI) og 13/5 3 Moesgård Strand (FNI).

Efterårstræk: I alt 35 fugle blev set i okt-nov på direkte træk. De største forekomster var 12/10 5 Vesborg Fyr (SDY) samt 30/10 13 + 13/11 1 Fornæs (begge HLL) blev årets sidste trækfugle.

Total: 1031   Antal indsendere: 37   Antal obs: 274

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
16	41	50	704	27	54	24	10	20	56	18	11

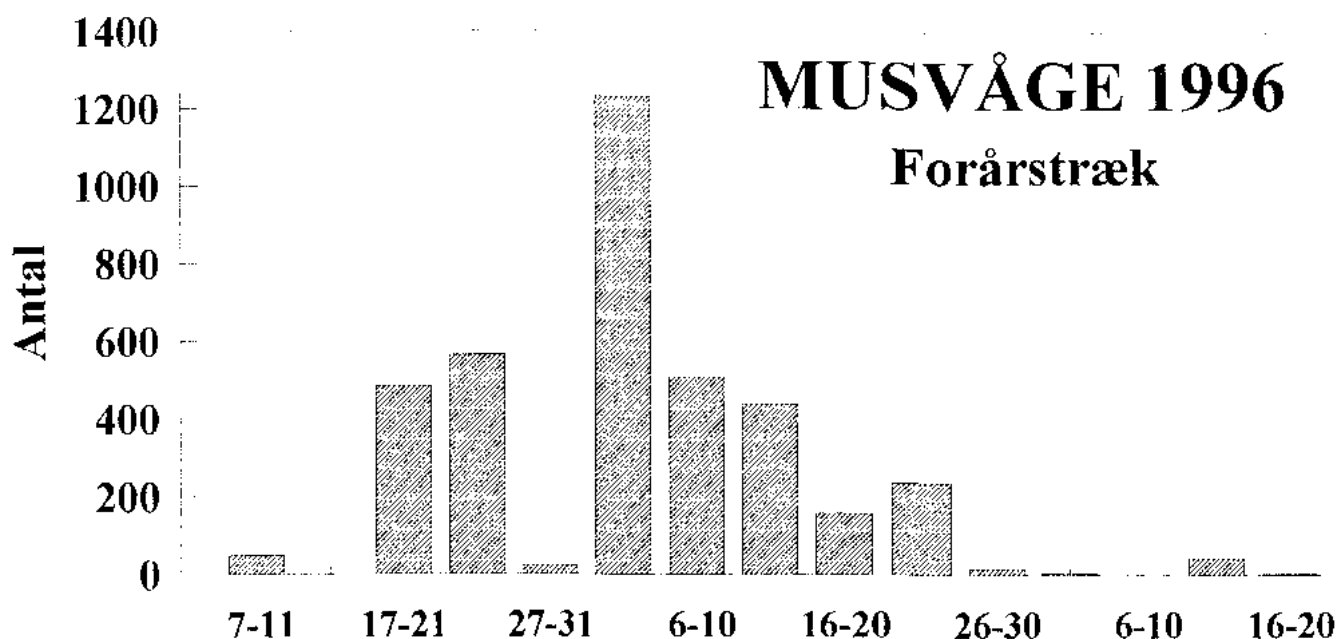
Musvåge (Buteo buteo) 02870

Yngel: 26-82 par, en pæn fremgang.

Forårstræk: 100 obs af 4438 trækkende fugle. Figur 6 viser det tidsmæssige forløb af forårstrækket ved Gjerrild, Grenå-kysten, Anholt, Samsø og Moesgård. Største dage ved Gjerrild blev 2/4 300 og 3/4 265. Måske foregik trækket en smule tidligere end i 1995. Trækket indledtes i marts: 5/3 2 Anholt By (FS) og 7/3 3 Moesgård - Strand (HLL), 10/3 46 + 21/3 410 + 24/3 80 Fornæs (JKL,I.GN,JDK). Omkring Rugård, Djursland (JKL) sås et pænt træk 22-24/3, hvor mindst 93 fugle trak N. Trækket bemærkedes også andre steder bl.a 17/3 18 Risskov By (FR) og 25/3 20 Skanderborg (FNI).

Efterårstræk: Blot indkommet 18 obs af 82 trækkende fugle: 6/10 15 **Risskov By** (FR), 23/10 22 **Skanderborg By** (FNI) og 15/11 11 **Kysing Næs** (HLL), som også var årets sidste trækfugle. De resterende obs var overvejende enkeltfugle: 2/9-12/10 22 **S Samsø** (LEB, DOF).

Figur 6. Musvåge-trækket fordelt på 5-dages perioder (7. marts - 20. maj 1996).

Total: 6234

Antal indsendere: 59

Antal obs: 814

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
65	117	1826	3251	170	207	106	81	85	149	115	62

Fjeldvåge (*Buteo lagopus*) 02900

Den sidste forårsobs var i år meget sent.

Forårstræk, primo til ult. april. **Gjerrild**, i alt 53 trk på 5 dage: 13/4 11 + 14/4 11 + 16/4 1 + 21/4 26 Ø-NØ + 22/4 4 (Gj,JRP). **Moegård**: 23/3 1 ad N + 14/4 1 N + 20/4 1 N (HLL,JTL) samt 28/4 3 **Hesselholm** (SDY). De sidste obs: 7/5 1 **Rodelund** (FSI) samt meget sent: 19/5 1 + 21/5 1 + 31/5 + 10/6 1 **Gyllingnæs** (alle TBR); menes af være en skadet fugl.

Efterårstræk: Første obs: 6/9 1 **Foldby** (PLA), 7/9 1 **Egens** (PLA) og 8/9 1 **Sødringholm** (FLU). Største obs var 11/10 2 **Nørreå** (PST), 10/11 3 **Kalsemade** (TBR) og 13/12 2 **Hollandsbjerg** (PLA).

Rettelse til 1995-rapporten: April-total ændres til 26 indiv.

Total: 102

Antal indsendere: 30

Antal obs: 66

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
8	7	6	63	2	1	0	0	3	6	4	2

Kongeørn (*Aquila chrysaetos*) 02960

Kongeørnen brillerede ved at vende tilbage efter sit fravær i 1995.

2/4 1 3K (?) **Gjerrild Nordstrand** (Gj) og 21/4 1 juv/imm **Gjerrild Nordstrand/Bakken** (DOF,GGU,JTL,Gj).

Fiskeørn (*Pandion haliaetus*) 03010

Yngel: Obs i sommermånederne (jun-jul) tydede ikke på yngleforkomster i amtet.

Forårstræk: 60 obs af 79 fugle. De første fugle viste sig fra 2/4 2 **Gjerrild** (HAC), 5/4 2 **Hesselholm**, Samsø (LEB) og 5/4 1 **Moegård** (JDK.SSK). Ifølge Gjerrild-rapporten trak ca 36 fugle ved Gjerrild i perioden 2/4-8/6 (IIAC), mens de indsendte obs. trods ihærdig udrensning af gengangere, ikke kan bringes længere ned end til 43 - husk at anføre obs-tidspunktet. Samsø: 8/4-28/4 9 (LEB, SDY) og Moegård 7 fugle 5/4-20/4 (flere indsendere).

Efterårstræk: 30 obs af 20 trk og 10 rst. Tidligste obs 2/7 1 trk **Fussing Sø** (PST) og 7/7 1 trk **Råby Kær** (JPA). Sidste obs 10/10 1 **Issehoved** (LEB) og meget sent 29/11 1 **Anholt** (FS).

Total: 230 (gengangere ikke fraserteret)												Antal indsendere: 50			Antal obs: 189		
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC						
0	0	1	98	31	8	21	33	35	2	1	0						

Tårnfalk (*Falco tinnunculus*) 03040

Yngel: Der blev indsendt obs af 22-47 ynglepar fra 45 lokaliteter, det var ikke mange ynglepar, men sådan har det set ud siden 1990. Angående "bytårnfalke": 10/7 en nyudføjede unge, set i **Finsengade**, Århus var formodentlig fra samme par, som sidste år rugede i Johanneskirken, Århus (JLY).

Forårstræk: 30 obs af 46 trk fugle. De tidligste trækkende viste sig sidst i marts, lidt senere end i 1995. 19/3 1 **Moegård Strand** (HLL), her blev set i alt 10 fugle 19/3-15/4 på 6 obsdage. Samsø meldte 11 trk 7/4-28/4 på 4 obsdage, max 28/4 5 (LEB,SDY). 2/4-18/5 14 trk, max 21/4 5 **Gjerrild** (Gjerrildrapporten).

Efterårstræk: 6 obs af 6 trk fugle alle i oktober. Desuden 29/10 3 rst **Alrø** (NH).

Tårnfalk (JSC)

Total: 875												Antal indsendere: 47			Antal obs: 556		
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC						
43	34	92	104	73	143	93	92	66	69	22	44						

Aftenfalk (*Falco vespertinus*) 03070

Alle nævnes: **Gjerrild Nordstrand**: 20/4 1 2K (meget tidligt!) + 3/5 1 ♂ 2K + 18/5 1 ♂ ad + 1 ♀ 2K og 25/5 1 ♀ (HP,Gj). **Hesselholm**: 20/5 1 + 31/8 2 (LEB) samt 21/5 1 **Kragemosen** (LEB).

Dværgfalk (*Falco columbarius*) 03090

Forårstræk: Kun få fugle observeret, første obs: **Gjerrild Nordstrand**: 23/3 1 + 24/3 1 + 6/4 1 (Gj,PST). Ved **Gjerrild Nordstrand** blev i perioden 23/3-22/5 i alt set ca. 16 fugle. Største obs 16/4 2 **Gjerrild Nordstrand** (Gj). 17/4 2 **Hov** (FNI) samt 8/4 2 **Hesselholm** + 1 **Issehoved** (alle LEB) + 1 **Besser Rev** (SDY). Forårets sidste obs: 20/5 2 + 21/5 1 + 22/5 1 **Gjerrild Nordstrand** (Gj).

Efterårstræk, første obs: 25/8 1 **Langør** (SDY), **Besser Rev** 26/8 1 + 30/8 1 (begge SDY), 8/9 2 **Anholt Nordbjerg** (FS). Sidste obs: 27/10 1 **Tranemosen** (SDY), 28/10 1 **Alrø** (HLL) og 2/11 **Anholt** (FS).

Vinterobs: 6/1 1 **Alrø** (FLU), 18/2 1 **Besser Made** (LEB) samt 28/12 1 **Begtrup Vig** (SEL).

Tilføjelse til 1995-rapporten: 9/10 2 trk **Sindhjerg** (FNI).

Total: 52   Antal indsendere: 24   Antal obs: 51

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	1	2	14	10	0	0	3	5	14	1	1

Lærkefalk (*Falco subbuteo*) 03100

Forårstræk, første obs: 28/4 2 **Hesselholm** (LEB), 13/5 1-2 **Gjerrild Nordstrand** (Gj) og 13/5 2 **Moesgård** (FNI). Største obs: 31/5 4 **Gjerrild Nordstrand** (Gj). Sidste obs: 6/6 1 ad **Gjerrild Nordstrand** (Gj,SKR), 8/6 1 **Gjerrild Nordstrand** (Gj,PST) og 14/6 1 **Rosmus** (EBU).

Efterårstræk, alle nævnes: 24/8 1 **Hesselholm** (SDY), 25/8 1 **Kalsemade** (TBR), 16/9 1 **Hesselholm** (LEB), 20/9 1 **Lushage** (LEB), 29/9 1 S **Århus** (SKR).

Total: 26   Antal indsendere: 11   Antal obs: 21

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	2	13	6	0	2	3	0	0	0

Vandrefalk (*Falco peregrinus*) 03200

Forårstræk, alle nævnes: 16/3 1 juv + 2 ad **Fornæs** (SKR), 21/3 1 juv **Fornæs** (SKR), 31/3 1 **Alrø** (KTØ). Forårets sidste obs: 15/4 1 ♀ N **Moesgård** (HLL), 20/4 1 ♂ SØ **Alrø** (HIP) samt 21/4 2 N **Gjerrild Nordstrand** (JTL).

Efterårstræk, første obs: 12/9 1 **Alrø** (BOG), 13/9 1 ad **Alrø** (SSK), 22/9 1 **Mellempoldene** (JPA). Efterårets sidste obs: 3/10 1 juv **Alrø** (SSK,FAJ), 9/10 1 juv **Ajstrup Bugt** (LTP), 20/10 1 **Alrø Poller** (SHØ).

Vinterobs: Alle nævnes: 25/2 1 **Råby Odde** (PTP), 25/2 1 **Møllegrund** (JPA), 25/2 1 **Randers Fjord** (BKR), 20/11 1 , 23/11 1 **Østerhede** (LEB), 5/12 1 **Lerdrup Bugt** (JGR), 25/12 1 1K V **Alrø** (OGJ) og 28/12 1 ♀/juv **Begtrup Vig** (FUT). Åd død and på isen.

Total: 16   Antal indsendere: 16   Antal,obs: 21

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	1	4	4	0	0	0	0	3	2-3	1	1

[Berberhøne (*Alectoris barbara*)]

Undsluppet fugl: 11/4 1 Glesborg, Djursland (LGN).

Agerhøne (*Perdix perdix*) 03670

Yngel: 18 par (incl familieflokke). Et godt resultat men noget mindre end i 1995, som med hjælp fra nogle specialoptællinger blev det bedste år i en årrække. 1/6 4 par **Overgårds Marker** (LTP) og 28/9 4 flokke på 8, 11, 18 og 22 fugle **Århus Østhavn** (OL).

Forekomst af øvrige flokke: 7/1 50 **Lading** (HEI), 15/10 30 **Kolindsund** (JNK) og 25/12 54 **Grenå Enge** (PBP).

Total: 1366

Antal indsendere: 30

Antal obs: 221

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
239	142	104	161	64	45	30	75	73	157	68	208

Vagtel (*Coturnix coturnix*) 03700

Blot 2 obs: 8/5 1 **Brabrand Sø** (SSK) og 1/10 1 **Skanderborg Sø** (AMT).

Fasan (*Phasianus colchicus*) 03940

Et sløjt år for fasanobs. blot 297 fugle mod f eks 687 i 1995. Ingen ynglefund indmeldt. Eneste større flok 25/2 21 ved **Stubbe Sø** (PBP).

Total: 297

Antal indsendere: 6

Antal obs: 150

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
12	35	19	50	50	49	8	7	5	40	8	14

Vandrikse (*Rallus aquaticus*) 04070

Det indkomne materiale var tilbage på tidligere niveau. Blot obs af 82 fugle mod 267 i 1995.

Yngel: Indrapporteret 2-3 sikre ynglepar samt 23 syngende fugle fra 20 lokaliteter. Fra maj-jun var der obs af fugle fra 20 søer og moser, som godt kan dreje sig om ynglepar. 27/4 1-2 par **Udbyover Sø** (TNI) og 3/6 1 par **Haldsø** ved Assens (EBU).

Største antal: 1/6 3 **Dystrup Sø** (JSI) og 15/9 7 **Hollandshjerg Holme** (PST).

Vinterforekomster: 2/1 1 **Skanderborg Sø** (FNI), 15/1 4 **Sortesø**, Skanderborg (CSE), 20/1 1 **Følle Bund** (PLA,CHØ) og 29/1 1 **Anholt By** (FS).

Total: 82

Antal indsendere: 22

Antal obs: 58

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
8	1	0	22	19	16	2	3	9	2	0	0

Plettet Rørvagtel (*Porzana porzana*) 04080

Ingen obs fra 1996.

Engsnarre (*Crex crex*) 04210

1 år sås fugle på 2-3 lokaliteter. 22/5-8/6 1 hørt **Brabrand Sø** (6 indsendere), 27/5 1 **Årslev Enge** (TAN) muligvis **Brabrand-fuglen?** og 15/6 1 hørt **Hevringholm** (EBU). Fuglen høstes ikke ved senere eftersøgning.

Grønbenet Rørhøne (*Gallinula chloropus*) 04240

Også hos denne art sås en betydelig nedgang i indrapporteringen, den laveste i 90'erne.

Yngel: 11-35 par. Største forekomster: 6 par **Udbyover Sø** (TNI), 3 par **Grenå Å** (JSI) og 3 par **Rugård Søndersø** (JKL).

Største forekomster: 20/1 og 17/2 31 **Brabrand Sø/Århus Å** (OJE), 10/3 16 **Grenå Å** (JSI) og 19/10 14 **Brabrand Sø** (AJA).

Total: 387

Antal indsendere: 26

Antal obs: 132

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
51	46	28	48	49	49	33	20	29	30	1	3

Blishøne (*Fulica atra*) 04290

Antallet af indrapporterede fugle faldt til næsten en trediedel af 1995-niveauet.

Yngel: 230-269 par noget under vanlig standard. De største forekomster bl.a: 43 par **Julsø** (FNI), 20 par **Udbyover Sø** (TNI), 17 par **Brassø** (FNI), 14 par **Dystrup Sø** (JSI), 12 par **Rugård Søndersø** (JKL).

Store forekomster: 10/11 6400 **Ajstrup Bugt** (TNI), 21/9 2800 **Norsminde Fjord** (IZN), 21/12 2500 **Mariager Fjord v. Hadsund** (TNI).

Total: 59717

Antal indsendere: 40

Antal obs: 419

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
8431	8905	2894	2581	1367	1703	1541	1959	3838	5151	15239	6108

Trane (*Grus grus*) 04330

Største år siden 1990. I alt 24 obs med 47 fugle.

De største flokke: 7/4 5 **Brabrand Sø** (SSK) og 9/6 11 **Hesselholm, Samsø** (SDY).

Tidligste obs blev 5/4 1 **Ørkenen**, Anholt (FS) og 1 **Gjerrild** (HAC,PST). 5/4-16/5 obs af 8 fugle ved **Gjerrild**, måske blot 4-5 forskellige (Gjerrild-rapporten). 25/5 blev en set cirkele over **Kvottrup Mose** (SMJ), samme dag blev måske den samme set over **Lisbjerg** (AJA). Den 26/5 1 **Dragsmur** (JTL). 9/6 11 **Hesselholm** (SDY) blev forårets sidste og største flok.

Total: 47

Antal indsendere: 13

Antal obs: 24

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	21	15	11	0	0	0	0	0	0

[Krontrane (*Balearica pavonina*)]

En undsluppen fugl blev set 29/9 1 (PBP) + 2/10 1 (DOF) **Grenå Enge**.

Strandskade (*Haematopus ostralegus*) 04500

Et rimeligt pænt år for Strandskaden hvad angår årstotal, dog skal man helt tilbage til 1987 for at finde et lignende lavt antal indrapporterede ynglefund.

Yngel: Samlet var der oplysninger om 39-53 ynglepar på ialt 19 lokaliteter, hvoraf kun et enkelt indlandsfund blev indsendt, nemlig 1 par ved **Lading Sø** (HET).

Der manglede i årets materiale oplysninger fra mange af Strandskadens kerneområder, så set over de sidste tre år - fra 1994 til og med 1996 - er den samlede bestand i Århus Amt formentlig omkring 150-175 ynglepar fordelt på min. 55 lokaliteter.

Også Strandskaden har - specielt i Stavns Fjord/Horsens Fjord området - været angrebet af den samme dødelige infektion/bakterie, som gjorde et skræmmede indhug i bestanden af ynglende ederfugle. Der forelå dog ikke oplysninger om det nøjagtige omfang af infektionen hos Strandskaden og dermed konsekvens for dette års ynglesucces.

Vinter/forårstræk: I år blev de første større antal igen set ved udmundingen af Randers Fjord, med 27/1 362 **Søledet Strand (VOL)** som den absolut største. Forårstrækket strakte sig fra primo marts til medio april, og specielt omkring **Alrø** og **Randers Fjords** udmundning blev set mange. Trækket illustreredes bedst ved følgende observationer fra **Alrø**: 3/3 59 (SHØ), 7/3 64 (HLL), 10/3 130 (SHØ), 23/3 113 (HP), 5/4 199 (SHØ), 12/4 149 (HLL), 22/4 80 (SHØ). Ved **Mellempoldene**: 24/3 + 21/4 140 (begge JPA), imens der ved **Ebeltoft Færgenhavn** opholdt sig imellem 40-45 fugle igennem hele marts måned (JPI, SEL).

Efterårstrækket: I efteråret og året ud sås kun større koncentrationer af Strandskader på vademe ved **Randers Fjords** udmundning. Trækket indledtes primo juli: 7/7 200 **Mellempoldene** (JPA, LTP), og kulminerede allerede medio juli med 12/7 240 samme sted (LTP). I lighed med tidligere år rastede 100-200 strandskader ved **Mellempoldene** fra primo august og året ud; flest 19/8 195 (OL), 17/10 135 (LTP), 1/12 115 (CSS) samt 8/12 105 (JPA). Årets sidste fugl: 28/12 1 **Begtrup Røn** (SEL).

Årstotal: 6.343   Antal obs: 383   Antal indsendere: 42

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
470	125	1154	1435	419	388	743	766	95	248	65	435

Klyde (*Recurvirostra avosetta*) 04560

Et katastrofalt dårligt år for Klyden i amtet med et meget lavt antal indrapporterede ynglepar og en markant lav årstotal.

Yngel: Der forelå kun oplysninger om 9-11 ynglepar: 9 par **Henneskov Hage**, **Alrø** og 0-2 par **Råby Odde** (LTP). Klyden er jo kendt for at flytte rundt indenfor specielt Ramsarområdet 13, der i Århus Amt omfatter **Alrø**, **Horskær**, **Søby Rev**, **Lerdrup Bugt**, **Svanegrunden** - samt **Endelave** og **Hjarnø** og **Borre** i **Vejle Amt** - men vi har ikke oplysninger om ynglefund herfra. Men også fra **Treskelbakkeholm** mangler der yngletal.

Fra **Samsø/Stavns Fjord** meldtes det, at i lighed med Ederfuglene, var Klyden udsat for bakterieangreb, og DMU har bl.a. oplyst fund af 2 døde fugle. Der blev dog set mange Klyder i **Stavns Fjord** med 41 adulte, samt 2 pull **Barnekold** 16/6 (SDY) - uden der dog til årsrapporten forelå oplysninger om ynglepar her.

Forårstrækket: Den kolde vinter betød, at de første Klyder blev set forholdsvis sent med 30/3 3 **Samsø** (SDY), 1/4 1 **Kalsemade** (TBR) samt 2/4 1 **Egens Strand** (SEL). Egentlig forårstræk blev kun i ringe grad observeret: 14/4 16 **Råby Odde** og 14/4 27 **Alrø Poller** (OGJ). Forårets største observation: 5/5 i alt 49 **Alrø** (SHØ) (forskellige steder).

Efterårstræk: Der forelå kun to observationer fra juli: 12/7 2 + 15/7 **Kalsemade** (TBR). Der manglede dog oplysninger fra **Mariager Fjord**, **Pletten**, hvor der de seneste par år er iagttaget op til 170 Klyder primo august.

Årstotal: 368   Antal obs: 65   Antal indsendere: 17

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	3	110	146	105	4	0	0	0	0	0

Lille Præstekrave (*Charadrius dubius*) 04690

Lille præstekrave fortsatte fremgangen i amtet med for andet år i træk at sætte rekord i antal ynglepar.

Yngel: I alt forelå oplysninger om 14-23 par fordelt på 17 lokaliteter, hvoraf de 9 var nye i forhold til sidste år. Set over de seneste år er Lille Præstekrave fundet ynglende på ialt 25 forskellige lokaliteter i amtet. De mest sikre/stabile lokaliteter i amtet er områderne omkring og ved Randers med Krstrup, Drastrup og Romalt Enge, Randers Havn, samt grusgravene i Hornslet og Haldum.

Forårstrækket: Årets første fugle sås forholdsvis tidligt: 8/4 4 **Malling Mose** (OGJ). De følgende blev set 13/4 1 **Norsminde Fjord** (OGJ) og 14/4 2 **Brabrand Sø**, østenden (FF). Herefter indfandt fuglene sig som vanligt på ynglepladserne indtil medio maj.

Efterårstræk: Efterårstrækket var som sædvanligt meget beskedent, typisk med observation af 1K fugle rastende forskellige steder i amtet. I år sås de sidste: 17/8 + 19/8 1 1K **Brabrand Sø** samt 31/8 1 1K ved **Norsminde Fjord** (OGJ).

Årstotal: 109   Antal obs: 63   Antal indsendere: 19

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	16	23	32	35	3	0	0	0	0

Stor Præstekrave (*Charadrius hiaticula*) 04700

Et pænt år for Stor Præstekrave med en meget flot årstotal, den næsthøjeste i lokalrapportens historie.

Yngel: Ialt 21-32 ynglepar på 15 lokaliteter, hvilket var noget lavere end de seneste tre år. Set netop over de sidste tre år er den samlede ynglebestand i amtet formentligt et sted imellem 80-90 par, fordelt på omkring 40 forskellige lokaliteter.

Forårstrækket: Første fugl sås usædvanligt tidligt - 8/2 1 **Kragemosen**, Samsø (SDY) - den strenge vinter taget i betragtning. Og vinteren til trods satte forårstrækket ind nogenlunde normalt - primo marts - hvor de første fugle sås 3/3 1 **Alrø Poller** (OGJ), 3/3 1 + 9/3 8 **Ebeltoft Færgenhavn** (JPL,SEL). I løbet af marts-april sås flokke på 8-16 fugle flere steder i amtet, flest 23/3 16 **Alrø Poller** (HP), 24/3 16 **Kålsede** (TBR) - og den sidste større observation var 15/4 47 **Bønnerup Strand** (FUT). Anden trækbølge af *Ch.h. tundrae*, der kulminerer i maj, gjorde sig bemærket med 6/5 42 + 17/5 35 **Sødringholm Strand** (JPA,LTP).

Efterårstræk: Efterårstrækket satte ind primo/medio juli med flere pæne observationer ved **Kålsede** 12/7 15 (TBR), **Glatved Strand** 13/7 14 (JSI), **Besser Rev** 13/7 30 (SAM) og **Grenå Havn** 14/7 13 (JSI). Ellers strakte trækket sig faktisk helt hen til ultimo oktober, hvor sidste større observation sås 20/10 17 **Bønnerup Strand** (JPA,LTP). Af øvrige observationer (>25 ex.): 19/7 25 **Kålsede** (TBR), 10/8 29 **Besser Rev** (SAM), 20/8 25 **Mellempoldene** (OL) og 21/9 26 **Ebeltoft Havn** (JPL).

Der blev igen i år set præstekraver sidst på året, hvilket er meget usædvanligt (se Olsen 1992). Årets to sidste obs: 23/11 2 **Skærbæk Hest** (FUT) og meget sent 23/12 1 **Fornæs** (JPL). Sidstnævnte er kun det andet decemberfund i amtet.

Årstotal: 1.302   Antal obs: 213   Antal indsendere: 31

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	1	119	192	215	76	273	253	139	31	2	1

Hjejle (*Pluvialis apricaria*) 04850

Et rimeligt pænt år med 3. højeste årstotal hidtil, men stadig klart under rekordårene 1993 og 1994. Ligesom sidste år ligger antallet af observerede hjejler fra Randers Fjords udmunding, Vestrup-Tustrup og Kolindsund væsentligt under tidligere niveau, imens Horsens Fjord (Alrø - Lerdrup- Kålsede) holdt niveauet.

Vinter/forårstræk: Meget få observationer først på året på grund af den strenge vinter - og der sås først tocifrede antal omkring 1. april. Forsårtrækket var kort og intenst med følgende større koncentrationer: 15/4 800 **Kålsede** (TBR), 20/4 2500 (PLA) + 21/4 3000 (ØJE) **Alrø Poller**. Sidste større obs: 1/5 1400 **Egå Enge** (HET).

Efterårstrækket: De første fugle: 26/6 3 **Drastrup Enge** (PLA). Tiltrækket til amtet skete fra medio august til medio september, hvor der sås følgende større koncentrationer: 14/8 1600 **Pletten**, Mariager Fjord (TNI), 21/8 1100 **Mellempoldene** (OL), 23/8 1270 **Alrø Poller** (JGR), 25/8 3000 **Søledet Strand** (ABL), 5/9 4800 + 17/9 7200 **Alrø Poller** (alle JGR). Trækket kulminerede ultimo september/primio oktober med følgende store ansamlinger: **Alrø Poller** 30/9 7.700 (HLL) og **Kalsemade** 1/10 11.000! (TBR). Oktober ud sås dog mange Hjejler, men nu mere spredt i amtet (obs $\geq$ 2.000): 4/10 2000 **Hollandshjerg** (JPL), 6/10 2504 **Alrø Poller** (JGR, JSC), 27/10 2500 + 30/10 2500 **Råby Kær** (JPA, LTP), 27/10 3000 **Dejret-Tved** (PST). Desuden sås i hele oktober måned mange Hjejler ved **Kalsemade** - max. 18/10 6.000 (TBR).

I løbet af november faldt antallet støt med vinterens komme, og sidste større observation i december var 7/12 600 **Besser Rev** (SAM).

Hjejle (JSC).

Årets sidste: 23/12 2 **Bønnerup Strand** (FUT).

Årstopal: 186.682

Antal obs: 276

Antal indsendere: 42

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
9	1	29	11700	2148	21	161	15101	40822	90443	25289	958

Strandhjejle (*Pluvialis squatarola*) 04860

Et flot år med den 3. højeste årstopal hidtil.

Vinter/forårstræk: Der forelå en enkelt vinterobservation fra først på året: 20/1 6 **Stavns Fjord** (SDY). Første fugl på forårstræk sås tidligere end sædvanligt: 23/4 1 **Kalsemade** (TBR). Ellers fulgte trækket det sædvanlige mønster med flere større koncentrationer primio maj: 6/5 17 **Sødringholm Strand** (JPA) og 12/5 35 **Alrø Poller** (JSC). Trækket kulminerede medio maj: 17/5 50 **Sødringholm Strand** (LTP), 19/5 90 **Eskeplet** (LTP, JPA) og 22/5 17 **Kalsemade** (TBR). Sidste to større observationer fra **Eskeplet**: 29/5 40 og 2/6 10 (begge LTP).

Efterårstræk: Returtrækket satte ind primio/medio juli: 5/7 1 **Kalsemade** (TBR), 17/7 14 + 24/7 15 **Sødringholm Strand** (begge CSS). Første trækølge af adulte fugle kulminerede som sædvanligt medio august: 10/8 120 **Sødringholm Strand** (LTP, JPA), 19/8 60 **Mellempoldene** (OL) og 22/8 170 **Eskeplet** (LTP).

Ungfugletrækket indledtes medio august (se Olsen 1992), men gjorde sig først rigtigt bemærket i amtet fra primio/medio september: 3/9 80 **Sødringholm Strand** (JPA) og 15/9 100 **Hollandshjerg** (PST). Trækket kulminerede primio/medio oktober 4/10 250 **Sødringholm Strand** (LTP), som den absolut største observation, og senere 17/10 100 samme sted (LTP).

Resten af året sås der Strandhjejler spredt flere steder i amtet med 9/11 17 **Lerdrup Bugt** (JSC), 10/11 10 **Kalsemade** (TBR) og 16/11 13 **Lerdrup Bugt** (JSC) som de største.

Årets sidste fugle sås 14/12 2 **Besser Rev** (SDY), 19/12 1 **Alrø Poller** (JGR) og 23/12 2 **Bønnerup Strand** (FUT).

Årstopal: 2.020

Antal obs: 118

Antal indsendere: 17

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
6	0	0	1	197	14	71	518	319	818	71	5

Vibe (*Vanellus vanellus*) 04930

Igen et flot år for Viben i amtet med et rekordstort antal indrapporterede ynglepar.

Yngel: I alt blev indrapporteret 185-232 ynglepar på 39 lokaliteter. Amtets største ynglepladser i år var **Dronningborg Enge** 17-22 par (LTP), **Grenå Enge** 15 par (JSI), **Kristrup Enge** 20-25 par (LTP), **Overgaard's Marker** 25-30 par (LTP) og **Alrø** 21 par (SHØ).

Vinter-/forårstræk: Inden vinteren for alvor blev til isvinter, sås enkelte Viber i amtet, men ellers skulle man frem til slutningen af februar før der igen blev set Viber: 29/2 10 **Engen**, **Anholt** (FS).

Forårstrækket blev iagttaget over hele amtet fra medio/ultimo marts til medio april med følgende større obs: 25/3 84 trk **Moesgård** (HLL), 31/3 73 rst + 5/4 130 **Kolinsund** (begge JSI). Sidste større trækbevægelse sås dog så sent som 28/4 65 trk. **Fornæs** (PBP).

Mellemtræk/efterårstræk: Der forelå ikke større iagttagelser - udover ynglepladserne - der indikerede noget større mellemtræk af Viber øst- og nordfra i amtet i år. De første ansamlinger - udenfor ynglepladserne - af fældende fugle sås ultimo juni 26/6 80 **Sødringholm Strand** (LTP), 27/6 82 **Bjerregrav Mose** (ABL) + 100 **Kalsemade** (TBR).

Trækket satte ind primo/medio august, hvor der blev set flere større koncentrationer: 6/8 300 **Pittersø** (PLA), 17/8 125 **Lime** (JSI) + 600 **Norsminde Fjord** (IZN) og 23/8 205 **Alrø Poller** (JGR). I løbet af september byggedes der større flokke på flere lokaliteter: 8/9 200 + 28/9 500 **Begtrup Vig** (begge FUT) og 22/9 500 **Kolindsund** (PST) og 22/9 1000 **Hollandsbjerg** (PST).

Trækket kulminerede fra medio oktober med mange større flokke over hele amtet: 13/10 400 **Norsminde Fjord** (IZN), 13/10 420 **Stubbe Sø** (PBP), 15/10 650 **Kolindsund**, 17/10 700 **Råby Kær** (LTP) og 18/10 1000 **Kalsemade** (TBR) - til ultimo oktober/primo november med 27/10 1801 **Vesborg Fyr** (SDY), 27/10 500 **Dejret-Tved Øhoved** (PST), 30/10 850 + 3/11 950 **Råby Kær** (begge LTP), 2/11 400 **Vestrup-Tustrup** (LTP) og 2/11 700 **Støvringgård Enge** (LTP).

I november sås der fortsat mange Viber i amtet, specielt omkring **Alrø**: 10/11 510 + 16/11 186 (begge SHØ), men også andre steder: 17/11 240 **Ajstrup Bugt** (LTP) + 220 **Fornæs** (OL) samt 24/11 900 **Vestrup-Tustrup** (JPA).

Årets to sidste større observationer sås 6/12 110 **Norsminde Fjord** (KTØ) og 16/12 82 **Lerdrup Bugt** (SHØ), hvor sidstnævnte også blev årets sidste observation.

Årstotal: 34.378   Antal obs: 552   Antal indsendere: 42

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2	19	603	1212	452	949	2015	2717	5832	12884	7449	244

Islandsk Ryle (*Calidris canutus*) 04960

Et år med lidt flere fugle end de to foregående år, men der er stadig et stykke op til rekorden (2475 i 1978!). Igen i år spredte iagttagelserne sig over de fleste af årets måneder.

Forår: 29/4 2 og 16/5 3 **Kalsemade** (alle TBR) samt 27/5 1 **Alrø Eghoved** (NH). Én fugl 17/6 **Ebeltoft Færgehavn** (FF) var sandsynligvis oversomrende (ikke-ynglende).

Efterår: Nedtrækkets første var 17/7 3 rst **Sødringholm Strand** (CSS), 21/7 2 rst **Norsminde Fjord** (OGJ) og 27/7 4 rst **Ebeltoft Færgehavn** (SEL). Efterårets største obs var 5/9 24 og 17/9 21 **Alrø Poller** (alle JGR) samt en meget stor flok: 2/10 100 rst **Eskeplet** (PST). Efterårets sidste var 20/10 9 **Kalsemade** (TBR) og 24/10 5 **SØ Øster Hedekrog** (LEB).

Vinter: Hele 4 iagttagelser fra jan. fordelt på 4 forskellige lok.: 5/1 1 **Stavsøre Helgenæs** (HDE), 13/1 7 **Draget**, **Besser Rev** + 20/1 10 **Stavns Fjord** (alle SDY) og 27/1 1 **Grenå Strand** (JNK). Fra dec. kun 31/12 1 **N Kolby Kås** (LEB).

Total: 243   Antal indsendere: 24   Antal observationer: 57

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
19	0	0	2	4	1	9	95	78	34	0	1

Sandløber (*Calidris alba*) 04970

Igen et år med mange Sandløbere (næsthøjeste total, kun overgået af 1995 med 155 ex.), og som tidligere var det især Nordøstdjursland, der dominerede, med 14 ud af 24 obs.

Fra foråret: 8/4 1 **Kalø** (LBU), 14/4 13 **Skærbæk Hest** (Bønnerup Vest) og 15/4 16 **Bønnerup Strand** (alle FUT).

Efterårets forekomst lå i perioden 6/8 2 rst **Grenå Havn** (JSI) til 23/11. De største obs. var 2/10 14 **Skærbæk Hest** (FUT), 20/10 8 N **Fornæs** (JNK) og 23/11 9 **Bønnerup Strand** (FUT).

Vinter: 21/1 16 **Gjerrild Nordstrand** (PBP), 28/1 1 **Katholm Strand** (JSI) samt 21/12 2 **Skærbæk Hest** og 23/12 4 **Bønnerup Strand** (begge FUT).

Total: 126   Antal indsendere: 12   Antal observationer: 24

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
17	0	0	30	0	0	0	18	7	37	11	6

Dværgryle (*Calidris minuta*) 05010

Rekordår takket være stor invasion af 1K-fugle i efteråret, hvilket tydede på, at arten havde et godt yngleår i det arktiske.

Fra foråret en enkelt: 16/5 1 rst **Gjerrild Nordstrand** (PST).

Efterårets forekomst indledtes 21/7 1 ad **Norsminde Fjord** (OGJ) - den eneste fugl bestemt til ad!, og herefter 27/7 2 **slambede Kristrup Enge** (JPA) - formodentlig også adulte på dette tidspunkt. Herefter skete der intet før 7/9, hvor de første 1K dukkede op: 7/9 2 1K **Norsminde Fjord** (OGJ), herefter 8/9 1 1K **Grenå Havn** (JSI) + 3 **Begtrup Vig** (FUT). Frem til 3/10 forelå der næsten dagligt observationer. Kulminationen belyses med følgende obs-række fra **Norsminde Fjord**: 9/9 31 1K, 14/9 46 1K, 15/9 68 1K, 19/9 54 1K og 22/9 47 1K (alle OGJ). Største herudover var 19/9 16 **Kalsemade** (TBR) og 1/10 17 **Airø Poldkrog** (JGR). Den allersidste var 3/10 1 **Kalsemade** (TBR).

Indlandsobs: 14/9 8 + 16/9 5 + 18/9 12 **Skanderborg Sø** (alle FNI).

Total: ca. 200*   Antal indsendere: 16   Antal observationer: 32

* = der er usikkerhed omkring udskiftningen i flokken ved Norsminde Fjord

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	0	1	0	3	0	c.175	20	0	0

Dværg-/Temmincksryle (*Calidris minuta/temminckii*) 05015

En enkelt obs af ubestemte småryler: 28/9 2 **Råby Odde** (LTP).

Temmincksryle (*Calidris temminckii*) 05020

I modsætning til Dværgrylen blev 1996 et absolut bundår for Temmincksrylen. Amtets slambede har formodentlig været for tørre - ihvertfald har vi ikke modtaget en eneste iagttagelse herfra, og totalen var med kun 7 fugle, den laveste siden 1986!

Alle nævnes: 7/5 1, 13/5 1, 1/6 1 og 20/7 1, alle rst. **Norsminde Fjord** (alle OGJ). Herudover kun 16/5 3 rst **Grenå Havn** (JSI).

Krumnæbbet Ryle (*Calidris ferruginea*) 05090

Et år "på det jævne" - dog lidt over de to forrige år. Alle fund var fra nedtrækket i efteråret.

De første var 21/7 1 ad **Norsminde Fjord** (OGJ) + 3 ad **Alrø Poller** (JSC) samt 23/7 2 ad **Norsminde Fjord** (OGJ). Adulte fugle blev registreret i perioden 21/7-24/8. Juvenile blev meldt 17/8-1/10, årets max-tal herfra var: 15/9 12 rst **Sødringholm Strand** (JPA) og 17/9 13 **Amstrup Red** (JGR/DMU).

Årets sidste blev 22/9 2 1K **Norsminde Fjord** (OGJ) samt 1/10 3 1K **Kalsemade** (TBR).

Total: 75   Antal indsendere: 11   Antal observationer: 24

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	0	0	0	8	14	50	3	0	0

Sortgrå Ryle (*Calidris maritima*) 05100

Igen et stort år - næsten på højde med sidste års rekord, og igen takket være **Stavns Fjord**, som lader til at være et godt sted for "de små grå" i vinterhalvåret. Årets fund fordelte sig i modsætning til sidste år med hovedparten i 1. halvår.

På **Samsø** var der jagttagelser fra 13/1 30 fou **Draget, Besser Rev** (SDY) til 16/3 1 **Stavns Fjord** (alle SDY). Næststørste var 3/3 12 fou **Albuen, Besser Rev** (SDY). Udenfor **Stavns Fjord** var der 4/1 1 **Ajstrup Strand** (HIP) og 20/1-2/3 3 obs af op til 5 **Fornæs** (SHØ,PBP,JKL).

Fra 2. halvår kun: 26/10 1 ad **Besser Rev** (SDY) og 22/11 2 **Draget, Besser Rev** (LEB).

Total: 63   Antal indsendere: 6   Antal observationer: 10

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
44	0	16	0	0	0	0	0	0	1	2	0

Almindelig Ryle (*Calidris alpina*) 05120

Ca. en halvering af totalen siden sidste år må tilskrives dels en nedgang i den ornitologiske aktivitet som følge af at Projekt Fuglenes Danmark nu var slut, dels måske isvinteren som tvang rylerne sydpå ud af amtet.

Der var, som sædvanligt (!), ingen tegn på yngleaktivitet i amtet. Trist. To sommerfund var sandsynligvis de første på nedtrækket: 26/6 2 **Sødringholm Strand** + 13 **Råby Odde** (begge LTP).

Fra 1. halvår forholdsvis små tal. Månedsmax. var: 20/1 653 **Stavns Fjord** (SDY), 4/2 500 **Bønnerup Strand** (BGO), 16/3 190 **Stavns Fjord** (SDY), 15/4 500 **Kalsemade** (TBR), 20/4+22/4 500 **Alrø Poller** (PLA,SHØ) og 17/5 500 **Sødringholm Strand** (LTP). Forårets sidste større flok var 29/5 180 **Eskeplet** (LTP), og forårets allersidste var 1/6 4 **Mejlesholm** (SDY).

Efterår: Den første var 5/7 1 **Kalsemade** (TBR) og herefter to obs. 7/7: 5 **Råby Odde** + 180 **Sødringholm Strand** (begge LTP). Der var forholdsvis få større flokke, og max. nåede ikke helt op på vanlig standard: 19/8 2600 (OI.) og 3/9 2000 (JPA) begge **Mellempoldene** samt 6/10 3600 (LTP), 13/10 4000 (CSS) og 17/10 2000 (LTP) - alle **Sødringholm Strand**. Alle større flokke (>1000) var fra mundingerne af Randers-Mariager Fjorde.

Herudover skal nævnes nogle usædvanlige indlandsfund: 4/9 1 NØ **Fruering**, 16/9 1 S **Fårbjerg**, 23/9 2 **Skanderborg Sø**, samt 21/10 1 hørt kl. 22.00 **Skanderborg** (alle FNI). Små men tydelige tegn på det vi næsten aldrig ser: Rylernes træk over land - især om natten!

Total: 50794   Antal indsendere: 45   Antal observationer: 321

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2015	2262	409	4029	1599	19	2167	7821	8087	16073	4338	1975

Brushane (*Philomachus pugnax*) 05170

En nedgang i forhold til de seneste år. Vi skal helt tilbage til 1991 for at finde et år med færre fugle. Tilbagegangen skyldtes hovedsageligt, at meget få Brushans blev observeret i forårsmånederne. Fra forårstrækket var der således kun indrapportering fra 5 lokaliteter.

Forår: De første fugle dukkede op med-ult april: 13/4 2 **Norsminde Fjord** (OGJ), 23/4 7 **Romalt Enge** (CSS) og 25/4 **Brabrand Sø** 13 (JRP). Største observationer fra forårstrækket var 27/4 14 + 7/5 11 **Norsminde Fjord** (OGJ) og **Brabrand Sø** 25/4 13 (JRP), der også var de eneste observationer af mere end 10 fugle. Forårstrækket afsluttedes ult maj: 21/5 2 **Grenå Enge** (JSI).

Efterår: De første fugle på tilbagetrækket sås ult juni, 22/6 2 **Romalt Enge** (LTP). Større antal sås dog først i aug-okt, flest ved **Norsminde Fjord** 15/9 25, 16/9 50 (OGJ) og **Kolindsund** 6/10 25 (PST). De sidste fugle sås 15/10 7 **Kolindsund** (JNK), 17/10 1 **Råby Kær** (LTP) og 27/10 1 **Norsminde Fjord** (OGJ).

Total: 300   Antal indsendere: 18   Antal obs: 44

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	36	29	13	11	48	121	42	0	0

Enkeltbekkasin (*Lymnocyptes minimus*) 05180

Et ret dårligt år med kun 16 observationer af 15-19 fugle, hvilket var det mindste antal siden 1989. Der var dog heller ingen tal fra "sikre" lokaliteter som f.eks. Brabrand Sø, ligesom der heller ikke så ud til at være foretaget regelmæssige optællinger ved Norsminde Fjord.

1. halvår: I første halvår blev der kun set 2 fugle: 5/4 1 **Hesselholm** (SDY), 11/4 1 **Malling Mose** (OGJ).

2. halvår: De første i efteråret sås ult sep/pri okt: 18/9 1 **Todbjerg Mose** (FF), 5/10 3 **Norsminde Fjord** (OGJ). Efterårstrækket så ud til at kulminere med okt-pri nov: 18/10 1 **Skanderborg Sø** (FNI), 18/10 1 + 19/10 1 **Norsminde Fjord** (CSS,OGJ), 26/10 1 + 10/11 **Besser Rev** (SDY,SAM), 3/11 1 **Eskeplet** (JPA) og 3/11 1 **Sødringvær** (LTP). I december sås 1-3 fugle på **Besser Rev** (SAM,SDY) samt 8/12 2 **Norsminde Fjord** (OGJ) og 14/12 1 v. **Lading Sø** (HET).

Total: 15-19   Antal indsendere: 10   Antal obs: 16   Antal lokaliteter: 10

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	2	0	0	0	0	1	6-7	2-3	4-6

Dobbeltbekkasin (*Gallinago gallinago*) 05190

Efter sidste års rekordstore indrapportering blev dette år et meget beskedent år for Dobbeltbekkasinen. Årets total blev faktisk mere end halveret i forhold til sidste år.

Yngel: Der blev indrapporteret 12-14 ynglepar fra 7 lokaliteter: **Damsbro Mose** (min 6), **Hornbæk Enge** (2), **Tjærby enge** (1), **Drastrup Enge** (1), **Haldsø v. Assentoft** (1), **Lindholm Hoved** (0-1), **Kvottrup Mose** (1), **Ansø Enge** (0-1) (SMJI,TP,PLA,EBU,TV,SMJ, FNI). Der gemte sig helt sikkert flere derude.

Forår: Først i begyndelsen af april sås de større flokke: 4/4 11 + 5/4 19 **Egens** (SEL), 6/4 11 **Norsminde Fjord** (OGJ). Øvrige større obs i foråret (> 10): 11/4 12 **Malling Mose** (OGJ), 20/4 26 **Norsminde Fjord** (IZN).

Efterår: Fra ult juli sås igen større flokke. De første: 29/7 12 + 11/8 25 **Norsminde Fjord** (OGJ) og 10/8 15 + 19/8 18 **Begtrup Vig** (FUT). Efterårrets øvrige større flokke (> 15): 20/8 55 **Norsminde Fjord** (OGJ), 24/8 25 **Drastrup Enge** (PLA), 15/9 20 **Hollandshøj Holme** (PST), 1/10 26 **Dronningborg Bredning** (LTP), 5/10 42 + 19/10 21 **Norsminde Fjord** (OGJ) og 19/10 27 **Brabrand Sø** (AJA).

Vinter: Den strenge vinter 1995/96 fordrev sikkert en del fugle fra landet, hvilket afspejledes af de meget få fugle rapporteret i årets tre første måneder. Største obs i dec-feb blev 31/12 6 **Hornslet** (EBU).

Total: 766 Antal indsendere: 35 Antal obs: 163 Antal lokaliteter: 63

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
5	4	6	174	8	10	16	230	78	188	35	12

Tredækker (*Gallinago media*) 05200

Arten er efterhånden næsten årlig gæst i Århus Amt. Årets observation: 3/9 1 **Norsminde Fjord** (HLÆ via OGJ). Det var iøvrigt den 6. Tredækker fra denne lokalitet (se Gylling Jørgensen 1995).

Skovsneppe (*Scolopax rusticola*) 05290

1996 blev et år med mange Skovsnepper, hvilket kan tilskrives et par usædvanlige observationer på **Anholt** under både forårs- og efterårstrækket.

Yngel: Fra yngletiden blev der indsendt observationer, der tydede på 7-12 par fra 7 lokaliteter, flest 2 par **Nordbjerg**, **Anholt** (HET), **Fussingø Skov** 2 par (PST) og **Hjelm** 1-2 par (PLA).

Forår: Trækket indledtes ult marts, og så ud til at kulminere i "varmeperioden" 3/4-5/4, hvor der forelå 8 observationer, flest af enlige fugle. Den 3/4 sås hele 23 fugle ved **Vesterklit**, **Anholt** (FS). Der er tidligere blevet registreret lignende rastal på øen, f.eks. i 1988: 28/3 30 fugle. Forårets næststørste obs. blev 30/3 3 **Norring Ure** (SMJ).

Efterår: I månederne inden tilbagetrækkets start i oktober sås der ikke meget til Skovsnepperne. Trækket indledtes med: 18/10 1 **Sødringkær** (LTP) og 23-25/10 1 **Sølyst**, **Brabrand** (BGO). Igen på efterårstrækket sås store forekomster på **Anholt**: 14/11 11 **Vesterklit** og 27/11 23 **Anholt** (begge FS).

Vinter: 1/1-20/1 1-2 og 31/12 3 **Rosenholm Å** (EBU), 20/1 1 **Skivholme Skov** (HET), 24/12 1 **Svenstrup**, **Hammel** (CHØ) og 26/12 3 **Lystrup**, **N-Djursland** (DOF).

Total: 108-110 Antal indsendere: 20 Antal obs: 43 Antal lokaliteter: 29

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
4-6	0	6	36	3	13	1	0	0	3	35	7

Stor Kobbersneppe (*Limosa limosa*) 05320

Det blev til 6 obs af 13 fugle af denne halvsjældne art i Århus Amt.

Alle nævnes: 10/4 1 **Mågeøen**, **Følle** (JPL), 2/5 1 **Romalt Enge** (JPA), 7/5 1 **Dødeå Enge** (AJA), 24/7 8 **Sødringholm Strand** (CSS), 5/8 1 **Hesselholm** (LEB) og 8/9 1 **Sødringholm Strand** (CSS).

Lille Kobbersneppe (*Limosa lapponica*) 05340

Som sædvanligt sås hovedparten af fuglene i Horsens Fjord-området og på Samsø. Foråret var som altid langt den bedste årstid for arten i Århus Amt. I år var totalen på 5352 dog noget under det normale. I de seneste 3 år har totalen således været større end 10.000.

1. halvår: De første fugle sås i februar: 17/2 10 **Skærbæk Hest**, **Bønnerup** (FUT), men først i løbet af marts dukkede de næste fugle op: 7/3 55 **Alrø** (HLL) og 16/3 36 **Stavns Fjord** (SDY). Trækket kulminerede i perioden ult april-ult maj med største obs: 28/4 180-360 **Stavns Fjord** (LEB,SDY), 29/4 + 4/5 400 **Kalsemade** (TBR) og 5/5 900-1180 **Alrø** + 23/5 304 (SHØ,OGJ,JTL). Gennem juni måned sås stadig enkelte småflokke fortrinsvis på **Alrø**. Flest: 22/6 16 **Alrø Poller** (OGJ), som kunne dreje sig om oversomrende fugle.

2. halvår: Første større obs i 2. halvår blev 7/7 15 **Råby Odde** (LTP), men først i august gav efterårstrækket anledning til flere mindre flokke ved amtets kyster. Flest: 17/8 24 **Skærbæk Hest**, **Bønnerup** (FUT) og 24/8 37 rst + 43 SV **Hesselholm** (LEB). Øvrige større obs (>10): 25/8 12 SV **Veshørg Fyr** (SDY), 21/9 12 **Besser Rev**

(SAM), 2/10 15 **Eskeplet** (PST) og 5/10 11 **Alrø Poller** (BOG). Sidste obs blev 14/12 2 **Alrø Poller** (OGJ) og 16/12 2 **Bønnerup Strand** (HLL).

Indlandsobs: 10/5 1 trk **Brabrand Sø** (AJA). Arten ses ikke så ofte på lokaliteter inde i landet.

Total: 5352 Antal indsendere: 24 Antal obs: 131 Antal lokaliteter: 29

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	10	152	2224	2591	72	52	138	26	80	3	4

Lille Regnspove (*Numenius phaeopus*) 05380

Småspoverne optræder årligt i store tal på Samsø, hvor de ses under efterårstrækket. Igen i år blev der dog også set mange fugle på Anholt, hvorfra de største flokke også blev indrapporteret. I alt blev hele 94 % af det samlede antal fugle set på de to øer!

Forår: De første fugle blev: 21/4 2 **Sødringholm Strand** (JPA), 28/4 1 N **Kanehave Kanal** (SDY). Derefter 10 observationer af 47 fugle: flest 11/5 30 **Alrø Poller** (SHØ). Forårstrækket afsluttedes med en sen fugl 3/6 **Kaløruinen** (PST).

Efterår: Efterårstrækket indledtes med: 16/6 1 NØ **Hesselholm** (SDY), 20/6 3 trk **Porsemosen**, Anholt (HET) og 25/6 1 S **Skalmstrup Vig** (LTP). Herefter flere obs af store flokke i juli-august: **Anholt**: 1/7 300, 10/7 69 og 15/8 300 (FS,JNK). **Hesselholm**: 28 obs af 953 fugle i perioden 12/7-25/8, flest 21/7 120, 23/7 94 og 29/7 79 (LEB). Desuden en større flok i Randers Fjordområdet: 17/7 42 **Sødringholm Strand** (CSS). De sidste fugle blev: 3/9 1 **Ørkenen**, Anholt (HET) og 4/9 1 SV **Kalsemade** (TBR).

Indlandsobs: 17/8 1 **Lading Sø** (HET).

Total: 1838 Antal indsendere: 16 Antal obs: 76 Antal lokaliteter: 19

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	3	46	6	1305	476	2	0	0	0

Stor Regnspove (*Numenius arquata*) 05410

Arten blev som vanligt set på mange forskellige lokaliteter i amtet. Der var således rapportering om fugle på 59 lokaliteter både ved kysterne og inde i landet. Igen i år blev der set pænt med Storspover i vintermånederne.

Forår: Fra midten af marts så der ud til at foregå et tiltræk til amtet. De største obs blev (> 30): 16/3 41 **Stavns Fjord** (SDY), 17/3 70 + 24/3 180 **Mellempoldene** (JPA), 23/3 35 + 5/4 40 **Alrø** (HP,SHØ), 14/4 40 **Udby Strandenge** (LTP) og 14/4 50 **Sødringholm Strand** (LTP). Ult maj-pri juni sås stadig mindre flokke. Den seneste flok blev 1/6 12 **Yderste Holm** (SDY).

Efterår: Efterårstrækket startedes med-ult juni, hvor der rapporteredes om en del S og SV trækkende fugle. Flest 25/6 39 S **Gjerrild Nordstrand** (PST), 26/6 25 trk **Sødringholm Strand** (LTP), 30/6 20 SV **Kalsemade** (TBR) samt 30/6 19 SV **Hornbæk Enge** (LTP). Gennem hele efteråret sås mange mindre flokke af rastende fugle, men ingen over 100 fugle. De største obs blev (>40): 6/8 48 **Alrø** (SHØ), 22/9 45 **Mellempoldene** (JPA), 28/9 49 **Besser Rev** (SAM) og 13/10 58 **Sødringholm Strand** (CSS).

Vinter: I jan-feb sås flere større flokke: 20/1 49 **Stavns Fjord** (SDY) og 23/2 40 + 27/2 105 **Sødringholm Strand** (CSS,LTP). I årets sidste måned sås stadig en del rastende fugle især ved Alrø og Sødringholm Strand. Største tal herfra var 14/12 54 **Alrø Poller** (OGJ) og 28/12 120 **Sødringholm Strand** (CSS).

Total: 2568 Antal indsendere: 35 Antal obs: 229 Antal lokaliteter: 59

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
88	166	418	198	62	173	165	297	262	353	109	277

Sortklire (*Tringa erythropus*) 05450

Et halvsådt år med en total på 107 fugle, hvilket var det laveste siden 1987. Forårstrækket var som altid beskedent i forhold til efterårstrækket.

Forår: De første fugle sås 21/4 1 **Sødringholm Strand** (JPA), 24/4 1 **Egens Vig** (JPL) og 27/4 3 **Hesselholm** (SDY), og den eneste obs ud over disse var 17/5 2 **Sødringholm Strand** (LTP).

Efterår: Efterårstrækket blev indledt med en tidlig fugl 8/6 1 **Troldkær** (JSI). De næste dukkede først op i midten af juni: 16/6 1 **Barnekold** (SDY) og 17/6 1 **Splidholm** (TBR). De fleste fugle sås ved **Norsminde Fjord**: 37 i perioden 14/7-5/11, flest 7/9 10 (OGJ,CSS). Øvrige større obs (>5): 22/6 6 **Kvottrup Mose** (SMJ) og 29/6 7 **Romalt Enge** (JPA). Trækkende fugle sås 24-25/8 4 SV **Kalsemade** (TBR). Efteråret afsluttedes med et par sene fugle 5/11 2 **Norsminde Fjord** (OGJ).

Total: 107 Antal indsendere: 17 Antal obs: 48 Antal lokaliteter: 22

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	5	2	30	8	22	22	16	2	0

Rødben (*Tringa totanus*) 05460

Der blev indrapporteret 22-42 ynglepar, hvoraf de 20-37 par var på kystlokaliteter: 12-15 par **Alrø**, 5-8 par **Råby Odde**, 1-3 par **Hesselholm**, 0-3 par **Hevringholm Strand**, 1-2 par **Skødstrup**, 1-2 par **Dejret-Tved Øhoved**, 1 par **Kvottrup Mose**, 1 par **Tjærby Enge**, 0-1 par **Egens Sand**, 0-1 par **Kalø ruinen**, 0-1 par **Overgårds Marker**, 0-1 par **Mågeøen**, Følle, 0-1 par **Romalt Enge**, 0-1 par **Bjerregrav Mose** og 0-1 par **Salten Langsø** (SHØ,LTP,JBA,SMJ,JPL,LEB,PLA,IJET,EBU,CSS). Det reelle antal ynglepar i amtet formodes dog at være noget højere, da der manglede oplysninger fra flere ynglelokaliteter.

Forår: I april skete der et tiltræk til amtets kyster, hvilket afspejledes af en stribe obs af småflokke gennem hele perioden april-maj. Det var dog småt med større flokke. Fra de to måneder blev der kun rapporteret om 3 flokke på mere end 20 fugle: 21/4 30 **Alrø Poller** (OJE), 17/5 25 **Sødringholm Strand** (LTP) og 22/5 25 **Kalsemade** (TBR).

Efterår: Efterårstrækket blev noget mere markant med flere flokke over 100. Allerede i begyndelsen af juni sås samlinger af fugle. De første større obs blev 2/6 40 **Eskeplet** og 26/6 35 **Råby Odde** (LTP). Fra juli sås flg. større flokke (>50): **Sødringholm**: 7/7 200, 12/7 310, 3/9 100 (LTP,JPA), fra samme område 21/8 92 **Mellempoldene** (OL) samt flere store flokke ved **Mariager Fjord**: 3/11 250, 9/11 150 og 10/11 80 (TNI).

Vinter: I vintermånederne (jan, feb, dec) blev der indsendt 90 obs af småflokke på under 25 fugle. Herudover flg. større flokke: 13/1 39 **Høsepold** (SDY), 21/1 149 **Stavns Fjord** (SDY) og 27/12 25 **Ebeltoft Fægehavn** (SEL). Mange af fuglene var sikkert af den islandske race (*T.t.robusta*).

Total: 3191 Antal indsendere: 47 Antal obs: 290 Antal lokaliteter: 79

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
341	98	56	243	214	217	660	426	234	57	525	120

Hvidklire (*Tringa nebularia*) 05480

Et godt år for Hvidkliren i Århus Amt, hvilket ikke mindst skyldtes en række optællinger af store flokke ved Sødringholm Strand under både forårs- og efterårstrækket.

Forår: De første fugle blev 16/4 1 **Hov** (FNI) og 20/4 6 **Norsminde Fjord** (IZN). Umiddelbart herefter sås flere større flokke: 21/4 41 **Råby Odde** og 45 **Sødringholm Strand** (JPA), 23/4 50 **Romalt Enge** (CSS), 24/4 37 **Egens Vig** (JPL) og 28/4 45 **Stavns Fjord** (LEB,SDY). I maj sås der flere større flokke. Flest ved **Sødringholm Strand** 6/5 75 og 17/5 100 (JPA,LTP). Forårstrækket afsluttedes med en ret sen fugl 2/6 1 **Norsminde Fjord** (OGJ).

Efterår: Efterårstrækket blev indledt med 17/6 1 **Splidholm** (TBR). Herefter et spring til de næste, som først sås i de sidste dage i juni, hvor de første flokke også dukker op: 26/6 37 **Sødringholm Strand** (LTP). I det meste af efteråret sås der store flokke især omkring udmundingen af Randers Fjord. Fra **Sødringholm Strand** blev flg. tal rapporteret: 7/7 320, 12/7 150, 17/7 250, 6/8 110 og 10/8 120-150 (LTP,JPA,CSS,PST). Fra **Mellempoldene** meldtes 19/8 95 og 3/9 40 (JPA,OL). Øvrige større obs: 14/8 80 **Pletten**, Mariager Fjord (TNI) og 16/8 50 **Alrø Poller** (BOG). De sidste observationer blev 27/10 3 + 30/10 1 **Råby Odde** (JPA,LTP) og 10/11 1 **Kalsemade** (TBR), hvor der også sidste år sås en sen fugl i nov.

Træk: De største observationer af trækkende fugle blev 26/4 19 NØ **Hesselholm** (LEB) og 19/5 14 trk **Gjerrild Nordstrand** (JDK) samt 28/9 16 S **Råby Odde** (LTP).

Total: 3241 Antal indsendere: 31 Antal obs: 222 Antal lokaliteter: 62

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	312	485	42	984	1150	213	54	1	0

Svaleklire (*Tringa ochropus*) 05530

Ikke noget stort år hvad angår antallet af fugle. Især under efterårstrækket blev der set færre fugle end i de seneste år (bortset fra bundåret 1994). Til gengæld var der oplysning om et sandsynligt ynglepar et sted i amtet.

Forår: Trækket blev indledt i begyndelsen af april 5/4 1 trk, 6/4 1 trk og 7/4 15 trk **Gjerrild Nordstrand** (HAC,JDK,PST), 7/4 1 **Skærbæk Plantage** (FNI), 7/4 1 Ø **Moegård Strand** (PNN) og 7/4 1 NØ **Hesselholm** (SDY). Gennem resten af april forelå der 29 obs af 50 fugle. Flest sås 21/4 5 **Sødringholm Strand** (JPA) og 23/4 5 **Romalt Enge** (LTP,CSS). I maj afsluttedes trækket med 13/5 1 trk **Gjerrild Nordstrand** og 18/5 1 **Kalsemade** (JDK,TBR). Næsten halvdelen af forårets fugle blev set trækkende, flest sås ved **Gjerrild Nordstrand**, hvor der i perioden 5/4-13/5 trak 35 fugle (HAC,JDK,PST,BKR).

Efterår: De første fugle på tilbagetræk sås 14/6 1 **Nielstrup** (EBU) og 15/6 1 **Brattingsborg** (SDY), men først under ungfuglenes træk i juli-aug sås de i lidt større antal. De største flokke i efteråret blev 23/7 13 **Romalt Enge** (CSS) og 27/8 5 trk **Vesborg Fyr** (SDY). De sidste sås 31/8 1 **Dystrup Sø** og 1 **Norsminde Fjord** (BOG,OGJ), 16/9 1 **Rugård Sønder sø** (JPL) samt 22/9 2 **Kolindsund** (PST).

Total: 160 Antal indsendere: 30 Antal obs: 81 Antal lokaliteter: 41

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	70	8	21	28	30	3	0	0	0

Tinksmid (*Tringa glareola*) 05540

Efter sidste forårs masseforekomster af Tinksmid, hvor der bl.a. blev set op til 80 fugle ved Brabrand Sø i foråret, blev 1996 et ret moderat år.

Forår: De første fugle sås 27/4 3 **Norsminde Fjord** (OGJ), 28/4 1 **Dystrup Sø** (BOG) og 2/5 6 **Romalt Enge** (JPA). Herudover blev de eneste obs af mere end 2 fugle: 4/5 5 **Rugård Sønder sø** (JPL), 8/5 5 **Kvottrup Mose** (FF), 13/5 25 + 16/5 10 **Norsminde Fjord** (OGJ, FLU). Sidste obs i foråret blev 21/5 1 **Grenå Enge** (JSI).

Efterår: De første på efterårstræk dukkede op så sent som 14/7 2 **Norsminde Fjord** (OGJ) og 23/7 4 **Romalt Enge** (CSS). Der sås således ikke en eneste fugl i juni måned. Herefter blev der kun set større antal ved **Norsminde Fjord**, hvor der i perioden 14/7-16/9 blev indrapporteret 80 fugle, flest 29/7 14, 1/8 11, 11/8 11 samt 20/8 15 (OGJ,FLU). Året afsluttedes med 16/9 3 **Norsminde Fjord** (OGJ), 1/10 1 **Kristrup Enge** (LTP) og 5/10 1 **Horskær** (FI.U). De to sidste var ret sene.

Total: 166 Antal indsendere: 17 Antal obs: 35 Antal lokaliteter: 18

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	4	65	0	21	69	5	2	0	0

Mudderklire (*Actitis hypoleucos*) 05560

En mindre nedgang i antallet af fugle i forhold til 1995. Totalen i 1996 blev på 706 mod sidste års total på 971. Årets forekomst var dog ikke væsentligt mindre end det normale for de senere år.

Forår: De første ankom 18/4 1 **Randers Havn** (JPA), 20/4 1 **Skanderborg Sø** (FNI), 21/4 1 **Dystrup Sø** (BOG,JSI) og 21/4 1 **Risskov** (FR). Trækket så ud til at kulminere i dagene 18-22/5 med flg. større flokke: 18/5 50 **Engen**, Anholt (FS), 19/5 17 + 21/5 40 + 22/5 20 **Grenå Enge** (alle JSI). Sidste større flok var 25/5 7 **Tunø** (SHØ), og foråret sluttede med 27/5 2 **Grenå Havn** (JSI) samt 28/5 2 **Grund Fjord** (PLA).

Efterår: En fugl set 28/6 **Drastrup Enge** (LTP) kunne dreje sig om et oversomrende individ. Den næste var ligeledes tidligt på færde 6/7 1 **Ravnø** (JKI). Fra 9/7 og måneden ud var der næsten dagligt iagttagelser af Mudderklire, og trækket kulminerede i juli-august. I efteråret blev der set 14 flokke på mere end 10 fugle. Flokke på mere end 15 individer var 21/7 19 **Norsminde Fjord** (OGJ), 26/7 21 **Julsø** (FNI), 13/8 20 **Alrø Vadegrund** (FNI) samt 4/8 17 + 10/8 17 + 11/8 21 + 17/8 16 **Grenå Havn** (alle JSI). Sidste obs blev 21/9 1 **Ebeltoft Færgehavn** (JPL), 21/9 7 **Norsminde Fjord** (IZN), og en meget sen fugl 24/10 1 **Alrø Poller** (SSK).

Total: 706 Antal indsendere: 32 Antal obs: 146 Antal lokaliteter: 64

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	12	245	1	146	264	37	1	0	0

Stenvender (*Arenaria interpres*) 05610

Omkring halvdelen af fuglene blev set på Samsø. Her blev der dog ikke, som i tidligere år, set så mange fugle i vintermånederne.

1. halvår: I jan-feb sås op til 2 fugle i **Norsminde**-området (OGJ m.fl.). Desuden 20/1 9 **Stavns Fjord** (SDY). Inden forårstrækket satte ind i maj, blev der igen set en større flok i **Stavns Fjord** 16/3 11 (SDY). Øvrige flokke over 3 fugle i foråret blev 21/4 4 **Øer**, **Hassenøre** (JPL) og 1/5 9 **Hov Røn** (DMU). Sidste fugle sås 19/5 2 **Eskeplet** (LTP,JPA) og 25/5 1 **Kalsemade** (OGJ).

2. halvår: De første fugle på efterårstrækket blev 29/7 1 **Grenå Havn** (JSI) og 31/7 1 **Norsminde Fjord** (OGJ), hvorefter der var et spring frem til den næste obs, som samtidigt blev årets største: 10/8 19 **Besser Rev** (SAM). Årets sidste fugle: 22/8 1 **Eskeplet** (OL), 24/8 1 **Ebeltoft Færgehavn** (JPL) og 19/9 2 1K **Kalsemade** (TBR).

Total: 72-75 Antal indsendere: 20 Antal obs: 37 Antal lokaliteter: 20

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1-2	2-4	11	5	26	0	2	23	2	0	0	0

Odinshane/Thorshane (*Phalaropus* sp.) 05640

Der blev ikke indrapporteret en eneste Odinshane, hvilket ikke er sket siden 1989. Der forelå dog en obs af 2 ubestemte svømmesnepper: 22/10 2 **Nordstrand**, Anholt (FS).

På grund af det sene tidspunkt drejer det sig sandsynligvis om Thorshøns. Det er oftest i slutningen af okt og begyndelsen af nov, at der ses Thorshane i Danmark (Meltotte 1993). Omkring dette tidspunkt blev der desuden ifølge DOF's Fuglelinje observeret Thorshøns flere forskellige steder i landet.

Mellemkjove (*Stercorarius pomarinus*) 05660

4 fugle fra de traditionelle lokaliteter var meget normalt. Alle obs nævnes:

30/10 1 ad S Fornæs (HLL), 16/11 1 1K S Fornæs (HP), 17/11 1 1K S Kysing Næs (OGJ) og 21/11 1 1K S Fornæs (HLL).

Almindelig Kjove (*Stercorarius parasiticus*) 05670

Et halvsålt år uden store obs. De manglende tal fra Anholt mærkes tydeligt (9 fugle sidste år). Forekomsten af fuglene var ellers normal bortset fra et forårsfund, som blot var amtets 5. i løbet af lokalrapportens historie. Alle obs nævnes:

5/5 1 Sangstrup Klint (GJ), 24/8 1 SV + 25/8 2 SV begge Kålsede (TBR), 26/8 1 juv Besser Rev (SDY), 30/8 1 1K mørk fou Issehoved (SDY), 4/9 1 Kålsede (TBR), 5/10 2 1K S Kysing Næs (OGJ) og 4/11 1 ad mørk N Fornæs (HLL).

Lille Kjove (*Stercorarius longicaudus*) 05680

Efter sidste års fravær blev arten igen truffet ved amtets kyster. Årets enlige obs af 2 fugle var bemærkelsesværdig, da det var amtets første forårsfund. Forårsfund er ifølge Olsen (1992) meget sjældne, men det sker, at fuglene ses i Jylland (især Skagen) under trækket til ynglepladserne.

Årets obs: 17/5 2 ad trk N Råby Odde (LTP).

LILLE KJOVE, RÅBY ODDE 17.5.96

Storkjove (*Stercorarius skua*) 05690

Med en enkelt obs kom vi igen ned på et mere normalt niveau efter sidste års mange obs. Ikke overraskende sås årets fugl ved Fornæs: 9/11 1 Fornæs (CSS).

Dværgmåge (*Larus minutus*) 05780

1996 blev et år med mange observerede Dværgmåger, siden 1985 kun overgået af 1994.

Alle lok. max. nævnes: 20/4 2 ad + 21/4 1 2K + 1 ad Sortesø, Skanderborg (FNI,OJE, PLA), 19/7 2 ad V + 21/7 2 3K fou Brabrand Sø (AJA), 15/8 2 1K Julsø (FNI), 19/8 3 1K rst Møllepoldene (OL), 8/9 1 1K Sødringholm Strand (FLU), 15/9 2 juv rst Brabrand Sø (SSK) 16/9 3 1K Skanderborg Sø (FNI), 22/9 1 1K Norsminde Fjord (OGJ), 10/11 5 ad Kysing Næs (FLU,OGJ), 15/11 1 1K Århus Havn (HLL), 16/11 3 1K Stubbe Sø (HLL), 17/11 1 imm Grenå Havn (OL) og en meget sen 14/12 1 ad Grenå Strand (JSI).

Total: 36   Antal indsendere: 12   Antal observationer: 18

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	4	0	0	4	6	7	3	11	1

Hættemåge (*Larus ridibundus*) 05820

Meget få indrapporterede individer af Hættemåge i 1996, hvilket dog til dels, som for de andre mågers vedkommende, kunne skyldes en noget hårdere frasortering af dobbeltregistreringer. Antallet af observationer tydede dog på, at dette ikke var hele forklaringen, idet også dette tal var meget lavt.

Der blev kun rapporteret 575-739 ynglepar, hvilket hovedsageligt skyldtes manglende tal fra **Brabrand Sø**. Der blev i alt meldt ynglende Hættemåger fra 13 lokaliteter (EBU,HET,PLA,JSI,JKI). Lokaliteter og antal fremgår af Tabel 4. Til sammenligning er yngletallene fra perioden 1991-95 ligeledes opstillet.

Lokalitet	1996	1995	1994	1993	1992	1991
Havknode	-	1	-	-	-	-
Brabrand Sø	-	1592	-	1580	1611	2200
Vrads Sande	-	10	-	-	-	-
Ramten-Dystrup Sø	-	-	45	-	105	70
Mørke Kær	25	145-175	270	-	235	426
Frederiksdal Hede	-	-	150	75	-	130
Emborg Odde	-	-	-	300	300	-
Skaføgård Sø	-	20	-	-	-	150
Besser Rev	-	-	-	-	-	311-361
Huldremose	85-120	50-100	150	300	70-100	100
Skanderborg Lillelø	30	136	100	75-100	-	140
Birk sø	50	-	-	-	68	60
Overgård Sø	-	-	60	100	-	65
Vrinnerens Strand	200-300	130	-	140	-	-
Grauballe Mose	10-15	-	-	80-100	-	-
Stillingsborg Mose	-	-	-	56	-	-
Alrø Poller	-	65	98	51	-	-
Julsø	-	-	150	250	-	-
Anholt	-	15	-	-	-	-
Sømse, Frederiksdal	-	-	15	-	-	-
Kyholm	-	-	115	-	-	-
Døjsø	-	2	-	-	-	-
Stormose	100	-	50	-	-	-
Henneskov Hage	-	41	-	-	-	-
Langå Sø	-	18	-	-	-	-
Ringsø Smørmose	-	40	-	-	-	-
Rugård Sønder sø	0-10	-	-	-	-	-
Lysmose	8	-	-	-	-	-
Grøttrup Mose	26-30	-	-	-	-	-
Hesselballe Mose	35	-	-	-	-	-
Vandhul v. Ramten	1	-	-	-	-	-
Fårup Mark v. Purhus	-	-	-	-	-	min 50
Mariager Fjord	-	-	-	-	-	-
Kejlstrup, Skårup	5-15	-	-	-	-	-

Tabel 4. Ynglende Hættemåger i Århus amt 1991-1996. "-" betyder, at der ikke foreligger oplysninger fra området det pågældende år. Man kan undre sig over, at der ingen oplysninger er fra Mariager Fjord?

Større flokke (lok. max. - obs. $\geq$ 500): 20/1 585 **Brabrand Sø** (OJE), 6/2 800 **Nordhavnen Århus** (OL), 7/2 2100 **rst Århus Havn** (OL), 23/4 1000 **Julsø** (FNI), 5/6 600 **Vrinneres Strand** (HET), 4/8 600 **rst Eskeplet** (PST), 23/8 2100 **rst Mellemvoldene** (OL), 17/9 800 **Lerdrup Bugt** (JGR), 20/10 1200 **Kalsemade** (TBR), 3/11 5000 **SV Viby** (TMI).

Desuden blev der fra 6/10 **Lading Sø** meldt 2000 (HET) Hætte/Stormmåger uden endelig artsbestemmelse, disse er ikke medregnet i totalen eller årsfordelingen.

Total: 29957   Antal indsendere: 31   Antal observationer: 166

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
959	4.486	902	2.218	1.959	1.890	1.292	3.724	2.182	3.229	6.769	347

Stormmåge (*Larus canus*) 05900

Antallet af observerede individer af Stormmåge var i 1996 meget lavt, heldigvis gjaldt dette ikke for antallet af ynglepar. Hovedparten af disse stammede dog fra én enkelt lokalitet.

Fra 9 lokaliteter er meldt ialt 1086-2116 ynglepar: 2 **Alrø** (SHØ), 26 **Alrø Poller** (SHØ), 1000-2000 **Hjelm** (PLA), 3-4 **Dejret-Tved Øhoved** (HET), 50-70 **Vrinneres Strand** (HET), 5 **Horskær** (TBR), 0-7 **Sangstrup Klint** (JSI), 0-2 **Grenå Strand** (JSI).

Observationer $\geq$ 200: 28/1 200 **rst Splidholm** (TBR), 7/2 900 **rst Århus Havn** (OL), 16/3 263 **rst Stavns Fjord** (SDY), 24/3 230 **rst Troldhøj** (PST), 1/6 2000 **Hjelm** (PLA), 11/9 300 **rst Stjær Bakker** (PLA), 18/9 6500 **Skanderborg Sø** (FNI), 15/10 250 **Henneskov Hage** (JGR), 23/11 250 **Kolindsund** (ABL), 14/12 600 **Tranebjerg** (SDY).

Total: 17926   Antal indsendere: 25   Antal observationer: 115

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
451	1.243	735	148	243	2.373	368	3.599	6.978	569	391	828

Sildemåge (*Larus fuscus*) 05910

Som sidste år kun få individer rapporteret, og det samme gjaldt antal ynglepar. Ynglepar på to lokaliteter: 45 **Hov Røn** (DMU), op til måske 200 par **Hjelm** (PLA).

Årets første: 30/3 1 **Albuen**, Besser Rev (SDY), 30/3 30 **Havnehagen** (SDY), 6/4 1 **rst Hesselholm** (LEB).

Årets sidste: 30/8 1 **Issehoved** (SDY), 3/9 5 **rst Hesselholm** (LEB), 14/10 1 ad **rst Gjerrild Nordstrand** (HAC).

Største ansamlinger var (lok. max. - obs. $\geq$ 10): 30/3 30 **Havnehagen** (SDY), 1/5 90 **Hov Røn** (DMU), 1/6 100 **Hjelm** (PLA), 16/6 26 **Brokold** (SDY), 16/6 48 **Eskeholm** (SDY), 16/6 10 **Hesselholm** (SDY), 14/7 24 **Grenå Havn** (JSI).

Total: 394   Antal indsendere: 12   Antal observationer: 29

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	31	11	108	188	44	6	5	1	0	0

Sølvmåge (*Larus argentatus*) 05920

Oven på sidste års høje antal måtte vi desværre i år konstatere en betydelig nedgang, antallet af rapporterede Sølvmåger var dog stadig højt i forhold til årene indtil 1994.

Antal ynglefund stadig relativt lavt, idet der kun blev indrapporteret 710-1016 par fra 7 lokaliteter: 24 **Alrø Poller** (DMU), 25 **Svanegrund** (DMU), 450 **Hov Røn** (DMU), op til 500 par **Hjelm** (PLA), 10-15 **Vrinneres Strand** (HET), 0-1 **Stormose N.f. Funder Kirkeby** (EBU), 1 **Grenå Å** (JSI).

Største obs. (lok. max. - obs. $\geq$ 300): 7/1 300 **Glatved Strand** (JKL), 20/1 404 rst **Stavns Fjord** (SDY), 7/2 1500 rst **Århus Havn** (OL), 10/2 550 **Lilleøre** (SDY), 9/3 600 **Rugård Strand** (JKL), 1/5 900 **Hov Røn** (DMU), 23/8 433 **Alrø Poller** (JGR), 23/8 300 rst **Mellempoldene** (OL), 5/9 440 **Henneskov Hage** (JGR), 5/12 981 **Amstrup Red** (JGR).

Total: 14481   Antal indsendere: 24   Antal observationer: 171

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1.523	2.448	1.590	591	1.165	670	282	957	1.396	1.376	913	1.570

Gråmåge (*Larus hyperboreus*) 05990

I 1996 blev der rapporteret i alt 4 Gråmåger: 27/1 1 1K **Århus Havn** (JTL), 15/4 1 rst imm **Bønnerup Havn** (DOF), 19/5 1 2K **Bønnerup Havn** (BGO), 3/11 1 2K trk **Kysing Næs** (OGJ).

Svartbag (*Larus marinus*) 06000

Med årets resultat var vi tilbage omkring samme antal, som blev registreret i årene op til og med 1993, og dermed altså en del under 1994 og 1995.

Der blev i år kun rapporteret ynglende Svartbage fra 4 lokaliteter med ialt 138-163 par: 16 **Alrø Poller** (DMU), 47 **Svanegrund** (DMU), 50 **Hov Røn** (DMU), 25-50 **Hjelm** (PLA).

Største obs. (lok. max - obs. $\geq$ 40): 27/1 43 rst **Søledet Strand** (VOL), 10/2 46 rst **Mariager Fjord** (TNI), 15/3 og 18/3 45 rst **Kalsemade** (TBR), 16/3 182 rst **Stavns Fjord** (SDY), 21/4 75 **Dronningborg Bredning** (JPA), 1/5 94 **Svanegrund** (DMU), 1/5 100 **Hov Røn** (DMU), 16/6 76 **Hesselholm** (SDY), 23/8 50 rst **Mellempoldene** (OL), 3/9 50 **Mossø** (JKI) og 27/10 72 **Stubbe Sø** (PBP).

Total: 1875   Antal indsendere: 25   Antal observationer: 158

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
180	135	398	194	259	163	62	109	161	137	49	28

Ride (*Rissa tridactyla*) 06020

Ringere kunne det vist ikke blive! Det skal dog nævnes, at der savnedes tal fra Anholt.

Der var observationer fra 5 lokaliteter (alle obs. nævnt): 13/5 1 2K **Moesgård Strand** (FNI), 23/10 1 ad N + 4/11 1 juv S + 9/11 2 juv **Fornæs** (HLL,CSS), 3/11 1 1K + 9/11 1 ad + 3 1K **Kysing Næs** (alle OGJ), 10/11 2 ad S **Kalsemade** (TBR), 30/11 1 ad rst + 13/12 2 rst **Tunø Knob** (LGN).

Total: 15   Antal indsendere: 6   Antal observationer: 10

Rovterne (*Sterna caspia*) 06060

En observation af arten i år: 10/9 1 juv S **Elsegårde Strand** (FUT) var den eneste obs fra 1996. I forrige århundrede yngede Rovtermen på Samsø og Tunø, men med nutidens turisme og pres på vore kyster, er det nok naivt at håbe på, at den igen bliver ynglefugl i amtet.

Splitterne (*Sterna sandvicensis*) 06110

Yngel: ingen rapporter om yngel, men de mange sommerobs. kunne tyde på, at yngel forekom.

Senere ankomst end normalt, sikkert på grund af det kolde forår.

Første obs: 4/4 1 **Hesselholm** (LEB,SDY) og 6/4 1 **Gjerrild Nordstrand** (Gj).

Største obs: 8/4 22 **Issehoved** (SDY), 26/4 24 **Kåsemade** (TBR), 24/6 25 rst **Gjerrild Nordstrand** (PST), 27/8 27 rst **Lilleøre** (SDY) og 21/9 22 rst **Besser Rev** (SAM).

Sidste obs: 6/10 3 **Råby Odde** (LTP) og 7/11 1 **S Fornæs** (HLL), den sidste obs var væsentlig senere end normalt.

Total: 405   Antal indsendere: 22   Antal observationer: 93

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	120	24	62	30	91	55	7	1	0

Fjordterne (*Sterna hirundo*) 06150

Efter nogle år med vigende eller stagnerende antal var det fremgang både i antal ynglepar og observationer. Yngel: 10-20 par **Anholt** (HET,JNK), 0-1 par **Bjerregrav Mose** (JPA), 2-6 par **Randers Fjord** (LTP,JTL), 1-2 par **Brabrand Sø** (AJA) og 1 par **Ringsø-Smørmose** (JTL).

Første: 19/4 2 **Bjerregrav Mose** + 20/4 1 **Gudenåen** (begge JPA) og 24/4 4 **Bjerregrav Mose** (CSS).

Største antal: 1/5 22 + 29/4 16 **Dronningborg Bredning** (JPA) samt 4/5 15 **Anholt** (FS).

Sidste obs: 15/9 1 **Gudenåen** v. **Randers** (JPA), 22/9 1 **Norsminde Fjord** (OGJ) og 5/10 1 **Brassø** (FNI).

Total: 339   Antal indsendere: 26   Antal obs: 93

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	58	71	44	84	75	6	1	0	0

Fjord-/Havterne (*Sterna hirundo/paradisaea*) 06155

Alle obs nævnes: 14/6 4 + 27/6 6 **Bjerregrav Mose** (begge EJJ), 2/8 5 fou **Skanderborg Sø** og 4/8 4 fou **Katbjerg Odde** (begge TV).

Total: 19   Antal indsendere: 2   Antal obs: 4

Havterne (*Sterna paradisaea*) 06160

Ikke overvældende mange ynglepar, men der mangler tal fra nogle lokaliteter. Yngel: 30 par **Henneskov Hage** (DMU) (ingen yngel på Pollerne p.g.a. sygdom?!), 80-100 par **Vrinners Strand** (HET,JPL,PLA), 8-10 par **Hjelm** (PLA), 15-22 par **Anholt** (HET) og 0-2 par **Mellempoldene** (JPA). Nogle relativt store sommerobs. fra **Randers Fjord** kunne tyde på nogle flere ynglepar her.

De første fugle: 14/4 1 **Sødringholm Strand** (LTP), 14/4 1 + 15/4 3 **Kåsemade** (TBR).

Årets sidste fugle: 4/9 3 + 15/9 3 + 22/9 3 **Randers Fjord** (JPA).

Total: 1438   Antal indsendere: 23   Antal obs: 92

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	242	453	494	231	8	9	0	0	0

Dværgterne (*Sterna albifrons*) 06240

Tilsyneladende er bestanden af ynglefugle lav men ret stabil med kun små udsving gennem de senere år. Yngel: 0-1 par **Vrinners Strand** (JPL), 0-4 par **Hevringholm Strand** (EBU), min. 4-5 par **Anholt** (HET) og 0-2 par **Mellempoldene** (JPA).

Årets første fugle sås 20/4 4 rst **Gjerrild Nordstrand** (HP) og 27/4 2 **Øster Hedekrog** (SDY).

Årets største obs var 18/5 21 **Anholt Nordstrand** (FS).

Årets sidste fugle: 24/8 1 **Grønhoved** (SDY) + 2 **Hesselholm** (LEB).

Total: 91		Antal indsendere: 16					Antal obs: 32					
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	0	6	33	18	38	4	0	0	0	0	

Sortterne (*Chlidonias niger*) 06270

Årets første fugle sås 3/5 4 + 5/5 4 **Brabrand Sø** (SSK,FAJ). Der blev ikke indrapporteret om yngel.

Største obs: 8/7 20 **Totten**, Anholt (JNK) og 1/7 10 **Udbyover Sø** (TNI). De to observationer var bemærkelsesværdige, da de bragte årstotalen op på et tal, hvor det ikke har været i adskillige år. I forrige århundrede var Sortternen ret almindelig over hele Danmark, men de sidste hundrede års dræning, odelæggelse af ferske sumpområder og forurening med næringsstoffer har udslettet langt de fleste biotoper, hvor Sortternen ville kunne yngle. Tilbage findes små bestande i Vejlerne og Tøndermarsken samt få par på øerne.

Årets sidste fugle: 26/8 1 juv **Øster Hedekrog** (LEB) og 16/9 1K **Skanderborg Sø** (FNI).

Total: 63		Antal indsendere: 12					Antal obs: 15					
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	0	0	21	0	30	11	1	0	0	0	

Lomvie (*Uria aalge*) 06340

Et år på niveau med sidste år, hvilket dog alene skyldtes én enkelt meget stor observation fra **Fornæs** i november. Antallet af observationer halveret i forhold til sidste år.

1. halvår: 4 obs af 14/1 3 rst **Fornæs** (JKL), 11/2 1 **Vesborg Fyr** (SDY), 1/6 1 trk **Eheltoft Vig** og 14/6 hele 8 **Lushage**, Samsø (SDY).

2. halvår: De første fugle sås 24/8 3 juv **Øster Hedekrog** (SDY), ellers fulgte observationerne det normale mønster med begyndende iagttagelser fra ultimo oktober.

Årets observationer ved **Kysing Næs**: 25/10 8 rst, 26/10 2 rst. samt 3/11 1 rst. (alle OGI).
Ved **Fornæs**: 13/11 1 rst (HLL), 16/11 60!! S (HP), 17/11 1 rst. (OL,JSC), 21/12 1 rst. (JPL).

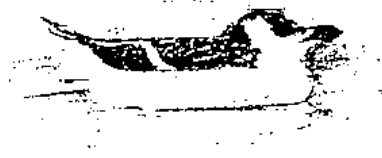
Amtets øvrige Lomvier: 1/11 10 fou **Sletterhage** (EBU), 23/11 1 rst **Skærbæk Hest** (FUT) og årets sidste fugl sås 23/12 1 rst **Bønnerup Strand** (FUT).

Rettelse til 1995-rapporten: Kysing Fjord 18 skal ændres til **Kysing Næs** 18.

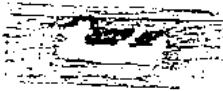
Årstotal: 103		Antal obs: 15					Antal indsendere: 10					
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
3	1	0	0	0	9	0	3	0	10	74	3	

Alk (*Alca torda*) 06360

Et rekordlavt år for Alken, hvor der helt manglede såvel store dage i november ved **Fornæs** og/eller iagttagelser fra diverse **Grenå-overfarter**. Der var ellers i november en rimelig ornitologisk aktivitet ved **Fornæs** med ialt 10 "obs-dage", men heldet har altså ikke været med observatøerne i år.

1. halvår - alle nævnes: 6/1 1 **Grenå-Halmstad** (JLY), 13/1 1 **Kysing Næs** (OGJ), 31/1 1 rst. **Silkeborg Langsø!** - ca. 100 m. øst for Slotsholmen (JCN), samt en sommerobs. 9/6 1 **N Besser Rev** (SDY).

2. halvår: De første fugle sås som sædvanligt i oktober: 15/10 2 **Amstrup Red** (JGR), 19/10 3 rst. **Kysing Næs** (OGJ) og 19 N + 2665 S **Fornæs** (HLL).

Fra efterår/vinter forelå kun 5 observationer ("obs-dage") med flere end 1.000 ex. og alle fra **Fornæs**: 4/11 617 N + 2.487 S (HLL), 16/11 50 rst. + 2.055 S (HP), 17/11 3.430 N + 960 S (OL,JSC), 21/11 79 N + 1.671 S (HLL), samt 8/12 2.000 trk. (HAC).

Årstotal: 18.515

Antal obs: 40

Antal indsendere: 16

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
3	0	0	0	0	1	0	0	0	2939	13614	2008

Alk/Lomvie (Alca torda/Uria aalge) 06365

Igen et år med forholdsvis mange fugle i denne kategori, hvor de 99% kunne henføres til to observationer ved **Fornæs**, nemlig 16/11 1.695 N + 7.170 S (HP) og 1/12 1.000 rst. (JKL).

Endvidere skal to observationer fra maj måned nævnes: 27/5 4 S **Åkrogen**, Skæring (CHØ) og 31/5 1 S **Ebeltoft Vig** (PLA).

Årstotal: 9.947

Antal obs: 12

Antal indsendere: 8

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
3	15	0	0	5	0	0	0	0	3	8921	1000

Tejst (Cepphus grylle) 06380

Et normalt år for Tejsten i amtet - men igen uden oplysninger fra DMU.

Yngel: I alt oplysninger om 43 ynglepar på **Tunø** (SHØ), hvilket var en lille fremgang i forhold til sidste år (41 par). Der var ingen oplysninger om ynglepar ved Sangstrup Klint (sidste år 1-2 par).

1. halvår: Udover **Tunø** og **Sangstrup Klint** blev Tejsten kun set ved **Samsø**, hvor SDY så Tejster spredt i årets første måneder. De største obs - udover selve ynglefugleoptællingen ved **Tunø** - var 21/1 5 + 30/3 7 **Havnehagen** og 4/4 7 **Armhoved** (alle SDY), 1/4 22 **Tunø** (SHØ).

2. halvår: Tejsten sås i juli og august ved **Anholt** desuden 26/8 4 ad + 5 juv **Havnehagen**, **Samsø** (SDY), og blev periodens største observation.

Som følge af øget ornitologisk aktivitet ved **Fornæs/Kysing Næs** i oktober/november sås arten lidt hyppigere her, men sjældent mere en 1-3 fugle pr. observation.

Større observationer (>2 ex) var alle fra **Fornæs**: 7/11 5 S, 21/11 4 S og 8/12 4 S (HLL,HAC). Sidstnævnte var årets sidste observation.

Årstotal: 188

Antal obs: 40

Antal indsendere: 15

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
5	4	7	33	87	2	3	16	2	6	18	5

Søkonige (Alle alle) 06470

Ny amtsrekord for 2. år i træk, hvor årstotalen fra sidste år på ialt 446 blev mere end femdoblet med en ny årstotal på ialt 2.325 fugle. Der er dog betydelig risiko for mange gengangere i materialet, men formentligt rastede et sted imellem 3-500 fugle langs den østjydske kystlinie.

Årsagen til de mange Søkonger skyldtes efter sigende kraftig nord-vesten vind omkring månedskiftet oktober/november. Også på landsplan blev der set mange søkonger.

1. halvår: I fortsættelse af sidste års store tal sås indtil primo april flere Søkonger langs Østjyllands kyst. Samsø og Anholt: 1/4 1 rst. Ballehage (FHE) + 2 rst. Tangkrogen (FF) og 5/4 1 rst. Ajstrup Strand (FHE), som de sidste.

2. halvår: De første fugle sås ultimo oktober 19/10 1 rst Kysing Næs (OGJ), 23/10 1 S + 8 N Fornæs 23/10 (HLL) og igen 26/10 1 Kysing Næs (FLU). Men fra primo november sås mange steder mere end 50 fugle, og de store observationer holdt sig helt hen til sidst på året, hvor der sås mange søkonger langs hele amtets kystlinie - både nord og syd for Fornæs.

Søkonge (JSC).

Meldingerne om Søkongerne nåede bredt blandt de amtets ornitologer, og der forelå observationer fra alle dage i november på nær 6!

Følgende observationer - i kronologisk orden - skal fremhæves (>50 ex): 2/11 71 rst + 10/11 50 rst. Kysing Næs (OGJ,FLU), 16/11 55 S + 17/11 109 S + 200 N Fornæs (HP,OL,JSC,JSI), 24/11 50 Mols Hoved (BBO), 1/12 150 Århus Bugt (JTL), 6/12 67 rst Ballehage- Ajstrup Strand (OL), 7/12 50 rst. Helgenæs (DOF), 8/12 74 S Fornæs (HAC) og årets sidste større observationer var 24/12 133 rst Rugård Strand (JKL). Hertil oplysning om 300 Bønnerup Strand i nov.

Årets sidste fugl sås 31/12 1 rst Kolby Kås (LEB).

Årstotal: 2.065   Antal obs: 155   Antal indsendere: 45

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
7	6	1	5	0	0	0	0	0	46	1648	660

Lunde (*Fratrercula arctica*) 06540

Et rimeligt normalt år for Lunde i amtet, hvad angår årstotal - dog med meget få antal observationer, kun 9 iagttagelser. Observationerne fulgte ellers det normale mønster med tyngden i november.

Alle observationer nævnes: Fornæs: 23/10 1 N, 3/11 3 rst, 4/11 1 N, 7/11 2 N, 13/11 5 N, 16/11 1 N + 2 S og 16/12 1 N (HLL, RD, HP), desuden 19/10 1 Kysing Næs (OGJ).

[Tucumán-papegøje (*Amazona tucumana*)]

Anholts stæreforelskede papegøje overlevede endnu en vinter på øen, men forsvandt definitivt sammen med stærene i oktober 96. Rygterne siger, at en tilsvarende blev set 18. november i Grenå.

Huldue (*Columba oenas*) 06680

Et ringe år for Hulduen på trækstederne, hvilket desværre har været almindeligt de seneste år. Det har været medvirkende til, at totalen blev den laveste i mange år. Til gengæld var der en pæn indrapportering af ynglefuglene.

Yngel: Observationer af ynglepar samt syngende fugle gav et antal på 38-42 par fordelt på 24 lokaliteter. Flest fra Fussingø Skov med 2 sikre og mindst 8 sandsynlige par (PST, JPA, LTP, CSS); 2 par følgende steder: Søbygård Skov, Gyllingnæs Skov, Clausholm Skov, Silkeborg Nordskov og Norring Vesterskov; 2 sy følgende steder: Silkeborg Sønderskov, Tolløkke Skov og Bjødstrup (PST, JPA, LTP, CSS, SMJ, EER, SEL, EBU, TBR, FNI). Bestanden i Århus Amt var dog uden tvivl betydeligt større.

1. halvår: Fra midten af marts skete der et tiltræk til amtet. Ved **Moesgård Strand** trak der i perioden 19/3-7/4 17 fugle, flest 25/3 5 N og 7/4 6 N (HLL,PNN,TQA). Ved **Gjerrild** sås 24 trækkende fugle i perioden 2/4-1/6, flest 2/4 8 Ø (HAC,PST). Større flokke iøvrigt: 8/4 8 **Grenå Eng** (PBP).

2. halvår: Fra efterårstrækket forelå kun én observation af trækkende fugle 10/10 2 trk **Dronningborg Bredning**. Desuden 12/10 4 rst **Vesborg Fyr** (SDY).

Vinter: 12/1 1 **Gyllingnæs Skov** (TBR), 27/2 3 **Engen**, Anholt (FS) og 24/12 3 **Kåsemade** (TBR).

Total: 172   Antal indsendere: 29   Antal obs: 93   Antal lokaliteter: 40

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	3	25	59	21	29	13	5	5	7	1	3

Ringdue (*Columba palumbus*) 06700

Foråret gav pæne træktil ved Gjerrild Nordstrand. Der blev desuden indsendt oplysninger om 10 ynglepar og derudover om 55 syngende fugle.

Forårstræk: **Gjerrild Nordstrand**: i alt 26.025 trækkende fugle i perioden 23/3-21/4. Flest 2/4 1820, 6/4 1187, 7/4 8280, 8/4 1315, 15/4 7200 og 16/4 3400 (HAC,PST,PLA,JSI). Ved **Moesgård Strand** blev der kun rapporteret om træk 27/3 1848 N og 7/4 705 N (HLL,TQA,PNN). Øvrige større trækobs var 8/4 520 trk **Issehoved** (SDY).

Efterårstræk: Ved **Fruering** v. Skanderborg sås i perioden 2/10-22/10 2535 trækkende fugle, flest 22/10 1900 S (FNI), hvilket er mange så langt inde i landet. Øvrige trækobservationer: 10/10 415 trk **Dronningborg Bredning** (LTP) og 23/10 670 trk **Vesborg Fyr** (SAM). Større rastende flokke sås 14/10 + 19/10 500 og 20/10 1000 **Kåsemade** (alle TBR), 19/10 465 **Kolindsund** (ABL) samt 20/10 400 **Ørkenen**, Anholt (FS).

Vinter: Større flokke over 200 fugle sås 13/1 220 **Grenå** (JSI), 5/2 300 **Gyllingnæs Skov** og 4/12 500 **Kåsemade** (begge TBR).

Total: 42275   Antal indsendere: 26   Antal obs: 220   Antal lokaliteter: 77

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
399	658	2924	28590	275	239	105	38	73	8342	48	584

Tyrkerdue (*Streptopelia decaocto*) 06840

Et år med meget få fugle primært på grund af, at der kun blev set småflokke på Århus Havn, hvor der ellers plejer at være flere hundrede fugle.

Yngel: Kun 5-7 par blev rapporteret. Større flokke: 23/3 40 **Østhavnen**, Århus (OL), 19/2 14 + 30/3 19 **Grenå** (JSI), 18/9 12 **Revn-Ingervorstrup** (JSI) samt 1/12 12 **Udbyhøj** (JPA).

Træk: Ved **Gjerrild Nordstrand** blev der i perioden 6/4-20/4 set 5 trkf og 1 Ø (HAC,PST). Der blev desuden meldt om flg. trækkende fugle: 20/6 2 trk **Porsemosen**, Anholt (HET) og 27/8 1 V **Langør** (LEB).

Total: 265   Antal indsendere: 17   Antal obs: 54   Antal lokaliteter: 25

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
10	16	123	26	7	18	10	5	19	8	4	19

Turteldue (*Streptopelia turtur*) 06870

Der blev indrapporteret 5 fugle, som alle blev set i foråret.

Alle nævnes: 3/5 1 trk **Gjerrild Nordstrand** (HAC), 3/5 1 sy **Nimtofte** (VFR), 13/5 1 **Kåsemade** (TBR), 1/6 1 **Vasen** (EBU) og 2/6 1 V **Gjerrild Nordstrand** (HAC).

Gøg (*Cuculus canorus*) 07240

En mindre stigning fra 1995 i antal lokaliteter nemlig fra 70 til 92, men til gengæld drejede de fleste obs - nemlig ca 80% - sig om enkeltfugle. Største forekomster: 5/6 5 **Stubbe Sø** (PBP) og 9/6 10 **Julsø** (FNI).

Yngel: Der var oplysninger om 23 sandsynlige "ynglepar" og et fund af én Gøgeunge, der blev fodret af Tomsanger 7/8 **Vorup Enge** (JPA).

Forårstræk: Årets første 20/4 2 **Norsminde Fjord** (IZN). Derefter gik næsten 2 uger før de næste blev set: 3/5 1 **Bjerregrav Mose** (JPA), **Gudenåparken** (JPA), **Hesselholm**, Samsø (LEB) og **Sortesø**, Skanderborg (FNI).

Efterårstræk: De sidste Gøge blev set 2/10 ved **Bønnerup** (FUT) og 13/10 **Østerhede** (SDY).

Total: 229

Antal indsendere: 31

Antal obs: 170

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	2	73	114	19	17	2	2	0	0

UGLER

Som omtalt under rovfuglene var 1996 et godt gnaverår - hvilket tydeligt sås på flere af yngletallene for ugleerne, bl.a. Slørugle, Skovhornugle, Natugle og Kirkeugle.

Slørugle (*Tyto alba*) 07350

Ifølge JTL havde Århus Amt i 1996 2 par slørugler med henholdsvis 4 og 6 unger!!!

En meget positiv indrapportering, da vi skal flere år tilbage for at finde mere end et par i amtet. Sløruglen lever i Danmark på nordgrænsen af sit udbredelsesområde og generelt foretrækker den et lidt lunere klima end det danske.

Den tidligere voldsomme tilbagegang skyldes mangel på redepladser. Moderne boliger er isolerede og aflukkede, selv kirkernes glughuller er lukket af. JTL har i de seneste år sat flere redekasser op, og dette kan muligvis stoppe tilbagegangen her i amtet.

Stor Hornugle (*Bubo bubo*) 07440

Tilsyneladende fortsatte etableringen af den Store hornugle i amtet. I 1996 blev det til 4 par, hvoraf de 2 par med sikkerhed fik unger. Desværre viste flere af fuglene forkærlighed for meget mærkelige redesteder: kraner og maskiner, hvilket tyder på at de endnu ikke rigtigt er tilpasset den danske natur. Det vil forhåbentlig ske med tiden.

Den gamle danske stamme blev udryddet i 1880-erne, og vore dages fugle stammer fra udsættninger i Slesvig-Holsten.

Foruden ynglefuglene sås ca 5/5 1 i have i **Grenå** (via PLA) og 28/7 1 i have i **Mejlby** (LB).

Total: 13

Antal indsendere: 3

Antal obs: 7

Kirkeugle (*Athene noctua*) 07570

Kirkeuglen blev i 1996 udnævnt til årets fugl. Det gode museår resulterede i en pæn fremgang, både for observationer og antal ynglepar. Der er opsat redekasser flere steder i amtet for at råde bod på manglen på naturlige redesteder. Kirkeuglen ynder huller og sprækker i gamle bygninger, stynede popler eller hule træer.

Der blev indrapporteret 9-14 ynglepar med tyngdepunkt fra midten af **Djursland** til vest for **Randers** (OKA,LTP,JTL).

Årets første obs.: 22/3 1 **Gjerrild Nordstrand** (PST), hvor en Kirkeugle tog ophold i en tårnfalkekasse, men blev smidt ud af falkene. Gjerrildgruppen melder om obs. fra **NØ-Djursland**, men uden tegn på yngel.

Obs. fra efteråret: 30/8 1 **Stjær Grusgrav** (PLA), 18/11 1 + 23/11 1 **Brabrand Nord** (begge LB).

Total: 20		Antal indsendere: 9					Antal obs: 19					
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	3	4	0	3	7	1	0	0	2	0	

Natugle (*Strix aluco*) 07610

Efter det meget dårlige museår i 1995 viste 1996 sig at være et rigtig godt år for uglem. Der blev indrapporteret 41-50 ynglepar. Hvis man ser bort fra det specielle første år i atlasprojektet 1993 med 100 par, hvor hele amtet blev systematisk dækket, må 1996 betegnes som det bedste ugleår i 90-erne. At der var noget særligt i gære opdagede OL og JLY efter en aften på observatoriet i Århus d. 25/3, hvor de havde set på kometen Hyakutake. På hjemvejen observerede de 2 ad og 2-3 pul. Natugler ved Kongevejen, **Marselisborg Skov!!!** Hvis man regner lidt på det, får man et æglægningstidspunkt i januar måned!! "Wildt tidligt" for at bruge observatørens egne ord.

Observationerne var nogenlunde jævnt fordelt over amtet, men i et år som 1996 kunne det være interessant med en mere systematisk yngleoptælling af de store skovkomplekser i amtet.

Total: 211		Antal indsendere: 25					Antal obs: 123					
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
9	7	9	25	30	86	31	3	2	6	2	1	

Skovhornugle (*Asio otus*) 07670

1996 gav 23-30 ynglepar, hvilket var en fordobling af antallet fra 1995. Dette hang sandsynligvis sammen med det gode museår. Sammenligner man med 1993, der var atlasprojektets første år med en meget stor dækning af hele amtet og gav 51 ynglepar, må 1996 betegnes som et godt år for Skovhornuglerne. Flest ynglepar var der følgende steder: 2 par **Illerup Ådal**, 2 par **Svejbæk**, 2 par **Resebro** (alle FNI) samt 2 par **Brabrand Sø** (JTL).

Der blev ikke i 1996 gjort trækobservationer af arten ved trækstederne. Ligeledes var der ikke obs. der tydede på vinterovernatningspladser.

Total: 123		Antal indsendere: 14					Antal obs: 68					
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
1	0	2	8	12	88	16	9	0	0	0	1	

Mosehornugle (*Asio flammeus*) 07680

Efter det sikre ynglefund i 1995, blev det desværre kun til 1 muligt ynglepar i **Kvottrup Mose** (SMJ). Man kunne have forventet mere den generelle uglesucces taget i betragtning.

Årets første fugl sås ved 8/4 1 **N Isschoved** (SDY). Den 20/4 observeredes 1 forsøge træk ved **Gjerrild Nordstrand** (PST,Gj) og 18-19/4 2 rast samme sted (Gj). Desuden 12/5 1 **Damsbro Mose** (SMJ) og 14/5 1 **Bjerregrav Mose** (CSS).

Efterår: 17/9 1 **Knebel Vig** (HPE) og 18/10 1 **Sødringkær** (LTP).

Total: 9		Antal indsendere: 7					Antal obs: 9					
----------	--	---------------------	--	--	--	--	--------------	--	--	--	--	--

Natrvn (*Caprimulgus europaeus*) 07780

Et godt år med 17 indrapporterede fugle, men totalen blev dog alligevel "kun" på 9 fugle når dobbeltobs sorteres fra. Desværre var der ikke obs fra Them kommune, der ellers rummer 4 af amtets kendte Natrvn-lokaliteter. En grundig eftersøgning af arten i 1997 vil måske bringe nogle nye lokaliteter frem. den burde i hvert fald kunne findes andre steder i Midtjylland.

Alle obs nævnes: 5/5 + 7/5 1 Svstrup (OKA), 8/5 3 fou Gudenåen, Porskær (OKA), 20/5 1 + 23/5 1 sy Anholt By (FS), 31/5-14/6 1 sy Østerhede, Samsø (SDY,LEB), 1/6 1 +2/6 1 hørt Gjerrild Nordstrand (HAC), 19/6 1 sy Hesselholm, Samsø (LEB) og 28/6 1 ♂ sy Katholm Skov (PBP).

Mursejler (*Apus apus*) 07950

Et meget flot år med over dobbelt så mange fugle som sidste år på trods af færre indsendere og færre obs. Det var især nogle store trækobs, der gav den høje total, men der var også mange andre halvstore obs.

Yngel i alt 267-380 par (lokaliteter med over 5 par): 20 par Clausholm (EBU), 5-8 par Rønde (PLA), 15-25 par Veng (PLA) og 6 par Grenå By (JSI).

Årets første fugle sås ligesom sidste år i de første dage af maj: 3/5 1 Risskov (HLL) : 1 Ø Gjerrild Nordstrand (HAC), 4/5 1 Skanderborg Sø (FNI) + 1 Ø Gjerrild Nordstrand (HAC), 7/5 2 Dronningborg Bredning (JPA) + 10 Brabrand Sø (FLU) + 13 Gudenåen vest for Randers (JPA) og 15 Gudenåparken (LTP,BKR).

Obs over 200 fugle: 18/5 4210 Ø Gjerrild Nordstrand (HAC), 19/5 400 fou Gyllingnæs Skov (TBR) + 650 S Sødbringkær (JPA,LTP) + 1860 Ø Gjerrild Nordstrand (HAC), 25/5 350 Brabrand Sø, vestenden (JTL) og 25/7 220 Århus Midtby (OL).

Sidste obs: 15/9 4 Gudenåparken (LTP), 18/9 2 Hinnerup (PNI), 26/9 3 Universitetsparken (DOF), 28/9 2 Storekær (FNI) og 6/10 1 SV Kalsemade (TBR).

Total: 10974		Antal indsendere: 31					Antal obs: 161					
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	0	0	8727	569	637	1023	17	1	0	0	

Isfugl (*Alcedo atthis*) 08310

Et katastrofalt år med kun 69 fugle fra sælle 34 lokaliteter. Der var kun en måned med mere end 9 fugle. I marts måned sås ingen fugle og februar, maj og oktober til december var også ringe. De sidste 6 år har ellers haft et snit på ca. 260 fugle fordelt på ca. 70 lokaliteter. Isvinteren har sandsynligvis skylden for dette. At det var et skidt år, sås nok bedst i en oplysning fra (JTL), der i 1996 besøgte 89 vandløb i amtet og kun så 3 fugle! Yngletallet var selvsagt også ramt af den hårde vinter, men arten har dog holdt sig ved nogle af de gammelkendte ynglepladser. Kig efter arten i 1997, så vi kan se, om det går fremad igen.

Yngel (lokaliteter mærket med * havde sikre ynglepar): 1 par Julsø (FNI), 1 par Slånsø* (EJJ), 1 par Alling Å* (på strækningen Ølst-Clausholm) (EBU), 1 par Funder Å* (EBU), Brassø 2 par og Borre Sø 2 par (begge obs FNI).

Obs på ≥ 2 fugle nævnes: 1/1 2 Gudenåparken (LTP), 7/1 2 Rosenholm Å (EBU), 23/4 2 + 25/7 2 Borre Sø (FNI), 12/5 2 + 9/6 2 + 25/7 2 Julsø (JKI,FNI), 1/6 Gudenåen, Mossø-Gudensø (ynglepar?) (JKI), 9/7 2 + 10/7 5 Brassø (FNI), 25/7 2 Slånsø (FNI) og 3/9 2 Mossø (JKI).

Total: 69	Antal obs: 68	Antal lok: 34	Antal indsendere: 20								
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
8	3	0	5	3	9	18	7	7	4	4	1

Biæder (*Merops apiaster*) 08400

For første gang siden 1991 blev denne flotte fugl desværre ikke set i amtet.

Hærfugl (*Upupa epops*) 08460

3 fugle alle fra Djursland i forbindelse med forårstrækket. Desværre kunne 2 af fuglene ikke deltage i dette på grund af brækkede vinger. Det var pudsigt at Enslev kunne fremvise to forskellige fugle, måske et godt fourageringssted på vej til Gjerrild ?

Årets obs: 14/4 1 **Enslev** (JSI) fuglen havde brækket vingen og blev aflivet på Grenå Dyrehospital, primo maj 1 med brækket vinge **Mejlgård Slot** (oplyst til JTL af lokal ornitolog) og 11/5 1 fou **Enslev** (ABL,LPJ).

Vendehals (*Jynx torquilla*) 08480

Vendehalsen er en meget sjælden fugl i Århus amt, at dømme ud fra indberetningerne til denne rapport. Atter et år uden sikre ynglefund, og med en total på samme lave niveau som de seneste 4 år. Årets ankomst var dog mere normal, i forhold til sidste års meget sene.

Alle nævnes (alle rst): 23/4 1 **Brabrand Sø** (LGN), 28/4 1 dræbt mod rude **Århus vest** (DOF), 3/5 3 **Gjerrild Nordstrand** (HAC), 13/5 1 **Sjelle Skov** (JTL), 15/5 1 **Brassø** (EER), 22/5 1 rnk **Anholt** (FSV), 25/5 1 **Bidstrup** (PNI), 5/6 1 **Søholt Skov** (PBP) og endelig fra efteråret: 25/8 1 **Vesborg Fyr** (SDY).

Total: 11 Antal indsendere: 9 Antal observationer: 9

Grønspætte (*Picus viridis*) 08560

Grønspætten er en af de arter, hvor indberetningerne ikke viser et reelt billede af artens forekomst i amtet. Dertil er den for almindelig. Årets ca. 25 ynglepar var således langt under virkeligheden - den findes i næsten alle de skovområder, hvor der er lidt nål - og myrer! Grønspætten træffes også hyppigt i tilgroede heddområder, f.eks. Mols Bjerger, og i sommerhusområder og ældre villakvarterer, når blot der er lidt nåletræ hist og pist.

Yngel, største antal: **Fussingø Skov** 3-4 (PST), **Silkeborg Nordskov** 3-5 (EER) og **Mols Bjerger** min. 5 (PLA). Men der var iagttagelser fra ca. 70 lokaliteter, og den udprægede standfugl må formodes at yngle på de fleste.

De største iagttagelser var 27/5 4 **Løvenholm Skov** (SHØ) og 29/9 3 **Hvilsager Skov** (EBU).

Endelig skal her nævnes nogle fugle truffet på usædvanlige lokaliteter: 4/2 og 30/12 1 **Norsminde** (OGJ), 24/3 1 **Tilst** (LTP), 13/5 1 **Fornæs** (JSI) samt 23/9 1 **Sølyst** (BGO).

Total: 176 Antal indsendere: 41 Antal observationer: 151

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2	5	18	43	20	20	22	6	15	15	7	3

Sortspætte (*Dryocopus martius*) 08630

Årets materiale tilføjer ikke meget nyt til vort kendskab til Sortspættens forekomst i amtet. De fleste iagttagelser var fra de kendte lokaliteter, dvs. skovene omkring Silkeborg, Frijsenborg, Fussingø samt skovene på Djursland.

Der blev meldt om ynglepar i flg. skove (antal par): **Linå Vesterskov** (1), **Fussingø Skov** (3-5), **Skærsø Plantage** (1), **Hemmed Plantage** (1), **Silkeborg Østerskov** (1), **Funder Ådal** (1), **Bidstrup-skovene** (1), **Houbjerg Skov** (1), **Løjstrup Skov** (1), **Silkeborg Nordskov** (2). Udover disse blev arten iagttaget i yderligere 20 skove, formodentlig ynglede den også i de fleste af disse. Så en amtsbestand på over 50 par var nok ikke urealistisk!? - især når man tager i betragtning, at der helt mangler oplysninger fra gammelkendte ynglelokaliteter som f.eks. **Velling Skov**, **Rye Nørskov** og **Fjeld Skov**!

Forrige års observationer fra **Moegård-skovene**, **Odder-kanten** og **Pinds Mølle-området** var tilsyneladende kun strejfer - ihvertfald var der ingen meldinger herfra i 1996.

1996

Total: 87   Antal indsendere: 26   Antal observationer: 75

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2	5	8	16	9	16	6	0	5	3	3	5

Stor Flagspætte (*Dendrocopos major*) 08760

Der blev indsendt ca. 65 ynglepar fordelt på 40 lokaliteter. De bedste lok. var (antal par): **Fussingø Skov** (3-5), **Rugård Sønderoskov** (6-8) og **Dyrehaven, Rugård** (4).

De største optællinger var: 2/3 15 **Eldrup Skov** (EBU), 3/4 10 **Dyrehaven, Rugård** (JPL), 8/6 8 **Rugård Sønderoskov** (JKL) og 1/9 11 omkring **Stubbe Sø** (PBP).

Total: 533   Antal indsendere: 37   Antal observationer: 262

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
40	25	54	88	64	110	31	14	29	28	19	30

Toplærke (*Galerida cristata*) 09720

Mindst 1 ynglepar i **Århus** og obs fra andre lokaliteter som kunne indikere yngel.

Alle obs nævnes: 15/1 2 + 15/2 2 **Østhavnen, Århus** (EER), 11/2 1 **Egå** (LB), 15/2 1 **Brabrand Nord** (HET), 16/3 1 + 31/3 1 **Norsminde Fjord** (PEØ), 22/3 2 **Skejby** (IJET), 1/4 2 **Århus Vest** (JLY), 18/5 1 ynglepar **Risskov By** (EBU), 25/6 1 **Kalsemade** (TBR), 6/7 1 **Risskov By** (EBU), 5/9 1 **Skejby** (CHØ), 17/12 1 han **Skejby** (LUR).

Total: 18   Antal indsendere: 10   Antal obs: 13

Hedelærke (*Lullula arborea*) 09740

Ingen ynglepar blev indrapporteret og der var slet ingen obs fra Hedelærkens kendte bastioner i amtet, alligevel var der obs fra juni og juli, hvor der sandsynligvis var tale om yngel.

Sandsynlige ynglepar: 10/6 1 **Stubbe Sø** (FF), 13/6 2 **Gudensø** (TV), 21/6 1 **Flyvepladsen, Anholt** (HET), 30/6 1 + 1/7 1 + 8/7 2 **Gjerrild Nordstrand** (JDK), 23/7 1 **Emborg Vestermark** 1 (FNI).

De første: 2/4 1 **Kalsemade** (TBR), 2/4 5 Ø **Gjerrild Nordstrand** (PST), 3/4 3 Ø **Gjerrild Nordstrand** (HAC).

Forårstræk: **Gjerrild Nordstrand** 2/4 - 21/4 68 Ø, max. 3/4 17 Ø (HAC).

Efterårstræk: 10/10 **Sletterhage 2 S** (HLL), 13/10 **Vesborg Fyr 2** (SDY).

De sidste: 23/7 **Emborg Vestermark** 1 (FNI), 10/10 2 S **Sletterhage** (HLL), 13/10 **Vesborg Fyr 2** (SDY).

Total: 154   Antal indsendere: 13   Antal obs: 41

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	95	8	6	4	0	0	4	0	0

Sanglærke (*Alauda arvensis*) 09760

I sangens styrke kan den ikke måle sig med hverken nattergal, sangdrossel eller solsort - måske heller ikke i skønhed, men der er *livsglæde* i de toner, der lyder ned over os deroppefra (citater Svend Kaulberg 1969). Det har han da evig ret i.

Der blev indrapporteret 55 ynglefund, flest 5/6 **Fornæs** 13 par (JSI), 10/6 **Grenå Enge** 11 par (JSI).

Forårstræk: **Gjerrild Nordstrand** 23/3-31/5 719 O max. 3/4 100 O, 7/4 100 O og 15/4 95 O (alle HAC). Andre større tal fra foråret. 1/3 250 N **Fårbjerg** (FNI), 10/3 100 fou **Haldum** (SMJ), 14/3 200 **Vadsted** (CHØ), 16/3 1500 fou **Besser-Sildebjerg** (SDY), 7/4 400 N **Moegård Strand** (PNN), 10/4 100 **Gjerrild Klint** (PST).

Efterårstræk: 24/9 110 **Fruering** (FNI), 4/10 90 **Tjærby Enge** (LTP), 6/10 200 **Kolindsund** (PST), 11/10 133 **Fruering** (FNI), 12/10 82 **Vesborg Fyr** 82 (SDY).

Tilføjelse til 1995-rapporten: 29/9-31/10 390 trk **Sindbjerg** (FNI).

Total : 7373   Antal indsendere 32   Antal obs : 271

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
56	376	3209	1426	47	230	165	42	382	1265	91	82

Bjerglærke (*Eremophila alpestris*) 09780

Den trofaste lille skare på Sodringsholm Strandeng var på plads igen, og sandsynligvis den samme flok blev set ved Råby Kær. Alle obs nævnes. Der har været et stigende antal observationer gennem de senere år (Tabel 5).

Sodringsholm Strandeng : 14/1 30 (LTP), 16/1 30 (CSS), 11/2 1 (JPA), 1/12 14 (CSS).
25/2 40 **Råby Kær** (PTP,JPA), 16/3 9 **Stavns Fjord** (SDY), 21/4 3 **Gjerrild Nordstrand** (JTL), 6/10 1 **Kysing Næs** (OGJ), 17/10 3 **Råby Odde** (LTP), 20/10 7 **Bønnerup Strand** (LTP,JPA).

1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996
3	15	14	0	0	5	6	104	109	100	74

Tabel 5. 10-års oversigt (dobbeltofs frasorteret).

Total : 74 (dobbeltofs frasorteret)   Antal Indsendere : 7   Antal obs : 14

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
30	41	9	3	0	0	0	0	0	11	0	14

Digesvale (*Riparia riparia*) 09810

Antallet af ynglepar gik lidt tilbage i forhold til sidste år, men det var stadigvæk pæne tal (Tabel 6). Amtets totale ynglebestand blev i årene 1993-95 vurderet til at være på ca. 4000 par (Søravnen 1/97), så vi "mangler" halvdelen af ynglefuglene. Det ville dog kræve en specialundersøgelse, hvis hele amtets ynglebestand skulle optælles samme år. Da dette er ret problematisk, så vil vi nok få et bedre billede af bestanden, hvis kolonierne besøges mindst hvert 3. år, således at alle kendte ynglelokaliteter bliver optalt regelmæssigt. Årets første fugle ankom på samme dato som sidste år, altså lidt tidligere end den gennemsnitlige ankomstdato (19/4). Afrejsen foregik en uge senere end sidste år, hvilket ikke er usædvanligt. Endvidere skal det bemærkes, at der blev indrapporteret flittigt fra Skanderborg Sø og det har resulteret i mange store obs i efteråret bl.a en i oktober måned, hvad vi ikke er vant til.

Årets første: 15/4 1 trk **Skanderborg** (FNI) + 3 trk **N Moegård Strand** (JTL), 19/4 10 og 20/4 20 begge **Sortesø ved Skanderborg** (FNI) samt 1 **Kalø Gods** (BLA).

De største obs blev: 10/5 400 **Skanderborg Sø** (FNI), 19/5 350 trk **S Sodringskær** (LTP,JPA), 4/9 250 trk **Ø Skejby** (DOF), 7/9 350 **Julsø** (FNI), 11/9 400 **Fussing Sø** (LTP), 21/9 275 + 22/9 450 + 23/9 600 og 24/9 450 alle **Skanderborg Sø** (FNI).

Efterårets sidste obs: 28/9 3 **Råby Kær** (LTP) + 20 **Storekær** (FNI) + 40 **Fårbjerg** (FNI), 30/9 1 **Skanderborg** (FNI), 1/10 150 **Skanderborg Sø** (FNI), 6/10 2 trk **Sodringsholm Skov** (LTP) og 7/10 1 **Knudsø** (FNI).

Sangstrup Klint (JSI)	14-16
Stjær Grusgrav (PLA)	110-120
Tunø (SHO)	1018
Følle Strand (PLA)	40-50
Hornslet Grusgrav (PLA,ILY)	70-80
Birkesig (2 kolonier) (JKI)	31 + 61
Vilstrup (2 kolonier) (EBU)	5 + 50
Spørring Grusgrav (HET)	80
Hjelm (PLA)	70-80
Randers (JPA)	8-10
Skanderborg Sø (JKI)	5
Glatved Strand (JKL)	60
Årslevholm (EBU)	3
Bjerregrav Mose (EJJ)	20
Ahl Hage (FF)	15
Øer, Hassensøre (FF)	30
Norring (SMJ)	25
Skiffard (PLA)	15-18
Gødvad Bakke (TNI)	18
Kysten ved Katholm (JSI)	35-50
Voldby Grusgrav (CHO)	55
Jensnæs (PLA)	5-10
Pilbrodalen (PLA)	220-250

Tabel 6.. Optalte digesvalekolonier i 1996 i Århus Amt.

Total: 9170		Antal indsendere: 33					Antal observationer: 135					
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	0	182	2.620	1.258	673	526	3.758	153	0	0	

Landsvale (*Hirundo rustica*) 09920

Lidt tidlig ankomst i år selvom den ikke var så tidlig som de seneste to år (3/4). Afrejsen var omtrent en uges tid senere end normalt.

Yngel: Blot 17-20 par er blevet indrapporteret, flest fra Hjelm 5-6 par (PLA). Sidste melding om yngel er fra 1/9 2 med pull **Fugletårnet, Alrø Poller** (JSC).

Året indledtes med: 8/4 1 **Dystrup Sø** (EJJ), 13/4 2 **Hårup** (HLL), 15/4 1 **O Gjerrild Nordstrand** (HAC,PLA), 17/4 1 **N Hov** (FNI) + 1 **Odder** (FNI) og 1 **Svenstrup ved Hammel** (medd CHO). De følgende dage sås mange Landsvaler med mindst 3 obs pr. dag.

1. halvår, træk: Man havde 302 trækkende fugle med flest fra **Gjerrild Nordstrand** 3/5 70 Ø + 4/5 60 Ø + 18/5 80 Ø og 19/5 80 Ø (alle HAC). Desuden sås 13/5 70 trk **N Moesgård Strand** (FNI). Største obs derudover: 4/5 500 **Rugård Nørresø** (JPL), 8/5 500 **Mørke Kær** (SHO), 10/5 800 **Skanderborg Sø** (FNI), 18/5 1000 **Rugård Søndersø** (JPL).

2. halvår, træk: Bød på 2149 fugle, de 5 største nævnes: 12/9 250 trk **Skanderborg** (FNI), 1/10 129 SV **Vejlby** (DOF), 2/10 500 SV **Kalsemade** (TBR), 2/10 850 S **Alrø** (SSK) og 6/10 132 trk **Sødringholm Skov** (LTP).

Største obs derudover: 2/9 500 **Skanderborg Sø** og 10/9 750 **Julso** (begge FNI).

Året afsluttedes med: 19/10 2 trk **O Brabrand Sø** (AJA) + 3 **Norsminde Fjord** (OGJ), 20/10 7 **Kalsemade** (TBR), 23/10 1 **Besser, Sildeballe** (LEB), 24/10 1 trk **S Alrø** (SSK) og 31/10 3 **Kalsemade** (TBR).

Total: 14387

Antal indsendere: 45

Antal observationer: 284

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	898	6.115	424	269	849	3.557	2.275	0	0

Bysvale (*Delichon urbica*) 10010

Næsten en fordobling i antallet af indrapporterede Bysvaler i forhold til sidste år gav et flot år. Antallet af ynglepar faldt til gengæld lidt, men der indrapporteredes mærkeligt nok stadigvæk flere ynglende Bysvaler end Landsvaler. Ankomst og afrejse passede fint ind i mønsteret for de seneste år.

Yngel: I alt 163-180 ynglepar med flest ved **Glatved Kalkbrud** 29 par (JSI,JKL), **Randers** 20-25 par (JPA) og **Søften** 20 par (SMJ). Med hensyn til sene yngleobs kan det nævnes, at der den 5/9 stadig var unger i nogle af rederne i **Søften** (SMJ). **Lading** kunne dog præstere 7 unger i rederne så sent som 15/9 (HET).

Årets første: 19/4 1 fou **Fussingø Gods** (PLA), 20/4 1 **Lading Sø** (HET) + 1 **Kalø Gods** (BLA) og 21/4 1 Ø **Gjerrild Nordstrand** (BKR) + 1 **Stubbe Sø** (PBP).

Bysvale (HET).

1. halvår, træk: 1631 fugle alle fra **Gjerrild Nordstrand**, flest sås: 3/5 150, 18/5 680 og 19/5 790 alle Ø og (alle HAC). De største obs udover var: 10/5 300 **Skanderborg Sø** (FNI), 18/5 1000 **Rugård Sønder sø** (JPL).

2. halvår, træk: i alt 176 fugle, hvor den største obs blev: 4/8 150 SV **Øster Alling** (FR). De største obs udover: 3/9 300 **Kåsemøde** (TBR).

Året afsluttedes med: 6/10 1 trk **Sødringholm Skov** (LTP), 9/10 2 **Ajstrup Bugt** (LTP) og 10/10 1 fou **Fussingø Skov** (BKR).

Total: 6570

Antal indsendere: 34

Antal observationer: 160

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	46	4.374	411	410	756	551	22	0	0

Storpiber (*Anthus richardi*) 10020

Rettelse til 1995-rapporten:

Oplysningen om en observation: 1/5 1 sy **Rimsø** bortfalder.

Markpiber (*Anthus campestris*) 10050

Bunden må være nået med bare 3 obs af 6! fugle: 8/7 2 + 9/7 3 **Ørkenen**, Anholt (alle JNK) samt 27/8 1 trk **Vesborg Fyr** (SDY).

Skovpiber (*Anthus trivialis*) 10090

I år ingen oplysninger om yngletal. Ankomst medio april med enkelte forløbere, og trækket forløb frem til midten af maj. Efterårstrækket strakte sig fra medio august til medio okt.

1. halvår: De første obs sås 3/4 3 Ø + 11/4 2 rst **Bakken, Gjerrild** (alle PST) og 15/4 1 sy **Sødringkær** (BKR).
Træk: **Gjerrild Nordstrand**: 21/4-19/5 274 trk (HAC,PST,BKR,JPA), flest 19/5 85 Ø og 3/5 60 Ø (begge HAC). Øvrige større trækobs: 27/5 115 trk **Issehoved** (SDY) og 13/5 18 N **Moesgård Strand** (FNI).

2. halvår: De første trækkende var: 16/8 3 trk **Kalsemade** (TBR), 16/8 15 S **Skejby** (DOF) og 20-23/8 25 SV **Sødringholm Strand** (OL). Øvrige større trk-obs (>10): 27/8 36 SV **Vesborg Fyr** (SDY), 15/9 11 trk **Sletterhage** (FNI) samt 8 obs i perioden 4/9-2/10 af 26 trk **Fruering** (FNI).

Årets sidste: 12/10 1 trk **Vesborg Fyr** (SDY) og 13/10 1 **Stubbe Sø** (PBP).

Total: 563		Antal inds.: 26		Antal obs: 108		Antal lok: 58					
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	85	247	42	3	117	64	5	0	0

Engpiber (*Anthus pratensis*) 10110

Oplysning om 33-42 ynglepar, flest 10 par **Alrø** (SHØ) og 7-10 par **Overgårds Marker** (LTP).

1. halvår: Tiltrækket indledtes primo april. **Gjerrild Nordstrand**: 5/4-51/4 191 trk, flest 15/4 70 Ø (HAC) samt 16/4 38 Ø (HAC) og 21/4 37 Ø (PST). Ellers kun få og små træktaf, flest 15/4 10 trk **Skanderborg** (FNI).

Øvrige større antal: 19/4 90 **Bjerregrav Mose** og 4/5 150 **Hornbæk Enge** (alle JPA).

2. halvår: Efterårstrækket startede medio september, hvor de første meldtes trækkende: 14/9 9 trk **Skanderborg** og 15/9 15 trk **Sletterhage** (begge FNI). Først primo oktober sås dog større antal: I perioden 1-6/10 således 8547 trk, flest 1/10 2800 trk **Alrø** (SSK) + 1700 trk **Fruering** (FNI), 6/10 950 trk **Sindbjerg-Stoubjerg** (FNI), 1/10 665 SV **Vejlby** (DOF) og 2/10 650 S **Alrø** (SSK). Trækket sluttede ultimo okt: 22/10 30 trk **Fruering** (FNI) og 27/10 11 trk **Vesborg Fyr** (SDY).

Vinterens største obs: 4/1 12 **Norsminde** (JLY), derudover kun 1-2 fugle pr. obs.

Total: 11460		Antal inds.: 35		Antal obs: 209		Antal lok: 67					
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
15	9	51	563	324	91	46	117	538	9.778	34	14

Rødstrubet Piber (*Anthus cervinus*) 10120

I år 6 obs af ialt 8 fugle. Alle nævnes: 18/5 1 Ø + 19/5 1 Ø **Gjerrild Nordstrand** (HAC), 8/9 2 1K **Norsminde Fjord** (OGJ), 24/9 1 S **Hesselholm** (LEB), 30/9 2 **Alrø** (HLL) og 11/10 1 **Østerhede, Samsø** (LEB).

Skærpiber (*Anthus spinoletta littoralis*) 10140

Der forelå i år kun én indsendt iagttagelse fra sommerhalvåret: 16/5 1 **Grenå Havn** (JSI).

1. halvår: Ingen oplysninger om træk. Periodens største antal (>10): 4/1 15 **Norsminde** (JLY), 12/1 13 **Kysing Næs** (HLL), 20/1 10 **Fornæs** (SHØ) og 14/2 12 **Kysing Næs** (HLL).

2. halvår: Ingen trækobs, de største tal blev derfor: **Fornæs**: 20/10 12 (JPA), 9/11 12 (CSS), 17/11 12 (JSC), 8/12 25 (HAC). Øvrige obs var af 1-6 individer, flest 14/10 6 **Grenå Havn** (JNK) og 13/11 5 **Århus Nordhavn** (CHØ).

Total: 256		Antal inds.: 22		Antal obs: 47		Antal lok: 26					
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
68	30	15	0	1	0	0	0	0	69	30	43

Bjergpiber (*Anthus spinoletta pinoletta*) 10141 SU-Art

Der forelå i perioden 1/1-17/2 obs af 1-2 fugle ved Norsminde/Norsminde Fjord (OGJ,HP,FLU,BGO). Obs'en godkendt af SU.

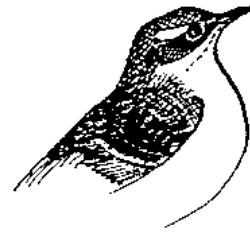
Gul Vipstjert (*Motacilla flava*) 10170

Det er desværre stadigvæk kun et fåtal af indsenderne, som racebestemmer de Gule Vipstjarter. På grund af de mange gennemtrækkende Nordlige Gule Vipstjarter er det ikke muligt at trække de vigtige forårsagttagelser af vores lokalt ynglende race ud af materialet. Flokkene er undertiden blandede, men om foråret er det muligt at adskille racerne. Alle indsendere opfordres atter til omhyggeligt at racebestemme fuglene i felten.

Ynglefund: 5/6 2 par Grund Fjord (FF), 10/6 6 par Tjærby Enge (LTP), 26/6 2 par Øster Tørslev og Hshøj (LTP), 5/7 5 par Vestrup-Tustrup, Randers Fjord (LTP), 5/7 1 par Albæk Enge, Randers Fjord (LTP).
Desuden 7 par Overgård Gods (LTP), 2 par Tjærby Enge (JPA) og 14 par Hollandsbjerg Holme (LTP).

1. halvår: De første sås 23/4 1 Romalt Enge (CSS), 26/4 11 Tjærby Enge (LTP) og 27/4 2 Norsminde Fjord (OGJ).

Træk: Gjerrild Nordstrand/Bakken: 3/5-2/6 i alt 764 trækkende og rastende, flest trækkende 19/5 189 Ø (PST). Derudover ikke flere trækobs indsendt. Periodens øvrige store antal (> 30):
19/5 35 Råby Kær (PTP), 21/5 45 Dystrup Sø (BOG) og 22/5 83 Brabrand Sø (SSK).

GUL VIPSTJERT

2. halvår: Se under Nordlig Gul Vipstjert.

Årets sidste: 21/9 16 Dalbyover (TNI), 22/9 1 Norsminde Fjord (OGJ) og 1/10 1 SV Kalsemade (TBR).

Total: 1996   Antal observationer: 132

1) Gul Vipstjert   2) Nordlig Gul Vipstjert

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	0	0	0	14	1018	38	79	719	127	1	0	0
2	0	0	0	0	492	0	0	250	20	0	0	0

Nordlig Gul Vipstjert (*Motacilla flava thunbergi*) 10173

Som skrevet under Gul Vipstjert, er der fortsat forvirring om den racemæssige placering af de større flokke i materialet. Her er valgt at opføre de store trækflokke fra "Gul Vipstjert" som denne race (Thunbergi, den med sort kalot), selvom de er indsendt som vor egen fåtallige og lokalt ynglende race (Flava, "de gråhovede"). Artsbestemte flokke af Thunbergi er markeret med *.

Første obs: 5/4 189 Hesselholm (SDY).

Storre forårsflokke: 18/5 50* Anholt, Engen (FS), 19/5 189 og 22/5 250 Gjerrild, Bakken (PST), 19/5 110* Grenå Å (JSI), 21/5 55* Strandkær (HPE), 21/5 60* Hesselholm (LEB), 22/5 83 Brabrand Sø (SSK).

Storre efterårsflokke: 17/8 250* Flakket, Anholt (FS), 27/8 249 Vesborg Fyr (SDY).

Sidste obs: 8/9 20 Anholt, Engen (FS).

Total: 762 (kun artsbestemte)   Antal observationer: 20

Bjergvipstjert (*Motacilla cinerea*) 10190

Er fortsat stabil og vidt udbredt i åsystemerne i amtet. Fundet i yngletiden på 35 lokaliteter.

Ynglefund: 22/4 1 par **Lundhof Skov** (PEØ), 7/5 1 par **Fussingø Skov** (PLA), 12/5 1 par **Lilleåen Mølleballe-Rønbækso** (SMJ), 13/5 1 par **Fulden, Lille Fulden** (FNI), 15/5 1 par **Rosenholm Å** (EBU), 17/5 1 par **Hårvad Bro** (SMJ), 17/5 1 par **Fussingø Møledam** (TBR), 26/5 1 par **Lilleåen Hårvadbro-Spørring Å** (SMJ), 1/6 1 par **Alling Å Clausholm-Allingåbro** (EBU), 1/6 2 par **Vasen** (EBU), 13/6 2 par **Jeksendalen** (PLA), 17/6 3 par **Funder Å/Ådal** (EBU), 22/6 1 par **Ørnbjerg Mølle Ulstrup** (EJJ), 5/7 1 par **Labing Mølle** (EJJ), 8/7 1 par **Kjellerup Sø** (LTP), 15/7 2 par **Selling** (LM) og 1 par **Tåning Å og Ådal** (JSC) samt 1 sands. y-par **Vester Mølle**, Skanderborg (FNI).

De første sås 25/3 1 **Selling** (LM), 25/3 2 **Moesgård Strand** (HLL).

Vinter (november-december): 25/11 1 **Kollerup Vandmølle** (LM), 24/12 1 **Gjern Å v. Søbygård Sø** (CHØ).

Total: 169   Antal observationer: 113

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	5	39	52	18	17	5	17	10	5	1

Hvid Vipstjert (*Motacilla alba*) 10200

Materialet udgjordes især af trækobservationer for denne almindelige ynglefugl.

Yngel: Der forelå oplysninger om 38-39 ynglepar fra 16 lokaliteter, flest 10 par **Randers Havn**, 10 par **Randers By** (begge JPA) og 2-3 **Totten, Anholt** (HET).

1. halvår: Forårets første sås 11/3 3 **Norsminde Fjord** (OGJ), 21/3 1 N **Moesgård Strand** (HLL), og 22/3 2 **Søften** (SMJ). Træk: Der blev i perioden 1/4-1/5 indsendt oplysninger om i alt 320 trækkende, flest 7/4 45 N **Moesgård Strand** (PNN), 8/4 70 trk **Fornæs** (PBP) og 15/4 36 Ø **Gjerrild Nordstrand** (HAC). Øvrige større antal (> 30): 8/4 40 **Århus Midtby** (OL), 9/4 50 **Anholt By** (FS), 12/5 30 fou **Bakken, Gjerrild** (PST)

2. halvår: Træk (større antal): Der forelå fra perioden 15/9-15/10 ialt 392 trækkende fugle, flest 2/10 66 indtrk + 6/10 68 indtrk **Århus Østhavn** (OL), 1/10 39 SV **Vejlby By** (DOF), 1/10 35 trk + 23/9 31 trk **Fruering** (alle FNI).

Periodens øvrige større obs (> 45): 20/7 45 rst **Temnæs Odde**, Skanderborg Sø (FNI), 1/8-7/9 ialt 50-75 **Kåsemade** (TBR), 8/9 110 overnat **Sminge Sø** + 70 **Resenbro** (alle FNI) og 14/9 150 **Kåsemade** (TBR) + 50 **Eheltøft Færgenhavn** (SEL).

De sidste: 10/11 1 **Kåsemade** (TBR), 13/11 1 **Nordhavnen, Århus** (CHØ) og 30/11 1 **Kolindsund** (JSI).

Vinterobs: 5/1 1 **Grenå** (JNK).

Total: 3.924   Antal observationer: 350

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	0	41	671	164	135	257	744	1267	471	4	0

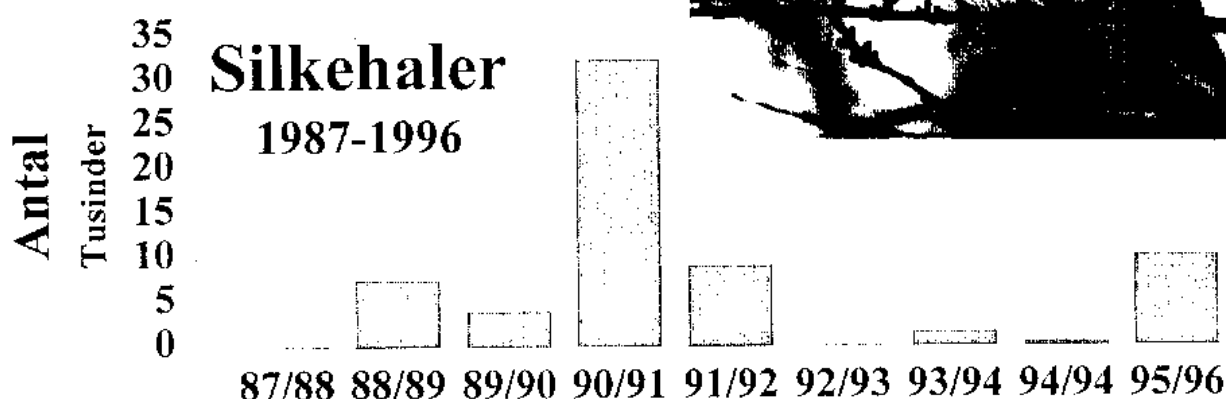
Sortrygget Hvid Vipstjert (*Motacilla alba yarrellii*) 10202

En enkelt observation af den engelske race af Hvid Vipstjert: 17/8 1 **Brabrand** (AC).

Silkehale (*Bombycilla garrulus*) 10480

I vinteren 1995/96 optrådte Silkehalen invasionsagtigt, men ikke i så stort tal som under invasionen i vinteren 90/91 (se Figur 7). I mar-apr ringmærkede JMHSilkehale i **Bryrup**, og af 40 fugle var de 31 ungfugle.

I 1. halvår sås flere store flokke, de største var 4/1 200 Århus Nord (FAJ), 28/1 300 Brabrand (FAJ), 12/2 440 Kalø Gods (FOX). Den sidste obs var 12/5 2 trk Hornslet (EBU).

Figur 7. Antallet af Silkehaler i vintrene 1987/88 - 1995/96 i Århus Amt. (Foto. JSC).

I 2. halvår viste de første sig i oktober: 7/10 30 trk Kalø Gods (AJA), 31/10 20 Kalsemade (TBR). De store flokke sås fra nov: 7/11 200 Universitetsparken, Århus (CHL), 23/11 450 Botanisk Have, Århus (FAJ), 26/11 330 Kalø Gods (FOX), 26/11 280 Åbyhøj (LB), 30/11 450 Brabrand Nord (OL). De store flokke viste sig som sædvanligt i og omkring Århus, men der blev også set flokke på mere end 100 fugle i Randers og Silkeborg samt som anført ved Kalø.

Total: 16000 (oplagte gengangere fratrukket) Antal indsendere: 57 Antal obs: 449

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
3879	3403	2104	548	2	0	0	0	0	50	4340	2495

Vandstær (Cinclus cinclus) 10500

Et år på det jævne. Der forelå stort set udelukkende iagttagelser fra de "kendte" lokaliteter, og kun meget få egentlige optællinger, hvilket max-tallene og totalen bar præg af. Især sidst på året blev der rapporteret meget få fugle - måske en følge af det store nedbørsunderskud og deraf følgende lav vandstand i åerne?

I 1. halvårs største tal var fra Spørring Å, hvor BKR m.fl. 13/1 ringmærkede i alt 7. Herudover ingen tal over 2!! Bemærkes skal 6-7/1 1 Rosenholm Å (JPL.EBU) og 9/3 2 Nimtofte Å (ABU) - begge lokaliteter vi sjældent hører fra, hvad angår vandstære. Forårets sidste var 1/4 2 Øksenhøj Å (SEI), 4/4 1 Salten Å ved Katrinedal (JTL) og - lidt sent - 15/4 1 Fuldbro Mølle (JTL).

Efterårets første blev 20/10 1 Århus Å v. Fusvad-Tarskov (EJJ), 25/10 1 Tarskov Mølle (BGO) og 26/10 1 Fusvad Bro (BGO). Eneste iagttagelse over to var 15/11 3 Århus Å, Pinds Mølle-Tarskov (PLA).

Total: 84 Antal indsendere: 26 Antal observationer: 68 Antal lokaliteter: 31

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
31	14	16	4	0	0	0	0	0	3	11	5

Gærdesmutte (*Troglodytes troglodytes*) 10660

Vinteren har taldet voldsomt på bestanden, så nedgangen i årstotalen skyldtes ikke kun den generelle nedgang i antallet af indrapporteringer. Der forelå ingen egentlige yngleoptællinger, men mon ikke tallet 1/6 7 sy **Hjelm** (PLA) var dækkende for øens bestand?

1. halvår: De største tal fra vinterperioden var 13/1 4 **Gudenåparken** (JPA), derefter sås 1-2 fugle frem til medio april: 19/4 3 **Asferg Mose** (JPA) og 20/4 5 **Koed Skov** (ABL). Større tal derefter (lok.-max. ≥ 5): 27/4 11 **Gudenåparken** (JPA), 5/6 14 **Mose ø.f. Stubbe Sø** (PBP), 8/6 10 **Rugård Sønderoskov** (JKL), 23/6 6 **Vallum Sø** (ABL).

2. halvår: Fra perioden kun indsendt få og små iagttagelser. Eneste obs med mere end 5 fugle: 13/7 13 **Gudenåparken** (JPA), og 17/7 6 **Løvenholm Skov** (JSI).

Total: 259		Antal indsendere: 13					Antal observationer: 138				Antal lokaliteter: 68		
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		
14	8	5	45	33	89	33	1	6	19	5	1		

Jernspurv (*Prunella modularis*) 10840

Igen i år et pænt antal fugle - især på grund af fine trækiagttagelser fra Gjerrild Nordstrand. Der blev indrapporteret en enkelt yngleoptælling: 9 mulige par **Skærbæk Plantage** (FNI). Desuden kan følgende være yngletal: 10/4 7 sy **Gudenåparken** (JPA), 25/4 14 sy **Brabrandstien ml. 3-Broer og Brabrand Sø** (JLY) og 1/6 4 sy **Hjelm** (PLA).

1. halvår: Få vinteriagttagelser alle af enkeltfugle. Træk: Ialt oplysninger om 257 trækkende i perioden 2/4-20/4, flest 229 **Gjerrild Nordstrand**. De største dage var (>10 fugle): 2/4 19 Ø + 7/4 18 Ø + 14/4 13 Ø + 15/4 112 Ø + 16/4 16 Ø alle **Gjerrild Nordstrand** (HAC,PST,PLA) samt 8/4 10 N **Issehoved** (SDY,LEB). Øvrige obs: De første syngende var 2/3 2 sy **Skanderborg By** (FNI), 5/3 1 sy **Risskov** (EBU), og 6/3 1 sy **Gudenåparken** (JPA). Der blev kun gjort én enkelt iagttagelse af mere end 3 fugle (excl. træktal og allerede nævnte y-tal): 24/4 5 **Hestehaven** (ABL).

2. halvår: Træk: Oplysning om ialt 100 trækkende fugle i perioden 4/9-13/10, flest 67 fra Skanderborgområdet. De største tal var (>6 fugle): 25/9 7 **Skanderborg By**, 28/9 12 trk + 1/10 17 trk + 2/10 12 trk alle **Fruering**, 6/10 18 trk **Sindbjerg-Stoubjerg** (alle FNI), 11/10 7 SV **Skejby** (DOF), 13/10 7 trk **Vesborg Fyr Samsø** (SDY). Øvrige obs (>5 fugle): 14/9 9 **Skanderborg By**, 15/9 7 **Helgenæs** (FNI) samt 10/10 7 **Romalt Enge** (LTP) - sikkert alle trækobs.

Total: 566		Antal indsendere: 21					Antal observationer: 136				Antal lokaliteter: 60		
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC		
4	2	14	329	21	19	10	9	57	93	7	1		

Rødhals (*Erithacus rubecula*) 10990

Dårligt år for arten efter det indkomne materiale at domme - når bortses fra FS's superobs af trækkende fugle nær Anholt. Han så således 17/4 min. 1000 "stå over" på **Anholt** (FS). Der forelå ingen yngleoptællinger.

1. halvår: 1-2 fugle sås spredt i amtet vinteren igennem og man skulle hen i april før der forelå iagttagelser på mere end 3 fugle (lok.-max. ≥ 5 fugle): 8/4 20 trk **Issehoved** (SDY), 15/4 + 7/5 8 **Gyllingnæs Skov** (TBR), 28/4 6 **Østerhede**, Samsø (SDY), 1/5 10 **Fussingø Skov** (JPA), 5/6 10 **Mose ø.f. Stubbe Sø** (PBP), 10/6 10 **Grenå Enge** (JSI), 11/6 14 **Vallum Sø** (JSI), 23/6 10 sy **Ringelose Skov** (JSI), 2/6 6 sy **Rugård Dyrehave** (JKL), 8/6 8 sy **Rugård Nørresø** (JKL), 16/6 7 sy **Hestehave Skov** (JSI) og 21/6 6 sy **Gjerrild Nederskov** (JSI).

2. halvår: De største tal fra perioden var (lok.-max ≥ 5): 14/7 9 **Mose ø.f. Stubbe Sø** (PBP), 15/9 10 **Sletterhage** (FNI), 13/10 10 **Fornæs** (HAE) og 9/11 16 **Gudenåparken** (LTP). Derefter spredte obs af 1-2 fugle.

Total: 1423   Antal indsendere: 18   Antal observationer: 164   Antal lokaliteter: 66

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
22	11	24	1.075	57	121	28	2	15	32	23	12

Nattergal (*Luscinia luscinia*) 11030

Tilsyneladende et normalt år for arten, men med tidlig ankomst.

De første hørtes 4/5 4 **Bjerregrav Mose** (CSS) + 1 **Lading** (HET) og 8/5 2 **Brabrand Sø** (AJA). Derefter hørtes/sås 1-2 individer på spredte lokaliteter frem til 13/5, hvorefter større antal blev antruffet (lok.-max, ≥ 5 fugle): 13/5 7 sy **Brabrand Sø** (JLY), 16/5 + 21/5 7 **Gudenåparken** (LTP,CSS), 19/5 12 **Geding Mose** (SHØ), 23/5 45 **Bjerregrav Mose** (CSS), 30/5 20 **Dråby** (HPE), 3/6 + 6/6 9 **Århus Å**, 3-broer-Brabr. Sø (JLY), 6/6 10 **Gudenåen**, ml. Resenbro og Porskær (FNI), 9/6 10 **Mørke Kær** (EJJ). Fra amtets bedste nattergalelokalitet **Bjerregrav Mose** forelå yderligere følgende større obs: 14/5 19 + 10/6 9 + 21/6 25 (CSS,SHØ).

Iagttagelserne af Nattergalen ophørte med dens sang. Årets sidste blev således allerede 1/7 1 **Hungstrup Skov** + 1 **Nørreådalen** v. Venning + 5 **Gudenåparken** (alle JPA), 8/7 3 **Bjerregrav Mose** (CSS), og 19/7 1 **Brabrand Sø** (AJA).

Total: 407   Antal indsendere: 31   Antal observationer: 126   Antal lokaliteter: 75

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	0	212	184	11	0	0	0	0	0

Blåhals (*Luscinia svecica*) 11060

Det blev et år med ikke mindre end 6 obs af 7 fugle. Alle nævnes: Dag i april 1 ♂ rst **Risskov** (Ellen Lunde), 12/5 1 ♂ **Begtrup Vig** (FUT), 16/5 1 + 17/5 2 **Anholt** (FS), 18/5 1 **Gjerrild Nordstrand** (IIAC) og 2/6 1 **Ballen**, Samsø (SAM). Arten optræder svingende men stabilt gennem årene (Tabel 7).

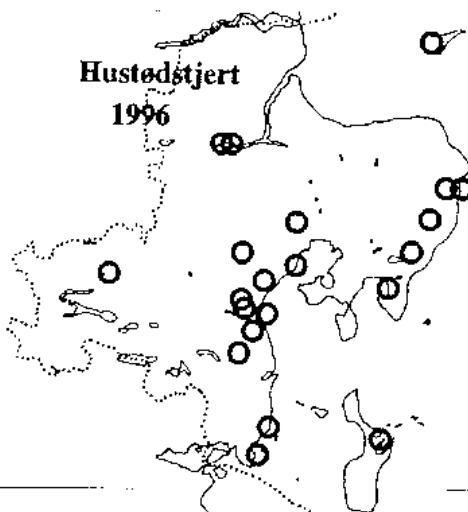
Forsøg at racebestemme fuglene.

1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984
4-5	5	5	10	4	2	-	-	-	-	1	6	1
1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	
8	2	3	3	0	1	5	2	5	3	1	7	

Tabel 7. Antal Blåhals observeret i 25-års perioden 1972-1996.

Husrødstjert (*Phoenicurus ochruros*) 11210

Yngel: Få og spredte oplysninger om yngel: 3-4 par fra 4 lokaliteter: 0-1 **Birkesig Råstofgrav** (JKL), 1 par **Åbyhøj** (LBØ) samt 1 par **Grenå By** og 1 par **Grenå Havn** (begge PBP). Hvor er tallene fra Århus og Randers Havn?

Forår: De første sås 8/4 1 sy **Randers Havn** (JPA), 15/4 1 **Århus Midtby** (OL) og 16/4 1 ♀ **Kalsemade** (TBR) + 1 ♀ v. **Hov** (FNI). Der forelå kun én obs af mere end 2 fugle: 22/5 5 **Anholt By** (FS). Fordelingen af obs'ene fremgår af Figur 8.

2. halvår: Gennem sommeren og efteråret blev gjort få og spredte iagttagelser, flest i byerne/på havnene i Århus, Randers og Grenå.

Figur 8. Fordelingen af Husrødstjert 1996.

Flest 3/9 4 Nordhavnen, Århus (CHØ), og 7/11 3 Århus Havn (SUR). Øvrige obs udenfor byerne var (alle nævnes): 13/7 1 ♀ n.f. Stormose (LTP), 6/8 1 Hesselholm (LFB), 22/11 2 Studstrup (ABL) samt 25/12 1 ♀ v. Hov (KTØ). Sidst nævnte 2 iagttagelser blev også årets sidste.

Total: 82		Antal indsendere: 21			Antal observationer: 63				Antal lokaliteter: 24			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	0	16	18	18	10	1	6	7	5	1	

Rødstjert (*Phoenicurus phoenicurus*) 11220

Yderst sparsomt materiale indrapporteret i år. En tidlig ankomst blev observeret, men yngletallene var ikke noget at råbe hurra for.

Yngel: Oplysninger om 5-14 par på 12 lokaliteter, flest 0-3 par Lundhof Skov (PEØ).

Forår: Årets første obs var allerede 3/4 1 Anholt By (SF). Derefter mere normalt 14/4 1 Gyllingnæs Skov (TBR) og 21/4 1 ♂ Amstrup Mose (PLA, ØJE) + 1 Mose ø.f. Stubbe Sø (PBP). Kun få iagttagelse af mere end 2 fugle: 28/4 3 Østerhede, Samsø (SDY), 16/5 10 + 17/5 10 + 18/5 10 + 19/5 13 + 2/6 8 alle Gjerrild Nordstrand (HAC), 22/5 3 Gyllingnæs Skov (TBR), 27/5 21 + 5/6 4 Mose ø.f. Stubbe Sø (PBP), 1/6 3 Hem Skov (LTP) og 2/6 4 Ørnbjerg Mølle (JSI).

2. halvår: I perioden sås bare 1-2 fugle pr. obs, bl.a. 2/7 2 pul Silkeborg (JLO). Årets sidste blev 24/9 1 Hesselholm (LFB), 26/9 1 Laurbjerg (OMA) og 15/10 1 Gyllingnæs Skov (TBR).

Total: 266		Antal indsendere: 34			Antal observationer: 163				Antal lokaliteter: 74			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	0	27	138	59	19	5	17	1	0	0	

Bynkefugl (*Saxicola rubetra*) 11370

I betragtning af afslutningen på Fuglenes Danmark var det et tilfredsstillende materiale, som indkom - tæt på sidste års antal. - Dog må yngletællinger efterlyses.

Yngel: 6-8 par på 4 lokaliteter: 0-1 Polderrev (JSI), 0-1 Birkesig Råstofgrav (JKL), 1 par Vasen (EBU), 5 par Funder Ådal (EBU).

Forår: De første fugle sås 21/4 1 Gjerrild Nordstrand (BKR, Gj, PST), 23/4 1 Romalt Enge (CSS), og 30/4 1 Damsbro Mose (LUR). Derefter med få undtagelser blev gjort iagttagelser af 1-3 fugle forår og sommer. Enkelte større antal forekom (>5 fugle): 3/5 11 Engen, Anholt (FS), 19/5 10 Sødringholm Strand (JPA, LTP), 19/5 11 Kålemade (TBR), 20/5 8 Hesselholm (LEB) samt 22/5 18 Gjerrild Nordstrand + 70 Anholt (FS).

2. halvår: Få og spredte iagttagelser af op til 6 fugle, flest 17/8 6 Sletterhage (FOX), 23/8 5 Hesselholm (LFB), 27/8 4 Vesborg Fyr (SDY), 29/8 5 Hesselholm (LEB, SDY) og 1/9 5 Kålemade (TBR). Årets sidste blev: 4/9 1 Hesselholm (LEB) + 2 Ringkloster (FNI), 18/9 2 Todbjerg Mose (FLU) og 26/9 1 Skårup Sø (FNI).

Total: 264		Antal indsendere: 27			Antal observationer: 86				Antal lokaliteter: 36			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	0	3	178	23	2	42	16	0	0	0	

Sortstrubet Bynkefugl (*Saxicola torquata*) 11390

Bare én iagttagelse: 2/6 1 ♂ Dragsmur (JTL).

Stenpikker (*Oenanthe oenanthe*) 11460

Årets første obs var 8/4 1 **Hesselholm** (LEB,SDY), 15/4 1 **Kalsehoved Skov** (TBR), og 16/4 1 **Gjerrild Nordstrand** (Gj).

Yngel: Mulige ynglepar blev observeret på følgende lokaliteter: 1 par **Ørkenen**, Anholt (FS), 1 par **Glatved Strand** (JKI.) samt 1 par **Alhale**, Alrø, hvor der 25/7 blev set 1 juv (PLA).

Forår: Der skete tilsyneladende et større gennemtræk i dagene 19/5-22/5, hvor der på flere lokaliteter blev observeret større ansamlinger: 19/5 15 **Sødringkær** (LTP) + 16 **Kalsemade** (TBR), 20/5 31 (kl. 12.30) + 29 (kl. 18.35) **Hesselholm** (samme?) (LEB), 21/5 10 **Kalsemade** (TBR), 21/5 13 **Hesselholm** (LEB) og 22/5 10 **Kalsemade** (TBR) + 120 **Anholt** (FS). Øvrige obs (>5 fugle): 18/4 8 + 19/4 6 **Gjerrild Nordstrand** (Gj), 24/4 6 **Lading** (HET), 3/5 5 **Hesselholm** (LEB), 14/5 5 + 18/5 5 **Kragemosen**, Samsø (SDY,LEB) og 22/5 7 **Grenå Havn** (JSI).

2. halvår: Få og spredte iagttagelser gennem hele perioden - således også fra vinteren! Gennemtræk foregik i første halvdel af sept., hvor der flere steder blev truffet småflokke (>5 fugle): 1/9 10 **Ørkenen**, Anholt (FS), 4/9 6 **Vistoft Plantage** (PNI), 8/9 6 **Fornæs** (PST) og 16/9 7 **Hesselholm** (LEB). Derefter spredte iagttagelser af 1-3 fugle.

Årets sidste blev: 20/10 1 **Grenå Enge** (JSI), 10/11 1 **Fornæs** (ABL) og 1/12 1 **Alrø** (OGJ) - hvilket må siges at være sent!

Total: 484   Antal indsendere: 31   Antal observationer: 115   Antal lokaliteter: 46

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	39	336	7	1	29	62	8	1	1

Ringdrossel (*Turdus torquatus*) 11860

Et pænt år med fine træktal fra Gjerrild Nordstrand.

1. halvår: De første var lidt tidlige: 8/4 1 rst **Gjerrild Nordstrand** (Gj,PST), 15/4 1 **Anholt By** (FS) og 16/4 2 ♂ ♂ rst v. **Moegård Museum** (LGN). **Gjerrild Nordstrand**: 8/4 - 22/5 44, max. 15-16/4 13 og 20/4 8 (Gj,HP). Øvrige større antal: 3/5 5 **Kongsgårde** (FOX).

2. halvår med 5 obs: 4/10 1 rst **Stjær Bakker** (PLA) + 1 **Hørret Eng** (SSI), 24/10 2 rst **Hesselholm** (LEB) samt to vinterfund: 21/10 2 **Demstrup Skov** (TNI) og 28/12 1 ♂ **Sminge Sø** (HET).

Total: 69   Antal indsendere: 15   Antal observationer: 26   Antal lokaliteter: 13

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	46	16	0	0	0	0	4	0	3

Solsort (*Turdus merula*) 11870

Der blev kun indrapporteret ganske få ynglepar i år: 6-8 par **Hjelm** (PLA) og 2 par **Hesselholm 2** (LEB). De 3 største obs: 4/1 20 **Skanderborg By** (FNI), 5/2 30 **Nørreskov, Odder** (FNI) og 13/10 20 **Hesselholm** (SDY).

Total: 267   Antal indsendere: 10   Antal obs: 62

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
42	47	8	23	27	47	9	0	0	47	1	9

Sjagger (*Turdus pilaris*) 11980

Som det ses på totalen var vi i år under de 10.000 individer, så det var ikke uden grund, at man kunne konstatere at vi ikke var blevet invaderet...

Desværre heller ikke i år oplysninger om yngel, men der var en spændende obs, som skal nævnes her: 27/4 1 sy **Hesselholm** (SDY). Desuden skal de 2 følgende obs også fremhæves, som værende relativt spændende: 1/6 1 **Hemmed Plantage** (ABL) og 11/7 2 **Lyngballe Skov** (LUR).

1. halvår, største flokke nævnes: 13/1 150 **Besser-Silleballe** (SDY), 14/1 150 rst **Sødringholm Strand** (LTP) + 250 **Sminge Sø** (FNI), 19/1 500 rst **Stjær Bakker** (PLA) + 500 rst **Kolby Kås** (LEB) (i øvrigt årets 2 største observationer), 20/1 150 **Hesselholm** (SDY) og 28/1 250 trk **Splidholm** (TBR).

2. halvår, første: 11/10 350 S **Skejby** (DOF) og 11/10 150 trk + 22/10 295 trk **Fruering** (begge FNI), 31/10 160 trk **Møgelmosen** (DOF) og endelig 23/11 300 trk **Østerhede** (LEB).

Total: 7257		Antal indsendere: 28					Antal obs: 114				
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
3.324	332	174	189	1	1	2	0	2	1.902	902	42

Sangdrossel (*Turdus philomelos*) 12000

Som den flittige læser nok har opdaget, så var det indkomne materiale om div. droesler meget mindre end de tidligere år. Der blev heller ikke indsendt astronomisk høje tal som de tidligere års nattællinger, så året var svært at sammenligne med tidligere år. Kun indsendt yngletal fra 3 lokaliteter med ialt 4-5 par.

Årets første: 19/3 1 **Hinnerup** (PNI), 1/4 11 **Kalsemade** (TBR) og 4/4 sås 1 følgende steder: **Hundsholm** (SDY), **Hesselholm** (LEB), **Illerup Ådal** (FNI) og **Issehoved** (SDY).

Træk: Over **Skanderborg** blev natten mellem 15-16/10 obs'et 153 trk (FNI), som omregnet betød ca 3200 gennemtrækkende fugle (se sidste års rapport). Øvrige lidt større trækantal: 11/10 20 trk **Fruering** (FNI) og 12/10 20 **Vesborg Fyr** (SDY).

Sidste: 27/10 2 **Hesselholm** (SDY), 28/10 1 **Kalsemade** (TBR), og en vinterobs: 27/12 1 trk **Stilling Sø** (OJE).

Rettelse til 1995-rapporten: 1/1 7 SV **Sindbjerg** rettes til 1/10 7 SV **Sindbjerg**.

Total: 363 (beregnet, ikke medtaget)		Antal indsendere: 11					Antal obs: 63				
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	1	61	6	15	2	0	15	162	0	1

Vindrossel (*Turdus iliacus*) 12010

I perioden 6/1-18/2 sås der ialt 138 eksemplarer fordelt på 15 observationer, med størst 6/1 50 rst **Viby** (DOF) og 14/1 50 rst **Tjærby Ege** (JPA).

Herefter indledtes forårstrækket: **Gjerrild Nordstrand** perioden 5/4- 21/4 ialt 93 individer, max 14/4 50 trk Ø (PST). Endelig skal følgende obs nævnes: 1/6 1-2 rst **Gjerrild Nordstrand** (PST,ABL).

Efteråret første: 24/9 1 rst **Hesselholm** (LEB), 26/9 2 **Dronningborg** (JPA,BKR), 30/9 21 **Skanderborg By** (FNI), herefter sås der dagligt flokke.

Træk: Større antal: 11/10 4650 trk S **Skejby** (DOF) + 1400 S **Fruering** (FNI) og igen ved 19/10 370 trk **Skejby** (DOF). Desuden over **Skanderborg** blev natten mellem 15-16/10 obs'et 111 trk (FNI), som omregnet betød ca 1800 gennemtrækkende fugle (se sidste års rapport).

Total: 7449 (beregnet, ikke medtaget)		Antal indsendere: 15					Antal obs: 64				
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
132	6	8	167	0	1	0	0	24	7.399	157	1

Misteldrossel (*Turdus viscivorus*) 12020

Ynglestatus: Der blev kun indrapporteret 3-7 sandsynlige par følgende steder: 0-3 par **Lundhof Skov** (PEO), 1 par v. **Funder Å** (EBU), 1 par **Hungstrup Skov** (JPA), 1-2 par **Fussingø Skov** (JPA). Desuden syngende fugle på følgende lokaliteter: 31/5 2 **Trekanten**, Samsø (SDY) og 17/6 1 **Funder Kirkeby** (EBU). Desuden pga. gentagende obs og fund af juv ved **Hesselholm** (LEB) gætter jeg også på 1 par her. Endvidere var der ca. 4-7 obs, som kunne indikere ynglepar.

Første større flok: 3/3 40 fou **Fussing Enge** (PST).

Træk; **Gjerrild Nordstrand** 2/4- 21/4 med ialt 238 trk fugle; max 7/4 120 trk Ø (PST).

Desuden havde **Hesselholm** i perioden 19/7-20/10 besøg af ialt ca. 10-30 individer; max 10/10 10 rst (LEB).

Total: 457   Antal indsendere: 17   Antal obs: 75

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
14	4	43	299	4	11	2	33	12	31	4	0

Græshoppesanger (*Locustella naevia*) 12360

Et lille fald i antal observerede fugle, siden sidste år, fra 112 til 109. Antal indsendte ynglepar kan opgøres til 20 - 21 par fra 18-19 lokaliteter.

Ankomst: Fem dage senere ankomst til amtet i 1996 end sidste år, nemlig 25/4 1 **Brabrand Sø** (JRP), 30/4 1 **Astrup Mose** (FF), 1/5 1 **Storckær** (FNI). Største tal: 23/5 12 **Bjerregrav Mose** (CSS).

Sidste obs: 20/7 1 **Gudenåparken** (JPA) + 1 **Århus Å Bra. Sø/Tre broer** (FAJ), 31/7 1 **Selling** (LM), én dag tidligere end sidste år.

Total: 109   Antal indsendere: 26   Antal obs: 80   Antal lokaliteter: 32

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	2	60	38	9	0	0	0	0	0

Sivsanger (*Acrocephalus schoenobaenus*) 12430

Ankomst: Tidlig ankomst (én dag tidligere end i 1995), 23/4 1 **Gudenåparken** (CSS), dernæst en uge senere til 30/4 1 og 2 2/5 **Gudenåparken** (JPA, LTP), 1 3/5 **Gjerrild** (Gj).

Største antal: 14/5 11 **Brabrand Sø** (AJA), 9/5 5 **Gudenåparken** (JPA), 5/6 2 **Grund Fjord** (FFA).

Sidste obs: Nogle forholdsvis tidlige sidste obs.-datoer 6/7 1 **Brabrand Sø**, vestenden (JPA), 17/7 1 **Kragemosen** (LEB), 20/7 1 **Gudenåparken** (JPA).

Total: 53   Antal indsendere: 14   Antal obs: 35   Antal lokaliteter: 18

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	2	32	16	3	0	0	0	0	0

Kærsanger (*Acrocephalus palustris*) 12500

De bedste ynglesteder i amtet, på baggrund af syngende hanner, så for Kærsanger ud til at være: 11 par **Brabrand Sø** (AJA), 7-11 par **Hjelm** (PLA), 10 par **Kysmose** (SHØ), 9 par **Romalt Enge** (LTP), 8 par **Vasen** (EBU), 7 par **Bjerregrav Mose** (CSS).

Ankomst: To forholdsvis tidlige obs. af arten 7/5 1 **Århus Å Tre-broer/Århus midtby** og 8/5 1 **Østerby Mose** (begge HET), 19/5 2 **Anholt By** (FS).

Sidste obs: 20/7 1 **Katholm** (JSI), 21/7 2 **Sminge Sø** (OKA), 16/8 1 **Kalsemade** (TBR). Årets sidste obs blev altså i august måned (meget tidligt), hvor der sidste år ikke forekom nogen observationer. Til gengæld var der sidste år observationer helt ind i september måned.

Rettelse til 1995-rapporten: 4/5 1 **Fornæs udgår**.

Total: 281		Antal indsendere: 25			Antal obs: 131			Antal lokaliteter: 76				
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	0	0	26	232	22	1	0	0	0	0	

Rørsanger (*Acrocephalus scipaceus*) 12510

Ankomst: De to foregående år har vi haft tidlige ankomstdatoer. Også i 1996 var der tidlig ankomsttidspunkt, men dog 5-6 dage senere end sidste år: 22/4 1 **Gudenåparken** (BKR), 23/4 1 **Tjærby Enge** (CSS) + 1 **Tepestrup Kær** (JPA).

De største obs var på følgende lokaliteter og de må formodes at rumme de bedste ynglelokaliteter: 40 **Brabrand Sø** (JLY), 40 **Julse** (FNI), 37 **Dronningborg Bredning** (LTP), 20 **Gudenåparken** (JPA), 12 **Dronningborg Enge** (JPA), 11 **Mørke Kær** (JSI), 11 **Ramten Sø** (JSI), 10 **Mørke Kær** (SHØ), 10 **Dystrup Sø** (BOG), 10 **Tjærby Enge** (JPA), 10 **Gudenåen**, **Porskær-Sminge Sø** (OKA).

Sidste obs: 22/9 4 **Skanderborg Sø** (FNI), 23/9 1 **Gudenåparken** (BKR), 25/9 6 **Skanderborg Sø** (FNI).

Total: 495		Antal indsendere: 25			Antal obs: 138			Antal lokaliteter: 69				
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	0	4	85	308	55	15	28	0	0	0	

Drosselrørsanger (*Acrocephalus arundinaceus*) 12530

Der blev indrapporteret 2 iagttagelser af denne store sanger fra 2 forskellige lokaliteter begge syngende: 1/6 1 **Gjerrild Nordstrand** (Gj), og 9/6 1 **Medkær v/Thorsager** (ABL,LPJ).

Gulbug (*Hippolais icterina*) 12590

Et flot totaltal, nemlig 146, til forskel fra 1995, hvor tallet var 96. Dette på trods af en formodentlig lavere aktivitet hos ornitologerne efter at Atlas-projektet afsluttedes; 22 indsendere til forskel fra 28 i 1995. Ynglepar: 14-16, plus mindst 53 syngende hanner, hvilket tydede på et godt år for arten i forhold til 1995. Største antal: 2/6 7 **Gjerrild** (Gj), 15/5 5 **Anholt By** (FS), 1/6 4 **Hjelm** (PLA), 9/6 4 **Glatved Strand** (JKL).

Ankomst: 9/5 1 **Rugård strand** (JPL), 14/5 1 **Kalsemade** (TBR), 15/5 5 **Anholt By** (FS).

Sidste obs: 13/8 1 **Svenstrup** (CHØ), 24/8 1 **Hesselholm** (LEB,SDY), 27/8 1 **Vesborg Fyr** (LEB,SDY).

Tilføjeelse til 1995-rapporten: 4/5 1 **Fornæs** (OL).

Total: 146		Antal indsendere: 22			Antal obs: 96			Antal lokaliteter: 62				
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	0	0	34	95	9	8	0	0	0	0	

Gærdesanger (*Sylvia curruca*) 12740

Ikke mange rapporteringer om ynglefund, men det må formodes at en stor del af de syngende hanner var potentielle ynglefugle. I stedet nævnes de største obs: 16/5 og 17/5 10 rastende **Gjerrild** (Gj), 22/5 8 **Gyllingnæs Skove** (TBR), 1/6 7 **Hjelm** (PLA), 19/5 og 2/6 5 rastende **Gjerrild** (Gj).

Ankomst: Én dag senere ankomst end i 1995 nemlig 22/4 1 **Alrø** + 1 **Mundelstrup** (SHØ), 24/4 1 **Universitetsparken** (CHØ), 26/4 1 **Østerhede** (SDY) + 1 **Brabrandstien** (JLY).

Sidste obs: 10/9 1 Brabrandstien (OL), 15/9 4 Sletterhage (FNI) + 1 Gudenåparken (LTP).

Total: 174		Antal indsendere: 26			Antal obs: 112			Antal lokaliteter: 65				
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	0	13	101	41	8	5	6	0	0	0	

Tornsanger (*Sylvia communis*) 12750

Meddelelser om 110-116 ynglepar, samt adskillige syngende hanner. Største ynglerapporteringer: 23-28 par Hjelm (PLA), 20 par Stubbe Sø (PBP), 10-15 par Tvede Enge (JPA), 10 par Bjerregrav Mose (JPA), 5-7 par Fladbro Hede (JPA), 6 par Ølst Bakker (PLA), 5-6 par Skødstrup Skov (JPA), 5-6 par Kristrup Enge (JPA), 5-6 par Hornbæk Enge (JPA) og 5-7 par Dronningborg Enge (JPA). Desuden nogle store enkelt-obs: 2/6 40 Gjerrild (Gj), 2/6 20 Alrø (SHØ), 25/5 19 Tunø (SHØ), 10/6 16 Bjerregrav Mose (SIIØ), 25/8 15 Sletterhage (JPL).

Ankomst: Fem dage tidligere ankomst end i 1995, men stadig normale datoer, nemlig 27/4 1 Følle (FR), 3/5 1 Bjerregrav Mose (JPA), 4/5 1 Hornbæk Enge (JPA).

Sidste obs: 20/9 1 Amstrup Red, 26/9 1 + 28/9 1 Skårup Sø (alle FNI).

Total: 587		Antal indsendere: 23			Antal obs: 171			Antal lokaliteter: 89				
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	0	1	121	316	68	45	36	0	0	0	

Tornsanger (tv.) og Havesanger (th.) (JSC).

Havesanger (*Sylvia borin*) 12760

Fra sidste års høje totaltal (386) til mere normale på 227. Meget få og spredte ynglerapporteringer. I stedet nogle af de største enkelt observationer: 2/6 10 Gjerrild (Gj), 5/6 10 Stubbe Sø (PBP), 8/6 8 Sønderskov v/Ebeltoft (JKL), 16/6 8 Hestehave Skov (JSI), 8/6 7 Gudenåparken (JPA), 23/6 7 Ringelmose Skov (JSI).

Ankomst: Noget sen ankomst specielt i forhold til sidste år, hvor første var 24/4. I år var første observation 8/5 1 Tranemosen (SDY), 13/5 1 Hinnerup (PNI) + 1 Moesgård Strand (FNI).

Sidste obs: Sidste år var der 51 observationer af arten i september og en i oktober. I år kun fire i august og en i september, de kommer her: 1/8 1 Hesselholm (LEB), 5/8 2 Fårbjerg (FNI), 15/9 1 Sletterhage (FNI).

Total: 227   Antal indsendere: 21   Antal obs: 103   Antal lokaliteter: 70

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	0	34	169	20	3	1	0	0	0

Munk (*Sylvia atricapilla*) 12770

Heller ikke for Munkens vedkommende blev der rapporteret om særligt mange ynglende par 12-18, som slet ikke var det reelle billede af artens yngleforekomst i amtet. Men en del store enkeltobservationer der også rummede obs af syngende hanner skal nævnes: 5/6 18 **Stubbe Sø** (PBP), 8/6 15 **Sønderskov v/Ebeltoft** (JKL), 23/6 14 **Ringelmose Skov** (JSI), 16/6 13 **Hestehave Skov** (JSI).

Ankomst: Ifølge Olsen (1992) ankommer de tidligste individer i Jylland 5-12/4. Så årets første trækobs må siges at være efter bogen, nemlig 7/4 1 **Ry** (FNI), 13/4 1 **Brabrand Sø** (ERB) og 18/4 1 **Viby** (BEH). Dog kan obs'en fra 27/3 1 **Brabrand** (LB) betragtes som forløber.

Sidste obs: 26/10 1 ♀ **Hesselholm** (SDY), 27/10 1 **Anholt By** (FS), 3/11 1 **Anholt By** (FS).

Vinter obs: 13 individer, heraf fire hunner, hvoraf én blev ringmærket 15/12 **Foldby** (LUR).

Der har på det seneste været en del snak om, at Munkens vinterforekomst i Danmark er stigende (se Tabel 8). Derfor præsenteres de sidste 25 års vinterobservationer af arten i Århus amt. Hvis man betragter amtets tal er der noget der kunne tyde på, at det er tilfældet, måske bortset fra 1994, hvis Århus Amt er repræsentativ for hele landet.

1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984
-	1	3	2	3	5	1	-	2	2	1	3	4
1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	
1	0	4	3	5	3	3	5	11	5	15	13	

Tabel 8. Vinterforekomst af Munk i 25-års perioden 1972-1996 (Dec, Jan, Feb, Marts).

Total: 466   Antal indsendere: 34   Antal obs: 176   Antal lokaliteter: 95

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
5	3	1	30	134	204	50	4	21	10	1	4

Fuglekongesanger (*Phylloscopus proregulus*) 12980

Der blev indrapporteret 2 individer fra 2 lokaliteter: Et individ blev set fouragerende 31/10 ved **Vesborg Fyr** (SDY), og 2/11 blev 1 ♀ ringmærket på **Anholt** (FS). Århus Amt fik altså en lille del af de mindst 83 fugle, der har været i Danmark i 1996. Se i øvrigt den interessante artiklen i DOF NYT nr. 1 1997 om artens trækvaner.

Skovsanger (*Phylloscopus sibilatrix*) 13080

En meget lav indrapportering af denne art, kun 52 individer på 31 lokaliteter. De bedste lokaliteter syntes at være: 4 **Stubbe Sø** (PBP), 3 **Fussingø Skov** (TBR), 2 **Rugård** (JPL), 2 **Fladbro Skov** (CSS), 2 **Ørnbjerg Mølle Ulstrup**, 3 **Grenå Plantage** (JSI).

Ankomst: To dage tidligere end i 1995, 22/4 1 **Sortesø** (FNI), 25/4 1 **Brabrand Sø**, **Østende** (LB), 28/4 1 **Skramso Plantage** (JPL) og 1 **Østerhede** (SDY).

Sidste obs: Dette år blev arten observeret 17 dage senere end i 1995, nemlig 25/8 1 **Brattingborg Skov** (SDY). Til gengæld var der slet ingen observationer fra juli måned.

Total: 52   Antal indsendere: 18   Antal obs: 41   Antal lokaliteter: 31

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	4	31	16	0	1	0	0	0	0

Gransanger (*Phylloscopus collybita*) 13110

Ikke mange deciderede yngleoptællinger, men derimod mange syngende hanner, hvor de lokaliteter med de største tal nævnes: 30 **Stubbe Sø** (PBP), 16 **Sønderskov v/Ebeltoft** (JKL), 14 **Brattingborg Skov** (SDY), 14 **Vallum Sø** (ABL), 11 **Nørresø, Rugård** (JKL).

Ankomst: Overraskende sen ankomst, overhovedet ingen observationer af arten i marts måned. Er det sket før?? Og kan det passe?? Det er i hvert fald mere end ti år siden. Derefter 182 obs af arten i april, hvor de tre første nævnes, 2/4 1 **Hevring Hede** (JSI), 3-4 2 **Gjerrild** (Gj), 6/4 1 **Svejbæk** (FNI).

Sidste obs må være: 27/10 1 **Anholt By** og 1 **Vesborg Fyr** (SDY), 28/10 1 **Universitetsparken** (DOF).
Vinter obs: som det ses af tabellen 4 vinterobs., der alle var i november måned på følgende lokaliteter, 2/11 1 **Moesgård have** (HST), 10/11 1 **Fornæs** (ABL, EBU), 10/11 1 **Anholt By** (FS), 13/11 1 **Sortesø** (FNI).
Ligesom Munken er Gransangeren tilsyneladende begyndt at optræde hyppigere her i Danmark om vinteren (se i øvrigt efterlysningen i DOF-NYT nr. 1 1997). Derfor kommer tallene for de sidste 25 år her i Århus Amt for Gransangeren (Tabel 9). Selv om der er sket en fordobling af observerede individer, skal tallene nok tolkes med varsomhed, men DK tallene kunne måske bedre bekræfte tendensen?

1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996
2	0	1	2	2	0	2	1	0	2	6	4	4

Tabel 9. Vinterforekomst af Gransanger i 25-års perioden 1972-1996 (Nov, Dec, Jan, Feb). Bemærk ingen fund for 1984.

Total: 798   Antal indsendere: 38   Antal obs: 267   Antal lokaliteter: 124

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	182	181	215	53	7	93	62	4	0

Løvsanger (*Phylloscopus trochilus*) 13120

Dette år igen mere normalt antal fugle, nemlig 913, hvor sidste år jo slog alle rekorder med 7957 individer. Ikke mange ynglere registreringer; én skal dog nævnes: 20-30 par **Bjerregrav Mose** (JPA), som blev delvist optalt. Resten af de bedste lokaliteter for arten nævnes for syngende hanner, 40 **Stubbe Sø** (PBP), 18 **Paderup Mose** (LTP), 18 **Brattingborg Skov** (SDY).

Ankomst: fire dage senere ankomst end sidste år nemlig 19/4 4 **Bjerregrav Mose** + 1 **Asferg Mose** (JPA) + 1 **Århus Å Tre-broer/Århus midtby** (BEH). Derefter mange obs. fra den 20/4.

Største obs. fra trækket: et enkelt pænt tal 3/5 105 **Gjerrild** (Gj).

Sidste obs: tilsyneladende tidligere afgang end året før: 19/9 1 **Fårbjerg** (FNI), 13/10 1 **Gjerrild Nordstrand** (HAC).

Total: 913   Antal indsendere: 29   Antal obs: 187   Antal lokaliteter: 99

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	123	475	227	20	34	33	1	0	0

Fuglekonge (*Regulus regulus*) 13140

Ingen større tal fra træktiden. Obs.-antallet var fordelt nogenlunde jævnt over året. De største obs. nævnes, 14/1 40 **Skramsø Plantage** (JPL), 21/1 26 **Glatved Strand** (JSI) 8/4 22 **Issehoved** (SDY), 13/10 34 **Stubbe Sø** (PBP).

Total: 664   Antal indsendere: 13   Antal obs: 92   Antal lokaliteter: 45

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
106	74	72	71	9	26	8	9	29	102	75	92

Rødtoppet Fuglekonge (*Regulus ignicapillus*) 13150

To individer blev ringmærket 26/10 i Anholt by. Det drejede sig om 1 IK og 1 ♀ (FS), samt 22/5 - 16/6 1 Medkær v. Thorsager (LPJ).

Grå Fluesnapper (*Muscicapa striata*) 13350

Der blev indrapporteret bare 16-20 ynglepar fra 13 lokaliteter, hvortil kommer 6 syngende ♂♂ på 6 lokaliteter.

1. halvår: De første blev set 7/5 1 + 12/5 1 Gyllingnæs Skov (TBR), 16/5 2 Gjerrild Nordstrand (HAC) og 18/5 1 Kragemosen, Samso (LEB). Derefter hyppigt gennem foråret, flest 19/5 100 Anholt (FS). Ellers træffes den spredt i et antal af 1-7 fugle foråret igennem, flest 25/5 7 Gjerrild Overskov (JSI).

2. halvår: Gennem sensommeren blev set 1-6 fugle, flest 15/7 2 ad 1 4 IK Ørsted (LM) og 9/8 4 Tjæreby Enge (LTP). Årets sidste blev: 15/9 2 Sletterhage (FNI) og 18/9-23/9 1-2 Hesselholm (LEB).

Total: 246		Antal indsendere: 22			Antal obs: 91			Antal lokaliteter: 49				
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	0	0	164	31	17	24	10	0	0	0	

Lille Fluesnapper (*Ficedula parva*) 13430

3 obs af arten i år: 19/5 1 ♀ rst Gjerrild Nordstrand (PST), 2/6 1 ♂ 2K sy Gyllingnæs Skov (TBR) og 5/9 1 Hesselholm (LEB).

Hvidhalset Fluesnapper (*Ficedula albicollis*) 13480 SU-ART

Obs. af 1 fugl fra medio maj på Anholt indsendt.
Der må ikke refereres til observationer, som ikke er godkendt af SU.

Broget Fluesnapper (*Ficedula hypoleuca*) 13490

Sølle 8-9 ynglepar indrapporteret, flest 5 par Søholt Skov (PBP). Dertil 21 syngende ♂♂ - altså en væsentlig nedgang i antal indrapporterede fugle.

1. halvår: De første sås 19/4 1 Salten Langsø (EIJ), 21/4 1 Vesterklit, Anholt (FS), og 26/4 2 Svejlbæk (FNI). I perioden 29/4-19/5 22 Gjerrild Nordstrand, flest 19/5 13 (rk + 4 rst (PST)). De største antal blev 18/5 25 Anholt (FS) og 5/6 9 Søholt Skov (PBP).

2. halvår: Fra sensommeren forelå bare 12 obs af 1-2 fugle fra 3 steder i amtet, i aug.-sept. således kun fra Samso. De sidste blev: 30/8 1 + 22/9 1 + 24/9 1 Hesselholm (SDY,LEB).

Total: 206		Antal indsendere: 28			Antal obs: 77			Antal lokaliteter: 41				
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
0	0	0	11	162	22	15	9	2	0	0	0	

Skægmejse (*Panurus biarmicus*) 13640

Fra 1996 forelå der obs af 90-100 fugle, en halvering i forhold til sidste år. En isvinter som 95/96-vinteren er ikke Skægmejsernes livret, men pga. den høje forplantningsevne kan den hurtigt genopbygge en god bestand.

Yngel: Ét par indsendt, nemlig: Dronningborg Bredning, Randers Fjord, hvor en familieflok blev set i august af lokal jæger (via LTP,JPA).

De største flokke: 19/7 14 Brabrand Sø (AJA), 15/9 10 Hollandsbjerg Holme og 13/10 9 Brabrand Sø, vestenden (FAJ).

Total: 99   Antal indsendere: 12   Antal obs: 31

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	2	5	6	5	0	20	8	10	21	19	2

Halemejse (*Aegithalos caudatus*) 14370 (14371:nordlig, 14372:sydlig)

I 1996 fortsatte nedgangen i indkomne obs af Halemejserne. Under 300 fugle blev det til 48 fugle er racebestemt, heraf 23 nordlig race og 25 sydlig race. Et beskedent materiale af samme størrelsesorden som i 1995.

Yngel: Der blev indsendt 3-10 par, og det ene fra Kvottrup Mose (FF) bestod af en hybrid og en sydlig race.

Største flokke: 16/2 12 Skanderborg By (FNI), 20/10 11 Gjerrild Nordstrand (ABL), 16/11 15 Svejbæk (FNI) og 19/12 20 Skanderborg Sø (FNI).

Total: 287   Antal indsendere: 24   Antal obs: 98

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
24	19	11	32	19	9	2	10	4	64	55	38

Sumpmejse (*Parus palustris*) 14400

Det laveste antal fugle i 90-erne, men samtidig steg antallet af obs. fra 71 i 1995 til 81 i 1996. Det kunne tyde på færre fugle derude (materialet er dog for ringe at konkludere på), så måske har sidste vinter også kostet liv blandt Sumpmejerne.

Yngel: 2 par Søholt Skov (PBP) og 1 par Ørnbjerg Mølle (JSI) indrapporteret.

Største flokke: 21/1 7 Fussingø Skov (JPA) og 14/2 9 Skanderborg Dyrehave (FNI).

Total: 160   Antal indsendere: 13   Antal obs: 81

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
28	31	14	14	12	12	6	2	4	11	9	17

Topmejse (*Parus cristatus*) 14540

Ca 20% flere obs, men færre fugle indrapporteret i 1996 end i resten af 90-erne.

Yngel: 3-4 ynglepar på 4 lokaliteter: Skærsø Plantage (FF), Tved By (SEL), Mygind Skov (EBU) og Ørnbjerg Mølle (JSI).

Største flokke: 2/6 5 Ørnbjerg Mølle (JSI) ellers blev større ansamlinger kun truffet omkring Stubbe Sø, f.eks: 27/1 11 + 14/7 14 Søholt Skov (begge PBP).

Total: 225   Antal indsendere: 15   Antal obs: 92

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
25	11	23	36	12	21	32	5	12	15	11	22

Sortmejse (*Parus ater*) 14610

En mindre nedgang i antallet af indrapporterede fugle, men stadig flere end i begyndelsen af 90'erne.

Yngel: 25 par på 5 lokaliteter. Topscorer blev Anholt (FS) med 14 par i redekasser på den vestlige del af øen. Derefter følger Søholt Skov (PBP) med mindst 7 beboede redekasser.

Forårstræk: 6/4 4 Ø Gjerrild (PST) var den eneste trk-obs.

Efterårstræk: 28/9 7 trk Råby Kær og 6/10 18 trk Sødringholm Skov (begge LTP). Mon ikke 40 13/10 ved Vesborg Fyr (SDY) også var trækfugle ?

Største flokke iøvrigt: 14/1 21 Søholt Skov (PBP), 2/3 20 Skramso Plantage (JPL), 24/3 22 Søholt Skov (PBP), 7/4 10 Ørnbjerg Mølle (SEL), 15/9 15 Sletterhage (FNI), 25/12 31 Søholt Skov (PBP).

Total: 724		Antal indsendere: 16					Antal obs: 112					
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
66	38	71	84	46	68	43	19	65	101	26	97	

Blåmejse (*Parus caeruleus*) 14620

En tredobling af indrapporterede fugle ser voldsomt ud, men ser vi bort fra de 1510 Blåmejsler, der trak ud ved Vesborg Fyr 13/10, - ja så var alt ved det gamle, nemlig ca 1059 fugle. Gnm. for 1992-1995 er 1070.

Yngel: 19-20 par: 9 par i redekasser på Anholt (FS) er eneste større forekomst. De øvrige var enkeltfund.

Ingen obs af trækkende fugle fra foråret.

Efterårstræk: Første obs var 28/9 20 Råby Kær (LTP). I oktober er der for alvor gang i trækket. 1/10 60 Vejlbj By (DOF), 1/10 25 Dronningborg Bredning, Randers (LTP). Den altdominerende obs var 13/10 1510 SV Vesborg Fyr (SDY). De trak i flere flokke, den største var på 640 fugle. Dagen før blev der blot set 50 fugle.

Største flokke: 21/1 23 Fussingø Skov (JPA), 16/5 38 Søholt Skov (PBP), 25/8 35 Ringkloster Ådal (FNI), 15/9 25 Sletterhage (FNI), 28/10 30 Universitetsparken, Århus (DOF), 16/11 ≥ 50 Skramso Plantage (JPL). Årets sidste flok 22/12 15 Hestehave Skov (JSI).

Total: 2569		Antal indsendere: 18					Antal obs: 169					
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
65	44	55	61	64	83	47	50	74	1831	97	98	

Musvit (*Parus major*) 14640

Årets total var af samme størrelse som i 1995, mens der var lidt flere obs.

Yngel: 67 par fra 15 lokaliteter var en pæn fremgang i forhold til 1995, men "rekorden" fra 1993 på 157-185 par står urørt endnu. Som hos nogle af de øvrige mejsler var der nogle store tal fra nogle få lokaliteter. Nemlig Søholt Skov (PBP) med 17 par og Anholt (FS) med 35 par i redekasser. De resterende ynglepar er enkeltfund.

Der var ikke mange direkte trækobs: 7/4 3 Gjerrild (PST) var eneste forårsobs, mens eneste efterårsobs var 6/10 100 Sletterhage (JPL).

Største flokke: 21/1 18 Fussingø Skov (JPA), 1/7 34 Søholt Skov (PBP), 29/9 29 Hesselholm, Samsø (SDY). Årets sidste 22/12 15 Hestehave Skov (JSI).

Total: 1282		Antal indsendere: 16					Antal obs: 216					
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
58	91	79	79	107	223	163	67	47	242	44	82	

Spætmejse (*Sitta europaea*) 14790

Årets total var igen oppe på tidligere niveau efter dykket i 1995.

Yngel: 39 par på 11 lokaliteter: Bl.a. 15 par **Rugård Nørresø/Sønderskov** (JKL,JPL), 7 par **Ørting Storskov** (PEO) og 7 par **Lundhof Skov** (PEO). Derudover blev der hørt 11 ♂♂ på 4 andre lokaliteter, bl.a. 2:3 5 **Eldrup Skov** (EBU).

Andre store obs (vel ikke flokke?): 21/1 16 **Fussingø Skov** (JPA), 5/2 5 **Gyllingnæs Skove** (TBR) og 14/2 8 **Skanderborg Dyrehave** (FNI).

Total: 300		Antal indsendere: 20					Antal obs: 114				
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
7	20	18	51	59	16	7	8	13	5	8	14

Træløber (*Certhia familiaris*) 14860

En lille stigning i mængden af indsendte obs.

Yngel: 14 par på 8 lokaliteter. Derudover 20 sy fugle på 9 lokaliteter, flest: 5 par **Rugård Dyrehave/Sønderskov** (JKL), 4 sy **Gyllingnæs Skove** (TBR) og 4 sy **Fussingø Skov** (PI.A).

Total: 226		Antal indsendere: 23					Antal obs: 125				
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
7	20	18	51	59	16	7	8	13	5	8	14

Korttået Træløber (*Certhia brachydactyla*) 14870

Det så ud til at den Korttåede Træløber stadig var fast etableret følgende steder: Århus-Moesgård, Gyllingnæs Skovene og Skanderborg-Silkeborg. Den blev i alt konstateret på 15 lokaliteter og det var det højeste antal i 90-erne. Jeg skal ikke kunne sige, hvor mange gengangere, der var i materialet, men det var givetvis ikke så få.

Yngel: Der foreligger kun oplysninger om ynglepar fra to lokaliteter, nemlig 3 sands. par **Silkeborg Sønderskov** (FNI) og 10 par fra **Gyllingnæs Skovene** (TBR), hvilket er ganske mange. I 1993 blev der konstateret 5-6 par samme sted (TBR). Udover på de 2 ynglepladser er der hørt syngende ♂♂ følgende steder: 3/4 1-2 sy **Skanderborg Dyrepark**, 8/5 1 sy **Brassø**, 13/5 1 sy **Moesgård Storskov** (alle FNI), 13/5 1 **Fussingø Skov** (LTP), 7/4 1 sy (FNI)+ 16/7 1 **Indelukket, Silkeborg** (LM), 31/5 1 **Risskov Skov** (CSE), flere dage 1 **Moesgård Park** (CSS,JTL,LM), 14/5 1 **Moesgård Strand** (JLY,OL) og bemærk venligst, at vi igen havde en obs fra Samsø, nemlig 15/6 1 **Brattingborg** (SDY). Den forrige var fra 1992.

Total: 92 (+gengangere)		Antal indsendere: 14					Antal obs: 61		Antal lok: 15		
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	4	9	18	36	12	3	1	7	1	1	0

Pungmejse (*Remiz pendulinus*) 14900

1996 blev et halvslojt år for Pungmejse. Indrapporteringen faldt i forhold til tidligere og lokaliteternes antal var også lavt.

Yngel: 6-8 sandsynlige ynglepar. Der blev iagttaget redebyggende fugle i **Mørke Kær** (EBU,EJ) og ved **Brabrand Sø** (PNN,JLY). Formodentlig var der 2 par i **Mørke Kær** og **Bjerregrav Mose** (JPA). 1 par **Dronningborg Bredning** (LTP), hvor der som det eneste sted blev iagttaget ungfugle.

Første obs.: 3/4 1 (JDK) + 19/4 1 **Brabrand Sø** (LB) og 16/4 1 **Bjerregrav Mose** (CSS).

De største antal var: 23/4 4 **Kasted-Geding Mose** (FF), 21/7 8 **Dronningborg Enge** (JPA) og 9/8 6 **Dronningborg Bredning** (LTP). Årets sidste: 15/9 2 fou **Hollandsbjerg Holme** (PST).

Total: 66 (incl gengangere) Antal indsendere: 16 Antal obs: 43 Antal lok: 17

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	19	20	8	8	9	2	0	0	0

Pirol (*Oriolus oriolus*) 15080

Ialt 12 fugle indsendt, hvilket var fint. Alle nævnes:

Måske havde vi igen et ynglepar i amtet? Det kunne ikke udelukkes, at Samsø evt. skulle kunne byde på et par?! Observatorer opfordres til at holde øje med stederne af og til. I andre om at være opmærksom på, om den yngler i jeres områder!

Gjerrild Nordstrand: 17/5 1 ♂, 2/6 1 sy, 7/6 1 sy og 9/6 1 sy (JDK,HAC,RD); ca. 20/5 1 hørt Kalsehoved Skov (J.K. Jensen), 26/5 1 ♂ Anholt By (FS), 1/6 1 Femmøller (RD), 9/6 2 Brattingsborg (SDY), 10/6 1 ♂ subad Storskoven, Skærso Pl. (FF) og 16/6 2 rst Sælviig Havn (SAM)

Rødrygget Tornskade (*Lanius collurio*) 15150

Er arten virkelig i fremgang - tør man næsten tro/håbe det? Men yngletallene var virkelig gunstige: 30-37 par! på 16-19 lokaliteter, flest Hjelm 4-6 par (PLA), min. 3 par Gjerrild (JDK), 3 par Sydhelgenæs (JTL), 3 par Søholt Skov (PBP) og min 3 par Anholt (FS).

1. halvår: De første sås 8/5 1 Bidstrup (OMA) (tidligt!), 15/5 Engen, Anholt (FS) og 18/5 1 ♂ Kragemosen (LEB) + 1 ♂ Rugård Strand (JPL).

De største obs var: 22/5 50 Anholt (FS), 31/5 4 rst Hjelm (PLA) og 3 ♂ ♂ + 2 ♀ ♀ Glatved Strand (JSI) og 1/6 5 Gjerrild Nordstrand (HAC,PST) og 5/6 5 Søholt Skov (PBP).

2. halvår: De største tal var 17/8 21 Sletterhage (FOX) og 18/7 6 ♂ ♂ + 1 ♀ Glatved Sydstrand (JSI).

Årets sidste: 4/9 1 ♂ Ørnbjerg Mølle (EJJ), 5/9 1 Kragemosen (LEB) og 25/9 1 Sletterhage (PNI).

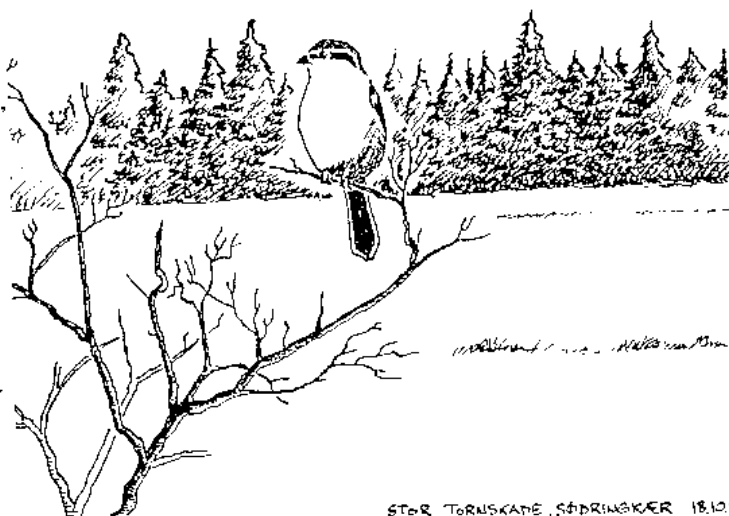
Total: 227	Antal indsendere: 31					Antal obs: 98					
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	0	0	94	56	20	49	8	0	0	0

Stor Tornskade (*Lanius excubitor*) 15200

Samme antal som sidste år (26-28 fugle i 1995). Desværre, så det stadigvæk ud til, at der heller ikke dette år var ynglende St. Tornskader i amtet.

1. halvår: I perioden 15/1-1/3 sås der 1 rst i Fuglsø Mose (ECH) samt 7/1 1 Salten Langsø (GGU).

Forår: 2/3 sås 1 enkelt rst Salten Langsø (SSK), 2/4 1 S Sminge Sø (OKA) og 4/4 1 rst Kragemosen (SDY). Forårets sidste blev 15/4 1 Bønnerup Strand (FUT), 16/4 1 Gjerrild Nordstrand (HAC) og 1/5 1 Dyrby Krat (CSS).

STOR TORNSKADE, SØDRINGKÆR 18.10.9

2. halvår: De første var 12/10 1 Vesborg Fyr (SDY), 18/10 1 rst Sødringkær og 20/10 1 Fornæs (begge JPA,LTP). Desuden uden dato 1 rnk Anholt (FS).

Tilføjeelse til 1995-rapporten: 23/10 1 + 26/10 1 Østerhede, Samsø (LEB). Rettelse til 1995-rapporten: 7/11 3 Skærso Pl. rettes til Skærbæk Plt. (FNI)

Total: 26   Antal indsendere: 14   Antal obs: 23

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2	1	3	7	1	0	0	0	0	3	6	1

Skovskade (*Pgarrulus glandarius*) 15390

Yngel, største: min. 3 par **Fussingø Skov** (JPA), det er jo ikke meget, som indrapporteredes!

Obs over 40 nævnes: 6/10 **88 Sødringholm Skov** (LTP), 12/10 40 **Gjerrild Nordstrand** (HAC) og 13/10 51 **Vesborg Fyr** (SDY).

Total: 617   Antal indsendere: 18   Antal obs: 136

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
20	14	11	17	20	35	26	0	7	420	25	34

Husskade (*Pica pica*) 15460

Man hører mange sige; "åh, de f..... skader er da også overalt", men ikke når det gælder indrapportering om ynglepar! Det blev nemlig kun til 1! v. **Fornæs**.

Jeg vil her opfordre alle feltbisser og andet godtfolk til at notere de ynglepar som I ser, for de er der, men de er åbenbart for kedelige at notere!?

Gjerrild stod for de største ansamlinger, hvor fuglene gjorde sig klar til at trække, og største obs der fra: 5/4 35 trkf. (Gj). Desuden nævnes 12/10 18 **Dronningborg Enge** (JPA).

Total: 331   Antal indsendere: 17   Antal obs: 90

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
35	18	49	82	17	17	3	14	6	56	29	5

Nøddekrige (*Nucifraga caryocatactes*) 15570

Yngel: Der blev indrapporteret 2-4 ynglepar, hvoraf jeg vil betegne de 3 som værende sikre ynglefund: **Åbyhøj** 0-1 par (SKR), **Viby** 1 par (JMU),

Anholt 1 par (I'S) og den allerede kendte ynglelokalitet; **Silkeborg Nordskov** 1 par (FER).

Det bemærkedes iøvrigt, at der blev registreret fugle i amtet i alle årets måneder, hvilket var første gang i lokalrapportens 25-årige historie! Desuden var tendensen tilsyneladende, at de største koncentrationer nu var at finde i Århus og ikke som tidligere i Silkeborgområdet. Desuden glædeligt, at denne art blev fundet ynglede flere steder i amtet. Det skal blive spændende at følge udviklingen.

Storårhøus stod for 50% af alle observationer; især **Forstbotanisk Have** med 1-5 stationære fugle. I perioden: 1/1-27/5 forelå min. 22 obs, hvoraf de 20 obs var fra jan-feb (HLL,OGJ,HP m.fl). Ud af de 22 obs, var der ialt 6 obs, som rapporterede om flere end én fugl: max 6/2 5 + 17/2 5 (begge HP).

Desuden nævnes større obs: 26/4 3 **Højbjerg** (iøvrigt set over 5-6 dage, Edith Knudsen via DOF), 29/6 3 **Højbjerg** (DOF), 29/9 2 **Hinnerup** (PNI), 5/11 2 **Mellerup** (Bjarne Sørensen via DOF) og endelig havde **Brassø** 3 stationære fugle i okt (FER).

Total: 103-140   Antal indsendere: 30   Antal obs: 102

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
18-28	21-36	3	3	7	10	10	1	7	23	7	3

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
5	0	3	12	1	1	0	0	0	1	0	0

Gråkrage (*Corvus corone cornix*) 15673

1.halvår: **Gjerrild Nordstrand** 16/3- 21/4 ialt 1396 trk; max 4/4 610 (ABL) - årets største obs. Desuden nævnes obs over 100: 14/1 500 rst **Mariager Fjord** (TNI), 25/2 110 **Stubbe Sø** (PBP) og endelig 16/3 110 **Glatved Strand** (JSI).

2.halvår, observationer over 150 nævnes: 8/12 200 **Demstrup Skov** (JPA) + 250 **Sødringholm Strand** (LTP,JPA), 21/12 195 **Kolindsund** (ABL) og 25/12 150 **Kalsmåde** (TBR).

Desuden oplysninger om en enkelt obs af overnattende fugle: 13/6 75 **Sortesø**, Skanderborg (PLA).

Total: 7067   Antal indsendere: 22   Antal obs: 196

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1003	283	706	1483	246	315	97	277	112	648	565	1332

Sort-/Gråkrage hybr. (*Corvus c. cornix x corone*)

Der var en enkelt observation i denne kategori: 12/10 1 **Veshørg Fyr** (SDY).

Ravn (*Corvus corax*) 15720

Der blev indrapporteret ialt 13-16 yngle par med 1 par følgende steder: **Stensmark** (JSI), **Gyllingnæs Skov** (TBR), **Rugård Sønderskov** (JPL), **Klapskov**, **Hammel Dyrehave** (begge SMJ), **Todbjerg By** (EBU), **Lunden ved Rugård** (JKL), **Bidstrup** (OMA), **Stjær Stenskov** (JIP), **Houlbjerg Skov** (OMA), **Illerup Ådal** (FNI), **Østrup Skov** (JPA), endvidere 1-2 par **Fussingø Skov** (JPA). Desuden 0-1 par følgende steder; **Hadrup Skov** og **Tonsbjerg Skov** (begge PEØ).

Og årets største obs: max. 12/2 30 **Korup Å** (JRP). Desuden skal nævnes 10/11 12 rst **Salten Langsø** (EER).

Total: 573   Antal indsendere: 34   Antal obs: 295

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
54	60	32	109	57	68	42	18	47	23	37	26

Stær (*Sturnus vulgaris*) 15820

1.halvår, træk **Gjerrild Nordstrand** perioden 24/3- 21/4 ialt 2969 trk (Gj,PST,JSI). Det oplystes i øvrigt, at langt størstedelen trak Ø; max 15/4 1730 Ø (Gj). Desuden nævnes obs over 1000; 30/3 1500 **Kalsemåde** (TBR), 5/4 2500 **Lading Sø** (HET) og endelig årets største observation: 12/4 5000 **Sminge Sø** (OKA).

Overnatning: 13/5 500 **Sortesø**, Skanderborg (FNI).

2.halvår, obs $\geq$ 1000/eller lok.-max nævnes; 17/7 1000 **Brabrand Sø** (AJA), 24/7 1500 **Kalsemåde** (TBR), 13/8 1000 **Hundslund** (FNI), 27/8 1800 **Hesselholm** (SDY), 6/10 1000 **Råby Kær** (LTP), 2/11 1000 **Tjærby Enge** (LTP) + 2500 **Dronningborg Bredning** (JPA).

Overnatning: **Skanderborg Sø** 4/8, 13/8 og 16/8 max 2600 (FNI).

Vinterfund: Der blev i januar rapporteret om ialt 8 fugle fordelt på 4 lokaliteter, de 3 første fund nævnes: 2/1 2 **Anholt By** (sås også 12/1(FS)), 6/1 1 **Feldballe** (JPL) og 17/1 2 **Århus Midtby** (FP).

Total: 47.163   Antal indsendere: 31   Antal obs: 284

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
8	45	3069	13341	2686	3016	8876	8760	3294	4566	3639	0

Gråspurv (*Passer domesticus*) 15910

Det laveste totaltal siden 1990. Der blev kun indsendt få oplysninger om ynglepar, flest 9 mulige Homå (JSI).

Største flokke: 2/2 50 Vitved (FNI) og 1/8 65 Skårup (FNI).

Total: 576   Antal indsendere: 9   Antal observationer: 60

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
10	80	9	35	27	23	16	143	133	33	31	36

Skovspurv (*Passer montanus*) 15980

Der blev 3 sandsynlige par i Homå (JSI).

Der var kun 2 observationer over 50, flest 1/5 53 Grenå (JSI) og 1/8 150 Kalsemade (TBR).

Total: 885   Antal indsendere: 13   Antal observationer: 48

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
61	25	40	25	55	22	73	250	64	147	112	11

Bogfinke (*Fringilla coelebs*) 16360

Totaltallet blev med ca. 9000 kun ca. 1/3 af året forud. Der blev i april/juli observeret 410 syngende fugle på 32 lokaliteter, max. 34 Hestehave Skov (JSI).

1. halvår, forårstræk: 5/4 1000 Hesselholm (SDY), 5/4 70 Ø Fårbjerg (FNI) og 2634 Ø Gjerrild Nordstrand (PST,PLA) i perioden 2/4 - 21/4, max. 8/4 1050 Ø. Derudover kun enkelte flokke ≥ 100 : 11/3 150 Velling Skov (JLO) og 5/6 120 Søholt Skov (PBP).

2. halvår, træk: Indledes medio sept.: 11/9 - 14/9 således ialt 66 Skanderborg (FNI). Større tal (>200): 1/10 275 SV Skejby (DOF), 12/10 930 trk Vesborg Fyr (SDY). Øvrige større antal (>200): 17/11 200 Overgårds Marker (JPA).

Total: 9407   Antal indsendere: 19   Antal observationer: 280

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
179	128	314	4943	476	545	99	27	170	2074	291	161

Finke Sp. (*Fringilla coelebs*/F.*montifringilla*) 16365

Det højeste tal siden rekordåret 1987, hvor der blev observeret mere end 152.000.

Forårstrækket blev domineret af Gjerrild Nordstrand med ialt 29360 Ø (HAC,PST) i perioden 2/4 - 21/4, max 15/4 13700 Ø (HAC). Der var også trækobs. fra 27/1 2200 Fornæs (JSI), 7/4 1220 N Moesgaard Strand (PNN) og 8/4 720 Issehoved (SDY).

Hen over foråret var der enkelte flokke ≥ 100 : 2/1 150 Skanderborg (FNI), 28/1 250 Stensmark (JSI), 21/3 200 rst Fussingø Skov (PST).

I efteråret var der kun få trækobs. alle uden retning: 6/10 450 Sindbjerg/Stoubjerg og 640 Fruering (FNI) i perioden 1/10 - 11/10, max. 1/10 360. Derudover kun en obs af rastende fugle: 25/9 50 Hesselholm (L.EB).

Total: 35723   Antal indsendere: 7   Antal observationer: 28

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2700	0	300	31538	0	0	0	0	95	1090	0	0

Kvækerfinke (*Fringilla montifringilla*) 16380

Igen et stort år - næsthøjeste siden invasionsårene 1983/84 - med langt det overvejende antal i januar, hvorimod der næsten ingen var i årets sidste måneder.

Træk: Udover 29/1 1000 V **Thorsager** (FOX) var der kun få observationer fra foråret: **Gjerrild Nordstrand** ialt 42 i perioden 6/4 - 20/4, max. 15/4 30 (PLA) samt 4/4 6 trk **Issehoved** (SDY).

I 1. halvår var der mange flokke ≥ 400 max.: 3/1 20000 **Scholt Skov** (JTL), 15/1 1000 **Skanderborg Dyrehave** (CSE) samt 15/1 12000 rst **Støvringgård** (KIH). De sidste blev: 20/4 10 **Gjerrild Nordstrand** (PST) og 27/4 8 **Østerhede**, Samsø (SDY).

2. halvår, første: 15/9 10 **Sletterhage** + 1 **Helgenæs** (alle FNI) + 6 trk **Gudenåparken** (LTP). Oplysning om ialt 15 trækobs. af ialt 483 fugle, flest: **Skejby** ialt 375 i perioden 1/10 - 21/10, max. 19/10 140 SV (DOF), 24/9 26 **Fruering** (FNI), 1/10 45 **Vejlby** (DOF) samt 1/10 10 SV **Kåsemade** (TBR). Endvidere var der i 2. halvår kun én flok ≥ 100 : 10/10 300 **Nordby** (SAM).

Total: 40575   Antal indsendere: 31   Antal observationer: 78

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
36468	2361	393	501	0	0	0	0	58	767	2	25

Gulirisk (*Serinus serinus*) 16400

Med rapport om 10 fugle på 6 lokaliteter og et muligt yngleforsøg i **Viby** (LM) blev året det bedste nogensinde.

Alle nævnes: 24/3 1 par fou **Gjerrild Nordstrand** (PST), 21/4 1 rst **Gjerrild Nordstrand** (PST), 1 ♂ **Gyllingnæs Skov** (TBR), 28/4 1 ♂ 2K sy **Brabrand Nord** (LBJSI), 22/5 1 sy **Viby** (LM), 1/6 1 **Viby** (BGO), 1/7 + 5/7 1 **Fussingø Skov** (TBR) og 2/11 1 SV **Skejby** (DOF).

Grønirisk (*Carduelis chloris*) 16490

Totaltallet var det højeste siden 1990. Ingen yngletællinger foreligger. I april/juli var der på 20 lokaliteter dog obs af 68 syngende fugle, max 14 **Homå** (JSI).

Forårets få trækobs. var fra **Gjerrild Nordstrand** (HAC,PST) ialt 24 Ø, max 15/4 8 Ø. Største flokke: 14/5 275 rst **Grenå Havn** (JNK).

Fra efteråret 1/10 80 SV **Vejlby by** (DOF) og 6/10 22 indtrk **Østhavnen Århus** (OL). Største flokke: 25/9 300 Ø **Ørkenen**, Anholt (FS), 27/9 250 **Pilemark** (LEB), 10/10 600 **Grenå Havn** (HET), 26/10 700 fou **Besser Rev** (SDY).

Total: 4731   Antal indsendere: 29   Antal observationer: 178

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
95	73	130	118	340	45	57	101	732	2493	353	194

Stillits (*Carduelis carduelis*) 16530

Medens totaltallet var det laveste siden 1991, var antallet af indsendte ynglepar stabilt med 7 sikre på ligeså mange lokaliteter og 34 sandsynlige ynglepar, flest i **Homå** med 5.

I foråret var der fra **Gjerrild Nordstrand** 11 trækobs. ialt 36 Ø (HAC,PST), max 14/4 6 Ø. 7/4 3 N **Moesgård Strand** (PNN).

Også i efteråret var der kun enkelte trækobs: 28/9 13 SV Skejby (DOF) og 11/10 10 trk Fruering (FNI).

Året igennem blev der kun rapporteret enkelte flokke ≥ 50 : 4/2 50 Katholm Skov (JKL), 8/3 70 Søften (LUR) og 1/12 60 Ruggård Sønderø (JKL).

Total: 1656   Antal indsendere: 35   Antal observationer: 293

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
163	153	107	207	77	69	65	155	237	225	71	127

Grønsiken (*Carduelis spinus*) 16540

På trods af at totaltallet var dobbelt så stort som sidste år, blev der ikke indsendt nogen ynglepar, ligesom der kun blev rapporteret om 1 syngende fugl i yngletiden fra Strandkær (HPE).

I foråret var der fortrinsvis trækobs. fra Gjerrild Nordstrand: ialt 1575 Ø (HAC,PST) flest 2/4 550 Ø og 4/4 450 Ø. Fra Moesgård Strand: 21/3 115 N (HLL) og 26/3 126 N (HLL).

Efterårets trækobs. var 28/9 180 SV Skejby (DOF), 30/9 500 S Sletterhage (LGN), 1/10 75 SV Vejlbj (DOF) 1/10 140 Fruering (FNI), og fra Kåsemade 1/10 125 SV + 20/10 50 SV (TBR). Desuden var der 14 obs. uden trækretning fra 6 lokaliteter.

Endvidere blev der på seks dage i månederne februar til april i Faldby ringmærket ialt 15 (LUR).

Flokke ≥ 200 : 14/3 250 Sminge Sø (OKA), 21/3 250 rst Moesgård Strand (HLL).

Total: 7283   Antal indsendere: 28   Antal observationer: 149

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
346	61	1216	2025	26	2	1	1	1100	1842	377	286

Tornirisk (*Carduelis cannabina*) 16600

For arten var det laveste totaltal siden 1986. Det gav naturligvis også afsmitning på antallet af indsendte ynglepar, der ialt gav oplysning om ca 20 par, flest 4 mulige Glatved Strand (JKL).

Få trækobs. i foråret: 23/3 1 indtrk Moesgård Strand (HLL) og 31/3 2 N Vester Hedekrog (DOF). Endvidere var der 15 obs. med ialt 232 Ø fra Gjerrild Nordstrand (HAC,PST) i perioden 2-21/4, max 15/4 73 Ø.

Fra efteråret var der i sep/okt 6 trækobs. af ialt 113 fra Fruering (FNI) samt 1/10 15 SV Skjelby (DOF) og 1/10 53 SV Vejlbj by (DOF). Endvidere blev der fra Kåsemade (TBR) i efteråret rapporteret ialt 1375, max. 14/9 300. Største flokke: 10/8 200 Engen, Anholt (FS) 14/9 250 Tebbestrup Kær (JPA).

Total: 4149   Antal indsendere: 22   Antal observationer: 210

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
0	0	13	801	233	139	168	1013	1212	501	52	16

Bjergirisk (*Carduelis flavirostris*) 16620

Igen i år kom mere end halvdelen fra få lokaliteter med Århus Havn, Østhavnen, Kåsemade og Råby Kær som de væsentligste.

1. halvår (>50): Århus Havn 811 i perioden 24/1 - 2/4 (HLL,LGN,FF m.fl.), max. 27/1 210 Østhavnen (JTL), 14/1 + 16/1 50 Sødringholm Strand (JTL,CSS), 17/2 150 Mariager Fjord (TNI), 25/2 50 Øster Tørslev (JPA,LTP) og 24/3 70 Råby Odde (JPA). Forårets sidste: 4/4 10 N + 7/4 8 Hesselholm, 8/4 32 trk Issehoved (alle SDY) samt 16/4 1 Bjerregrav Mose ! (CSS).

2. halvår: De første sås 5/9 1 + 23/9 10 + 24/9 6 **Hesselholm** (LEB). Derefter et spring til de næste, som var 6/10 25 trk **Sødringholm**, 9/10 30 **Nørrekær** (begge LTP) samt 10/10 40 **Grenå Havn** (HET). Større flokke (>100): **Kalsemade** ialt 730 i perioden 18/10 - 21/12, max 18/10 + 20/10 200 (TBR); **Råby Kær** ialt 365 i perioden 17/10 - 7/12 (LTP, JPA), max 17/10 100 (LTP) samt 20/10 100 **Bønnerup Strand** (LTP), 26/10 110 **Besser Rev** (SDY), 27/10 120 **Sødringær** (JPA), 22/11 160 **Århus Havn** (HET) og 1/12 100 **Sødringholm** (CSS).

Total: 4180   Antal indsendere: 24   Antal observationer: 81

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
478	615	126	106	0	0	0	0	17	1654	752	432

Gråsirken (*Carduelis flammea*) 16630

Efter et stort 1995 var der tilbagegang i indrapporteringen for arten både i totaltallet og antal ynglepar, der var det laveste siden 1993. Det blev observeret 10 sikre ynglepar, max. 3 **Hjelm** (PLA) og 15 sandsynlige ynglepar, max. 5 **Lishjerg Skov** (SMJ).

I foråret var der 11 trækobs. af ialt 343 Ø 2-21/4 fra **Gjerrild Nordstrand** (HAC, PST), max. 15/4 180 Ø samt 7/4 5 N **Moesgård Strand** (PNN) og 8/4 70 **Issehoved** (SDY). Større flokke (>150): 20/2 200 **Hornbæk Enge** (LTP), 4/2 150 rst **Knebel Vig** (HPE), 16/4 200 rst **Gjerrild Nordstrand** (PST). I **Foldby** blev der februar/marts ringmærket ialt 14 fugle, max. 8 29/2 (LUR).

Fra efteråret var der kun to trækobs. på ialt 26 fugle, flest 27/10 25 trk **Vesborg Fyr** (SDY).

Rettelse til 1995-rapporten: 1/11 110 **Sindbjerg-Stoubjerg** flyttes til **Grønsirken**.

Total: 2889   Antal indsendere: 36   Antal observationer: 211

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
860	506	207	761	33	76	54	45	51	112	94	90

Hvidsirken (*Carduelis hornemanni*) 16640

Igen et stort år for arten, der sædvanligvis kun lader sig se i et antal 2 - 6 om året. Fra fem lokaliteter var der obs. af ca 7 forskellige fugle - alle nævnes. 1/1 3 + 4/1 1 + 18/2 3 **Norsminde** (OGJ, JLY), 6/1 1 **Skødstrup** (JGN), 14/1 1 **Moesgård Park** (SKR), 20/1 4 + 3/2 3 + 17/2 3 **Norsminde Fjord** (OGJ, SHØ) og 8/4 1 **Issehoved** (SDY). Dertil forlydender om et par større flokke ved **Støvringgård** (KIH).

Lille Korsnæb (*Loxia curvirostra*) 16660

Med en total på 358 blev 1996 et år klart under gennemsnittet for de seneste 9 år på 2340. Det er dog typisk for arten med meget store fluktuationer fra år til år afhængigt af invasioner fra nord og øst.

Der indkom kun obs som tydede på yngel fra **Anholt** 0-1 par (HET).

Forår/sommer: Det blev meget beskedent med træk i foråret, flest 16/5 7 NØ **Gjerrild Nordstrand**. Øvrige større obs i foråret/sommeren: 8/6 12 **Thorsager** (JNK), 14/6 11 N **Clausholm Skov** (EBU) og 15/6 30 + 20/6 50 **Anholt By** (HET, FS).

Efterår/vinter: I efteråret blev flg. træk observeret: 10/10 15 S **Sletterhage** (HLL), 3/11 5 SV **Skejby** (DOF) og 10/11 15 S **Eskeplet** (JPA). Større rastende flokke sås 3/9 20 + 18/9 30 **Anholt** (FS, HET) samt 12/10 21 **Gjerrild Nordstrand** (HAC).

Total: 358   Antal indsendere: 17   Antal obs: 40

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
4	0	4	7	12	136	21	14	63	54	43	0

Stor Korsnæb (*Loxia pytyopsittacus*) 16680

Kun en enkelt observation: 31/5 1 ♂ Gjerrild (JDK).

Karmindompap (*Carpodacus erythrinus*) 16790

Et pænt år med observation af 71 fugle på øerne Anholt, Samsø og Hjelm samt ved Gjerrild Nordstrand, Elsegårde Skov, Sletterhage og Randers.

De første fugle blev: 17/5 1 sy Anholt Havn (FS), 19/5 1 ad sy Gjerrild Nordstrand (PST) og 20/5 4 Anholt By (FS).

Der blev indsendt oplysninger om hele 5-8 ynglepar på Hjelm (PLA). Øvrige større observationer i foråret/sommeren var 22/5 6 Anholt By (FS), 2/6 12 heraf 8 ♂ ♂ Gjerrild Nordstrand (IIAC, ABL), 2/6 4 sy Brattingsborg (SDY), 8/6 9 sy Issehoved (LEB, SDY) og 21/6 2 sy Randers Østby (JPA).

Sidste obs blev 6/7 1 Gjerrild Nordstrand (JDK), 8/7 1 + 11/7 1 Anholt By (JNK) og 17/8 1 Sletterhage (FOX).

Total: 71   Antal indsendere: 14   Antal obs: 43   Antal lokaliteter: 12

Dompap (*Pyrrhula pyrrhula*) 17100

Et år med få rapporteringer af ynglepar. I alt var der kun oplysninger om 14 par/syngende fugle. Største antal 2 par Gyllingnæs Skov (TBR).

1. halvår: Ved Gjerrild Nordstrand sås i alt 89 Ø i perioden 2/4-1/6, flest 6/4 28 Ø og 7/4 30 Ø (PST, HAC). Øvrige større obs i foråret: 9/3 14 Eldrup Skov (ABL) og 11/3 28 Hornslet (EBU).

2. halvår: I efteråret sås et par større flokke på Anholt 20/10 50 + 25/10 20 + 3/11 21 (FS).

Total: 563   Antal indsendere: 29   Antal obs: 155

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
53	32	61	115	20	29	13	20	14	86	49	71

Kernebider (*Coccothraustes coccothraustes*) 17170

Et normalt år. Der blev dog ikke indsendt så mange større flokke. Mest bemærkelsesværdigt var ringmærkning af hele 37 fugle i Foldby i jan-mar (LUR).

Yngel: Der var oplysning om 16 mulige/sikre par eller syngende fugle. Flest fra 2-3 par Gyllingnæs Skov (TBR) og 5/4 4 sy Norring Vesterskov (SMJ) samt 3 mulige par Lundhof Skov (PEØ). Herudover var der flg. større obs fra potentiel ynglelokalitet: 17/5 11, hvoraf de 10 sås parvis i Fussingø Skov (TBR).

Træk: Fra foråret blev der observeret 10 Ø Gjerrild Nordstrand i perioden 2/4-19/5, flest 2/4 4 Ø (HAC). I efteråret sås ingen flokke over 5 individer.

Større flokke: Foruden flok på 11 fugle i Fussingø Skov forelå der kun en enkelt iagttagelse af flokke med mere end 10 fugle, 25/2 17 Forstbotanisk Have (LB).

Total: 271   Antal indsendere: 29   Antal obs: 109   Antal lokaliteter: 45

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
13	63	33	49	34	29	5	9	12	13	7	4

Laplandsværling (*Calcarius lapponicus*) 18470

I sidste års rapport blev det med en total på 3 fugle konkluderet, at bunden nu var nået. Men det var den ikke. I år blev der således set ét eksemplar: 22/4 1 trk **Gjerrild Nordstrand** (JDK, JRP).

Snespurv (*Plectrophenax nivalis*) 18500

Et godt år med en total på 803 fugle, hvilket var omtrent det dobbelte af gennemsnittet for de forudgående 9 år.

1. halvår: De største flokke med mere end 20 fugle var: 13/1 27 **Besser Rev** (SDY), 14/1 30 **Fjellerup Strand** (VFR) og 27/1 22 **Grenå Havn** (JNK). Sidste fugle blev 23/3 20 **Kalø**, ruinen (VFR) og 30/3 8 **Besser Rev** (LEB, SDY).

2. halvår: De første fugle dukkede op 9/10 1 **Ajstrup Bugt** (LTP). I 2. halvår sås 11 flokke større end 10 individer. De største flokke (>30) blev: 4/11 81 **S Fornæs** (HLL), 1/12 35 **Engen**, Anholt (FS), 1/12 110 **Sødringholm Strand** (CSS), 7/12 65 + 28/12 62 **Besser Rev** (SAM) og 8/12 54 **Sødringkær** (LTP).

Indlandsobs: 16-17/1 1 **Sminge Sø** (OKA).

Total: 803	Antal indsendere: 26					Antal obs: 58			Antal lokaliteter: 35			
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
102	35	79	0	0	0	0	0	0	78	187	322	

Gulspurv (*Emberiza citrinella*) 18570

Antalsmæssigt blev 1996 ikke et stort år, men takket være enkelte ihærdige optællere blev der indsendt masser af syngende fugle.

Yngel: Der blev observeret syngende fugle fra 29/2 1 **Strandkær** (HPE). Observationer af par og syngende fugle gav en total på 166-174 ynglepar, flest fra området omkring **Stubbe Sø** 15-20 par (PBP), **Hjelm** 11-15 par (PLA) og 5/6 7 sy **Birkedig råstofgrav** (JKL) samt 7/7 6 sy **Hyllested Bjerge** (JSI).

Forår: Ved **Gjerrild Nordstrand** sås i alt 56 Ø i perioden 2/4-16/4, flest 2/4 17 Ø, 5/4 10 Ø og 15/4 10 Ø (PST, HAC). Større rastende flokke i foråret: 2/3 75 **Lading Sø** (HET), 17/3 30 **Gjerrild Nordstrand** (HAC, PST) og 24/3 22 **Rugård Sønderkov** (JSI).

Efterår: Større flokke i efteråret: 4/9 30 **Ryderne** (JPA) og 27/10 100 **Eskeplet** (JPA).

Største flokke i vintermånederne: 20/1 23 **Støvring** (KIH), 25/2 20 **Tørring Kær** (JPA) og 8/12 45 **Råby Kær** (JPA).

Total: 1140	Antal indsendere: 19					Antal obs: 196					
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
58	61	158	103	100	166	84	21	46	176	57	110

Hortulan (*Emberiza hortulana*) 18660

Der blev rapporteret 8 fugle i foråret og 2 i efteråret. Igen i år blev de fleste fugle set på Anholt.

Alle nævnes: 28/4 1 ♂ fou **Gyllingnæs Skov** (TBR), 16/5 1 **Gjerrild Nordstrand** (PST), 18/5 4 **Anholt By** (FS), 23/5 1 **Anholt** (FS) og 27/5 1 **Hesselholm** (LEB). Efterårets fugle sås 22/8 2 **Hesselholm** (LEB).

Rørspurv (*Emberiza schoeniclus*) 18770

Et år med få indrapporteringer. Totalen på 628 var det laveste siden 1988. Det var desuden bemærkelsesværdigt med de meget få Rørspurve i marts måned, hvilket sikkert skyldes den langvarige vinter.

Yngel: Syngende fugle blev observeret fra 27/3 3 **Vorup Kær** (JPA). Der blev rapporteret om 84-89 par/syngende fugle på 30 lokaliteter. Flest fra 8 sy **Dronningborg Enge** (JPA), 8 sy **Tjærby Enge** (JPA) og 6 sy + 1 sikkert y-par **Mørke Kær** (JSI).

Forår: Ved **Gjerrild** trak 2/4-21/4 90 Ø, flest 7/4 25 Ø og 15/4 13 Ø (HAC,PST). Øvrige flokke over 10 fugle: 4/4 12 + 14/4 13 **Kålsede** (TBR).

Efterår: Fra efterårstrækket blev der i alt rapporteret om 118 trækkende fugle, hvoraf de fleste blev observeret på andre end de traditionelle efterårstræksteder. Det viser, at der er muligheder for at kigge på efterårstræk flere forskellige steder i amtet. Flest sås 1/10 16 SV **Vejlby Hage** (DOF), 1/10 11 S **Fruering** (FNI), 2/10 21 indtrk **Østhavnen**, Århus (OL), 3/10 15 SV **Skejby** (DOF) og 6/10 25 trk **Sødringholm Skov** (LTP). Øvrige større flokke: 14/9 25 **Hornbæk Enge** (JPA) og 1/10 20 **Dronningborg Bredning** (LTP). Årets sidste fugl blev 24/11 1 **Dronningborg Enge** (JPA).

Vinter: Kun 5 fugle i jan-feb: 31/1 1 **Tebbestrup Kær**, 25/2 2 **Sødringholm Strand** (begge LTP) og 25/2 2 **Støvring Nørreskov** (JPA).

Total: 626   Antal indsendere: 22   Antal obs: 138   Antal lokaliteter: 56

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	4	9	194	42	80	26	7	92	167	4	0

Kornværpling (*Miliaria calandra*) 18820

Som vanligt sås de fleste fugle på Djursland og i Randers Fjord-området, hvor arten har sin hovedudbredelse i Århus Amt.

Der blev hørt syngende fugle i perioden 2/3-21/12. I alt blev der indsendt 41 par/syngende fugle i yngletiden på 29 lokaliteter. Alle obs drejer sig om 1-4 par/syngende fugle.

Større flokke var fortrinsvis fra vintermånederne og det tidlige forår. Obs $\geq$ 50: 3/3 80 **Ørsted Mark** (CSF), 16/3 50 **Gjerrild Nordstrand** (PST), 17/11 75 + 21/12 138 **Kolindsund** (MST, ABL) og 22/12 55 **Ølsted**, Århus (LM).

Total: 1077   Antal indsendere: 25   Antal obs: 129

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
60	165	188	31	43	76	32	8	1	80	97	296

Dyr i Århus amt 1996

Jørgen Terp Laursen

INDLEDNING

Hermed en ny udgave af Dyr i Århus amt. Dyrelivet er mangfoldigt, hvilket også illustreres ved de dyrearter, vi har fået oplysninger om i 1996. De spænder fra en indrapporteret snyltehveps mindre end en millimeter til en stor Kaskelot.

Der var isvinter i 1995/96 med lange perioder med frost og sne. 1996 må ellers vejræssigt karakteriseres som ret normal, med vekslende vejr.

1995 var et musefattigt år. Derimod vil 1996 blive husket som måske det største museår siden begyndelsen af 1970'erne. Det har man især kunnet aflæse i store ungekuld hos rovfugle og ugler. Men også pattedyrarter som Ræv, Lækat, Brud med flere nød godt af det rige fødeudbud.

Som i de foregående år er udvalgte arter nærmere omtalt. Andre mere aktuelle arter vil blive behandlet i artikelform eksempelvis Sørgekåbe, Tidselsommerfugl, Europæisk Sumpskildpadde, Skimmelflaggermus og Mink. Østjysk Biologisk Forening er iøvrigt altid meget interesseret i artikler fra læserne om vort plante- og dyreliv.

I de kommende år er det særlig vigtigt at indsende observationer af pattedyr, ikke alene fra Århus amt, men fra hele landet. I perioden 1997-1999 vil jeg således lede Projekt Danmarks Pattedyr - atlasundersøgelse. Projektet vil dog have en blød opstart i 1997. Interesserede kan få tilsendt materiale hos undertegnede, hvortil man også kan sende oplysninger om pattedyr og gerne ulegylp. Det er glædeligt, at interessen for at indsende iagttagelser af specielt pattedyr fortsat er god.

En tak skal rettes til de mange bidragsydere til 1996-rapporten og en særlig tak til Birger Jensen for bestemmelse af flagermusarter.

DAGSOMMERFUGLE M.M.

1996 var et kanonår for sommerfuglene. Det gælder såvel antal arter som antal individer for flere af sommerfuglearterne. Af de 33 indrapporterede arter var følgende nye for Faunakartoteket: Gråbåndet bredpande, Nældesommerfugl, Engrandøje, Foranderlig blåfugl og Isblåfugl.

Vi har næppe tidligere oplevet en så stor masseforekomst af Tidselsommerfugle, hvor vi i 1996 modtog 1.490 observationer mod 23 i 1995. Andre arter optrådte også i forholdsvis stort antal således Admiral med 773 i 1996 mod 119 i 1995, Skovrandøje 145 i 1996 mod 33 i 1995 og Sørgekåbe med hele 122 i Østjylland i 1996 heraf de 87 i Århus amt (se artikel). 6 arter blåfugle er også flot.

Der var andet at se end dagsommerfugle. Gammaugle optrådte i stort antal, over 2000 er indrapporteret og Stor Gedeهام blev set flere steder.

PADDER

Målt i indrapporteringer er interessen for padder tilsyneladende ikke stor. Det er ellers en dyregruppe, der er trængt i vort kultiverede landskab, og som har behov for overvågning.

I midten af juni blev Løvfrø hørt følgende steder i Moesgårdområdet: Dam SV for P-pladsen ved museet, Moesgård Strand nær Fiskerhuset, V for Ørnereden og Dyrehaven i Moesgård Skov. Løvfrø er rapporteret fra Lyngsbæk nær Femmøller og 14 dyr set ved Kolstrup Gårde på Djursland. På sidstnævnte sted er også hørt Grøn Frø samt 21.4. hele 213 Spidssnudet Frø. Grøn Frø er også registreret ved Mossø. Der er i år hverken rapporteret Stor Vandsalamander eller Strandtudse.

Miljøafdelingen i Århus amt gør et stort stykke arbejde med etablering af nye og oprensning gamle vandhuller i amtet. Ikke mindst derfor er det beklageligt, at Grønbroget Tudse uddøde på Tunø i 1996, hvor man iverigt også har foretaget vandhuls-

forbedringer. Det formentligt sidste individ blev nemlig ihjelkørt af en cyklist ved gadekæret! Hvad gør vi ved det? Skal vi indføre arten til Tunø eller blot lade naturen gå sin gang?

Bredpander:	
Gråbåndet bredpande	1
Bredpande sp	o. 1000
Hvidvinger:	
Sortåret hvidvinge	20
Kålsommerfugle:	
Stor kålsommerfugl	17
Lille kålsommerfugl	14
Grønåret kålsommerfugl	10
Aurora	41
Høsommerfugle:	
Citronsommerfugl	95
Takvinger:	
Nældens takvinge	254
Dagpåfugløj	208
Admiral	773
Tidselsommerfugl	1490
Sørgeskåbe	87
Nældesommerfugl	8
Perlemorsommerfugle:	
Skovperlemorsommerfugl	8
Klitperlemorsommerfugl	1
Storpletlet perlemorsommerfugl	33
Randøjer:	
Sandrandoje	30
Græsrandøje	66
Engrandoje	53
Okkergul randøje	18
Skovrandøje	145
Vejrandøje	12
Busksommerfugle:	
Blåhale	10
Det hvide W	2
Ildfugle:	
Lille ildfugl	13
Dukatsommerfugl	20
Blåfugle:	
Dværgblåfugl	1
Almindelig blåfugl	56
Is-blåfugl	3
Rødpletlet blåfugl	2
Argusblåfugl	3
Foranderlig blåfugl	2

Table 1. Dagsommerfugle iagttaget i Århus amt 1996. Tallene angiver antal individer.

Løvfrø	4
Løgfrø	2
Skrubtudse	5
Grønbroget tudse	1
Butsnudet frø	4
Spidssnudet frø	4
Grøn frø	6
Lille vandsalamander	1

Table 2. Padde iagttaget i Århus amt 1996. Tallene angiver antal lokaliteter.

Markfirben	25
Skovfirben	17
Stålorm	8
Hugorm	10
Sort hugorm	2
Snog	12

Table 3. Krybdyr iagttaget i Århus amt 1996. Tallene angiver antal individer. Sort Hugorm er en farvevariant.

KRYBDYR

1996 bød tilsyneladende ikke på mange krybdyr. Det bemærkes, at der er flere observationer af Markfirben end Skovfirben. Interessant er 5 Markfirben 25.8. ved Fladbro ved Randers iagttaget af Allan Skovgård Jensen. Det er formentligt flere år siden, at et så stort antal er set på en lokalitet uden for Helgenæs. Lokaliteten er iverigt truet af tilgroning. Der er to sommerobservationer af Stålorm fra Brattingsborg Skov på Samsø. Ø-observationer er altid særlig interessante. To Sort Hugorm blev set ultimo marts ved Flyvestation Tirstrup. iverigt modtager vi meget få iagttagelser af Hugorme. Send ind!

Adskillige fund af skildpadder i de senere år - specielt fra Midtjylland - og blandt disse flere Europæisk Sumpskildpadder, har sat sindene i kog. Det har vi kunnet se i TV og læse i dagspressen. Er det udsatte dyr eller har den Europæiske Sumpskildpadder aldrig været uddød i Danmark som ellers hidtil antaget? Jan Kjærgaard har stået for indsamlingerne, koordineret og fortolket oplysningerne. I

1997 er der endda arrangeret en skildpaddetur til Midtjylland! Har du supplerende oplysninger og iagttagelser af sumpskildpadder iagttaget i landet, hører vi gerne herom.

PATTEDYR

Årets indrapporteringer blev til ca. 39 arter. Der blev bestemt 4 arter flagermus, hvilket er flot. Nær Kolind findes en koloni på ca. 35 Vandflagermus. 29 Skimmelflagermus - alle i Århusområdet - er over al forventning. (Artens status i Østjylland behandles i Gejrfuglen efteråret 1997). Et kuld på 4 pindsvineunger (pindgrise) er set på Gyllingnæs.

I foråret 1996 var specielt vore løvskove nærmest levende af Rødmus. Adskillige har meddelt om "mange mus set i skovbunden", 30 blev bestemt til Rødmus. Markmus og Halsbåndmus optrådte også i stort antal - sidstnævnte blev fanget i huse i langt større antal end normalt. Ræv synes igen at være i fremgang sammenlignet med 1996. Årsagen kan være, at sygdommen skab tilsyneladende er i aftagen. Vinteren må iøvrigt have været hård mod rævebestanden.

Danmarks Miljøundersøgelser kortlagde Odderens udbredelse i landet i 1996. Arten blev registreret på 23 lokaliteter i Århus amt. (Den 25.9. holder DMU foredrag på Sølyst om Odderen i Danmark). Se også DMU-rapport: "Overvågning af Odder (*Lutra lutra*) i Danmark 1996". Den 18.5. blev en Skovmår set i en gammel duehøgerede i Skramsø Plantage og 14. 7. meddeles en trafikdræbt ved Bidstrup Gods.

Som så ofte tidligere er det Totten på Anholt, der kan fremvise flest sæler i amtet. Her blev d. 17.6. talt over 250 Spættede Sæler og samme dag årets eneste Gråsæl. Af totalen på 467 Rådyr blev største antal, nemlig 35 talt 22.5. ved Kalsemade Skov. Gyllingnæs-området må have amtets tætteste bestand af Rådyr vurderet på baggrund af indrapporteringer

til Faunakartoteket i de senere år. Årets fund var en Kaskelot set 21.2. 1996 ved Gjerriid på Norddjursland. Hvalen var nogle dage tidligere iagttaget i Nordjylland.

Muldvarp	4
Dværgspidsmus	1
Almindelig spidsmus	5
Pindsvin	70
Vandflagermus	35
Dværgflagermus	1
Sydflagermus	4
Skinmelflagermus	29
Brunflagermus?	1
Hare	407
Egern	102
Rødmus	30
Mosegris	28
Sydmarkmus	2
Nordmarkmus	3
Dværgmus	14
Halsbåndmus	49
Skovmus	22
Brun rotte	17
Husmus	9
Ræv	71
Grævling	19
Lækat	25
Brud	7
Ilder	4
Mink	47
Ilder/Mink	34
Odder	22
Skovmår	4
Husmår	16
Spættet sæl	556
Gråsæl	1
Vildsvin	5
Marsvin	55
Kaskelot	1
Krondyr	34
Rådyr	467
Dådyr	1
Sika	2

Tabel 4. Pattedyr iagttaget i Århus amt 1996. Tallene angiver antal individer.

FORFATTERENS ADRESSE
Engdalsvej 81B, 8220 Brabrand.

LITTERATUR

- Frich, A.S & L. Nordbjerg 1993: Sjældne fugle i Danmark og Grønland 1991. DOFT 87, 3-4: 231-241.
 Gylling-Jørgensen, O. 1992: Sjældne fugle i Århus Amt 1858-1991. Søravnen 1/92, s.20-22.
 Gylling-Jørgensen, O. 1992: Sjældne fugle i Århus Amt 1858-1991 (2). Søravnen 2/92, s.17-20.
 Olsen, K.M. 1992: Danmarks Fugle - en oversigt. DOF.

FORKORTELSER

Forkortelser anvendt i rapporten:

pull = pullus, dvs fra klækning til opnåelse af flyveevne.

juv = juvenil, dvs fra første rigtige fjerdragt til gennem kropsfjærfældning opnået første vinterdragt.

imm = immature, dvs ikke-ynglende fugle fra første vinterdragt til kønsmodenhed.

subad = subadult, dvs en ynglende fugl, der endnu ikke har opnået fuldt udfarvet voksdragt. De store måger f.eks. kan yngle med brune fjer i dragten.

ad = adult, dvs kønsmoden fugl i fuldstændig voksdragt.

1K, 2K osv = alder i kalenderår. En fugl er i sit 1. kalenderår fra klækningen til førstkomne nytår, derefter i 2. kalenderår hele næste år osv. Se også DOFT 74 årg. 1980 s. 89, om aldersangivelser i foreningens publikationer.

vdr = vinterdragt   **h** = hørt   **ret** = returtræk   **rmk** = ringmærket

sdr = sommerdragt   **trk** el. **T** = trækkende   **rst** el. **R** = rastende

odr = overgangsdr.   **trkf** = trækforsøg   **fou** el. **F** = fouragerende

sy = syngende   **indtrk** = indtrk.   **ex** = eksemplarer

plt = plantage   **o** = over   **obs** = observation   **medd** = meddelt

slb = slambede dvs. afvandingsbassiner for slam, oppumpet fra sø- eller fjordbund.

N, Ø, S, V, SV, NNØ osv. = trækretning mod det pågældende verdenshjørne.

pri = primo, dvs dagene fra d. 1. til d. 10 i måneden.

med = medio, dvs. dagene fra d. 11 til d. 20. i måneden.

ult = ultimo, dvs. dagene fra d. 21 til d. 31 i månedene.

Bemærk at vi ikke anvender punktum efter ovennævnte forkortelser, da dette ville medføre for mange prikker i rapporten.

MEDARBEJDERE VED RAPPORTEN

- **Torben Quist Andersen**, Trepkaskgade 10, 2. sal, 8000 Århus C (Sangere).
- **Jørgen S. Christensen**, Hedemannsgade 3 st. 8000 Århus C (Strandskade-Vibe, Alkefugle).
- **Henning Ettrup**, Udgården 6, Lading, 8471 Sabro (Skarv, Gæs-Svaner, Svømmeænder, Smådrogler, Fluesnappere redaktion, lay-out, figurer).
- **Carsten Hæg**, Neptunvej 38 H, st., 8270 Højbjerg (Lommer, Kjøver, Svaler, Natravn-Skrigefugle).
- **Ole Jensen**, Torshøjvænget 54, Kolt, 8361 Hasselager (Dykænder, Måger).
- **Lars P. Johansson**, Balevej 10, Ommestrup, 8544 Mørke (Indtastning).
- **Johnny Kahlert**, 8200 Århus N (Vejr).
- **Jens Kirkeby**, Oksevejen 16, 8680 Ry (Lappedykkere, Vipstjerter).
- **Benny Kristensen**, Løvenholmvej 4B¹²¹⁰, 8900 Randers. (Pirol, Drogler, Tornskader, Krager, Stær).
- **Peter Lange**, Jeksenevej 108, 8464 Galten (Hejre, Stork-Flamingo, Ryler, Spætter, Vandstær, database).
- **Arne Bo Larsen**, Axel Munchsvej 67, 8550 Ryomgård (Rovfugle, træk).
- **Jørgen Terp Laursen**, Engdalsvej 81B, 8220 Brabrand (Pattedyr, Krybdyr, Padder).
- **Jørgen Lodberg**, Dalsvinget 63, 8600 Silkeborg (Gråspurv-Hvidsiskan).
- **Flemming Nielsen**, Oddervej 12, 8660 Skanderborg (Brushane-Odinshøne, Duer, Hvidsiskan-Kornværling).
- **Birger Rasmussen**, Nørreådalsvej 6, Venning, 8900 Randers (Stormfugle, Lærker-Pibere).
- **Lars Ulrik Rasmussen**, Tinningvej 14, Foldby, 8283 Hinnerup. (Rovfugle (yngel), Høns-Vandhøns, Gøg, Silkehale, Mejer).
- **Peter Styrbæk**, Nr. Ålumvej 15, Ålum, 8900 Randers. (Terner, Ugler).

Korrektur: Ole Gylling-Jørgensen, Flemming Nielsen, Jørn Baasch-Pedersen, Connie Møller.

TIL NOTATER

DM

INDEX - numre henviser til sidetal.

- Aftenfalk 33
 Agerhøne 35
 Alk 54
 Alkefugl sp 55
 Allike 86
 Alm. Kjøve 49
 Alm. Ryle 42
 Alm. Skarv 11
 Atlingand 22
 Berberhøne 35
 Biæder 60
 Bjergand 23
 Bjergirisk 90
 Bjerglærke 63
 Bjergpiber 67
 Bjergvipstjert 68
 Blisgås 16
 Blishøne 36
 Blå kærhøg 30
 Blåhals 71
 Blåmejse 82
 Bogfinke 88
 Bogfinke/Kvækerf. 88
 Bomlærke se Kornværling
 Bramgås 17
 Broget fluesnapper 80
 Brushane 43
 Bynkefugl 72
 Bysvale 65
 Canadagås 16
 Digesvale 63
 Dobbeltbekkasin 43
 Dompap 92
 Drosselrørsanger 76
 Duehøg 31
 Dværgfalk 33
 Dværgmåge 49
 Dværgryle 41
 Dværg-/Temminck Ryle 41
 Dværgterne 53
 Ederfugl 24
 Engpiber 66
 Engsnarre 35
 Enkeltbekkasin 45
 Fasan 35
 Fiskehejre 12
 Fiskeørn 32
 Fjeldvåge 32
 Fjordterne 53
 Fjord/Havterne 53
 Flamingo 14
 Fløjsand 25
 Fuglekonge 79
 Fuglekongesanger 78
 Gransanger 79
 Gravand 19
 Græshoppesanger 75
 Grønbenet Rørhøne 36
 Grønirisk 89
 Grønsisken 90
 Grønsplette 61
 Grå fluesnapper 80
 Gråand 21
 Grågås 16
 Gråkrage 87
 Gråmåge 52
 Gråsisken 91
 Gråspurv 88
 Gråstr. Lappedykker 10
 Gul vipstjert 67
 Gulbug 76
 Gulirisk 89
 Gulspurv 93
 Gærdesanger 76
 Gærdesmutte 70
 Gøg 58
 Halemejse 81
 Halsbåndsallike 86
 Havesanger 77
 Havlit 24
 Havtern 53
 Havørn 30
 Hedehøg 31
 Hedelærke 62
 Hjejle 38
 Hortulan 93
 Fuldue 56
 Husrødstjert 71
 Husskade 85
 Hvepsevåge 29
 Hvid stork 13
 Hvid vipstjert 68
 Hvidhalset Fluesnapper 80
 Hvidklire 46
 Hvidnæbbet Lom 8
 Hvidsisken 91
 Hvinand 26
 Hærfugl 61
 Hættemåge 50
 Isfugl 60
 Islandsk Ryle 40
 Islom 8
 Jernspurv 70
 Kanadagås se Canadagås
 Karmindompap 92
 Kernebider 92
 Kirkeugle 58
 Klyde 37
 Knarand 20
 Knopsvane 14
 Knortegås 18
 Kongeederfugl 24
 Kongeørn 32
 Kornværling 94
 Kortnæb. Gås 15
 Korttået Træløber 83
 Krikand 20
 Krontrane 36
 Krumnæb. Ryle 42
 Kvækerfinke 89
 Kærsanger 75
 Landsvale 64
 Laplandsværling 93
 Lille fluesnapper 80
 Lille Kjøve 49
 Lille Kobbersneppe 44
 Lille Korsnæb 91
 Lille Lappedykker 9
 Lille Præstekrave 37
 Lille Regnspeve 45
 Lille Skallesluger 26
 Lomvie 54
 Lunde 56
 Lysbuget knortegås 18
 Lærkefalk 34
 Lovsanger 79
 Mallemuk 11
 Mandarinand 19

Markpiber 65
Mellemkjove 49
Misteldrossel 75
Mosehornugle 59
Mudderklire 48
Munk 78
Mursejler 60
Musvit 82
Musvåge 31
Mørkb. Knortegås 18
Natravn 60
Nattergal 71
Natugle 59
Nilgås 19
Nordisk Lappedykker 10
Nordl. Gul vipstjert 67
Nøddekrige 85
Odinshane/Thorshane 48
Pibeand 19
Pibesvane 15
Pirol 84
Plettet Rørvagtel 35
Pungmejse 83
Purpurhejre 13
Ravn 87
Ride 52
Ringdrossel 73
Ringdue 57
Rovterne 52
Rustand 19
Rød glente 29
Rødben 46
Rødhals 70
Rødhovedet And 22
Rødr. Tornskade 84
Rødstjert 72
Rødstrubet Lom 8
Rødstrubet Piber 66
Rødt. Fuglekonge 80
Rørdrum 12
Rørhøg 30
Rørsanger 76
Rørspurv 93
Råge 86
Sandløber 41
Sangdrossel 74
Sanglærke 62
Sangsvane 15
Sildemåge 51
Silkehale 68
Silkehejre 12
Sivsanger 75
Sjagger 73

Skarv 11
Skeand 22
Skovhornugle 59
Skovpiber 65
Skovsanger 78
Skovskade 85
Skovsneppe 44
Skovspurv 88
Skægmejse 80
Skærpiber 66
Slangeørn 30
Slorugle 58
Smålom 8
Snespurv 93
Solsort 73
Sort Glente 29
Sort Stork 13
Sortand 26
Sortgrå Ryle 42
Sorth. Lappedykker 10
Sortklire 46
Sortkrage 86
Sortmejse 81
Sortryg. Hvid Vip. 68
Sortspætte 61
Sortst. Bynkefugl 72
Sortstrubet Lom 8
Sortterne 54
Spidsand 21
Splitterne 52
Spurvehøg 31
Spætmejse 82
Stenpikker 73
Stenvender 49
Stillits 89
Stor Flagspætte 62
Stor Hornugle 58
Stor Kobbersneppe 44
Stor Korsnæb 92
Stor Præstekrave 38
Stor Regnspøve 45
Stor Skallesluger 28
Stor Tornskade 84
Storkjove 49
Storlom 8
Stormmåge 51
Storpiber 65
Strandhjejle 39
Strandskade 36
Stær 87
Sule 11
Sumpmejse 81
Svaleklire 47

Svartbag 52
Sædgås 15
Søkonge 55
Solvmåge 51
Taffeland 22
Tejst 55
Temminck Ryle 41
Tinksmed 47
Toplærke 62
Topmejse 81
Toppet Lappedykker 9
Toppet Skallesluger 27
Tomirisk 90
Tomsanger 77
Trane 36
Tredækker 44
Troidand 23
Træløber 83
Tucumán-papegøje 56
Turteldue 57
Tyrkerdue 57
Tårnfalk 33
Vagtel 35
Vandrefalk 34
Vandrikse 35
Vandstær 69
Vendehals 61
Vibe 40
Vindrossel 74

BIDRAGYDERE TIL FUGLE I ÅRHUS AMT 1996

Sorteret alfabetisk efter første bogstav i initial. For bosiddende i Århus nævnes intet bynavn.

ABL	Arne Bo Larsen, Ryomgård	JNK	Jesper Nelby Kristiansen, Odense V
ACH	Aalbert Christensen	JOK	Johnny Kahlert, Brabrand
AJA	Allan Janniche, Viby J	JPA	Jørgen Pagter, Randers
AMI	Århus amt, Natur og Miljø via JKI	JPI	Jens Peter Lombholt, Feldballe
BBO	Bo Bojesen	JRP	Jens Ryge Petersen, Esbjerg
BEH	Bent Hansen, Viby J	JSC	Jørgen S. Christensen
BGO	Bjarne Golles, Brabrand	JSI	Jan Sielemann, Grenå
BJA	Bjørn Jacob Andersen	JSP	Jens S. Pedersen, Randers
BKR	Benny Kristensen, Randers	JTL	Jørgen Terp Laursen, Brabrand
BLA	Berit Lanthor, Hadsten	KEH	Keld Henriksen Åbyhøj
BOG	Obs'bøger i Fugletårne	KIH	Kirsten Hedlin, Støvringgård
BRA	Birger Rasmussen, Venning	KMU	Kasper Munch, Risskov
CBR	Carsten Bruun, Samsø	KSM	Kasper & Søren Munch
CHØ	Carsten Høeg	KTØ	Klaus Tolbøll, Hou
CHL	Christian Lange	LA	Lars Abrahamsen, Vorsø
CO	Carsten Olsen, Haderslev	LB	Lars Borup, Brabrand
CQP	Claus Quist Pedersen	LBØ	Lars Bøgh
CSE	Chris Scaton, Skanderborg	LEB	Leif Brauer, Skodsborg
CSS	Carsten S. Sørensen, Hobro	LGN	Lars Gro-Nielsen
DMU	Danmarks Miljøundersøgelser, Kalo	LM	Lars Mogensen, Århus
DOF	Turreferater m.m. DOF	LPJ	Lars P. Johansson, Ommestrup
EBJ	Elin Bjerre	LTP	Lars Tom-Petersen, Randers
EBU	Erik Buchwald	IUR	Lars Ulrik Rasmussen, Foldby
ECH	Erik Christensen, Ørum Djurs	MST	Mogens Stoustrup, Rønde
EER	Esben Eriksen	NAA	Niels Aagaard
EJJ	Else Juul Jensen, Brabrand	NH	Niels Hannow, Søvind
EPR	Esther & Preben Ranch, Kastbjerg	NNR	Niels J. & Nina Relsted, Risskov
ERB	Erling Balle	NR	Nis Rattenborg, Ribe
ERH	Ernst Hjøllund, Silkeborg	NWR	Nick Wrigley, Risskov
FAJ	Finn A. Jensen	OFR	Ole Frederiksen, Ålsrøde
FF	Finn Frandsen	OGJ	Ole Gylling-Jørgensen, Malling
FFA	Flemming Falk, Floes	OJE	Ole Jensen, Kolt
FHE	Finn Herrik, Tranbjerg	OKA	Ole Karlsson, Sæby
FLU	Flemming Lundberg, Viby J	OL	Ole Lilleør, Brabrand
FNI	Flemming Nielsen, Skanderborg	OMA	Ole Møller Andersen, Laurbjerg
FOX	Tony Fox, Nimtofte	ORY	Ole Rygård, Uggeluse
FR	Frits Rost, Århus V	PBP	P.B.Petersen, Grenå
FS	Frank Svenson, Anholt	PEØ	Poul Erik Østergård, Beder
FUT	Flemming Uttenthal, Kolind	PLA	Peter Lange, Stjær Bakker
Gj	Gruppe af Gjerrild-observatorer via HAC	PNI	Peter Nielsen, Hinnerup
GGU	Georg Guldvang, Silkeborg	PNN	Peder Nygård Nielsen, Jelling
HAC	Hans Christophersen, Skørping	PST	Peter Styrbæk, Ålum
HDE	Helge Dethlefsen, Århus	PTP	Pagter & Tom-Petersen
IIET	Henning Eittrup, Lading	RD	Rolf Danielsen, Risskov
IIL	Henning Lykke Larsen, Risskov	SAM	Team-Samsø (C. Bruun, M.W. Heinen m.fl.)
IILY	Henning Lyrum, Brabrand	SDY	Svend Dybbjær, København NV
HLÆ	Henrik Læssøe, Odder	SEB	Steffen Ellebæk Pedersen, Århus V
IIP	Hans Pinstrup, Horsens	SEL	Svend Erik Lauritzen, Birkerød
IPE	Henning Pedersen, Knebel	SHØ	Søren Højager, Mundelstrup
IISK	Hans Skov, Randers (DOF's storkgruppe)	SKR	Søren Krag
HST	Henrik Stenholt, Silkeborg	SMJ	Svend Møller Jensen, Søften
HYD	Henriette Yde, Skanderborg	SMU	Søren Munch, Risskov
IBG	Inge B. Gudnitz, Ikast	SOT	Svenning Ottesen, Skanderborg
IZN	Ivan Zink-Nielsen, Højbjerg	SPI	Stefan Pihl, Rønde
JBA	Jørgen Ballegård, Bryrup	SSK	Søren Skriver, Stavtrup
JBj	Jenny Brask Jøns, Grenå	SSi	Siden Sidst (FUGLE) og "Fra Felten" Soravnen
JCN	Jalmer C. Nielsen, Silkeborg	TAN	Torben Andersen
JDK	Jan Drachmann Kristensen, Sdr. Strømfjord	TBR	Thorkild Brandt, Gyllingnæs
JFJ	J. Folmer Jensen	THE	Thorbjørn Herrik, Amstrup
JFT	Jens Fromsejer Thomsen, Lejre	TMI	Thorkild Michaelsen, Højbjerg
JGN	Jens G. Nørby, Skødstrup	TNI	Torben Nielsen, Hadsund
JGR	Jens Gregersen, Vorsø	TQA	Torben Quist Andersen, Århus
JIP	Jim Pedersen	TV	Thomas Vikstrøm
JKI	Jens Kirkeby, Ry	VFR	Verner Frandsen, Nimtofte
JKL	Joy Klein	VOL	Vivi Olesen, Randers
JLO	Jørgen Lodberg, Silkeborg	ØBF	Turreferater og Naturglimt i GEJRFUGLEN, medlemsblad for Østjysk Biologisk Forening
JLY	Jørn Lykkegård		
JMU	Jens Muff Hansen, Bryrup		